

«Η Νεοηθαιολογία»

ΑΡ. ΦΥΛ. 5 (108)
2 ΝΟΕΜ. 1940-Ε΄.

«Ολόκληρον τὸ Ἕθνος ἄς
ἐγερθῇ σύσσωμον.
Νῦν ὑπὲρ πάντων ὁ ἀγών».

Ι. ΜΕΤΑΞΑΣ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΣΗΜΟΣ ΕΚΔΟΣΙΣ
ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΡΓΑΝ. ΝΕΟΛΙΑΣ
(Νόμος 334)

Νομικὸν Πρόσωπον Δημοσίου Δικαίου, διοικου-
μένου ὑπὸ τῆς Α. Ε. τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Κυβερ-
νήσεως κ. ΙΩΑΝΝΟΥ ΜΕΤΑΞΑ, ὅστις καὶ τὸ
ἀππροσωπᾷ, ἀναπληροῦμενος ὑπὸ τοῦ Κυβερ-
νητικοῦ Ἐπιτρόπου
Κ. ΑΛΕΞ. ΚΑΝΕΛΟΠΟΥΛΟΥ

ΕΤΟΣ Γ' .— ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΔΕΥΤΕΡΑ
ΑΘΗΝΑΙ

ΓΡΑΦΕΙΑ:

Δ/ΣΕΩΣ, ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ & ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΥ
Ὁδὸς Λεωχάρους 19
Ἀριθ. Τηλεφ. Διευθύνσεως 32-094
» » Συντάξεως 34-425
» » Ἀρχινομητῆτος 593-830

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ: Περιοδικὸν «ΝΕΟΛΙΑ»
Ὁδὸς Λεωχάρους 19

Ἀριθ. Τεύχ. 5—2 Νοεμβρίου 1940
ΤΙΜΗ ΔΡΑΧ. ΤΕΣΣΑΡΕΣ

Διὰ πᾶσαν πληρωμὴν πρέπει νὰ λαμβάνητε ἀπόδειξιν φέρουσαν τὴν ὑπογραφήν τοῦ Γεν. Γραμ-
ματέως τῆς Ε.Ο.Ν. κ. Σ. ΡΟΥΒΑΛΗ Συνταγματάρχου & ἀ. καὶ τὴν σφραγίδα τῆς Ε.Ο.Ν.

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

Μελῶν καὶ μα-
θητῶν μελῶν
ΕΤΗΣΙΑ (Ἑσωτερικὸν) Δρ. 160 — 200
ΕΞΑΜΗΝΟΣ » 80 — 100
ΤΡΙΜΗΝΟΣ » 40 — 50
ΕΤΗΣΙΑ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ: Αἰρ. Ἀγγλίας 1
Ἀμερικῆς Δολ. 6
Αἰγύπτου Αἰρ. 1

Διὰ Νομικὰ Πρόσωπα Δημοσίου καὶ Ἰδιω-
τικοῦ Δικαίου (Δήμους, Κοινότητος),
Σχολικὰς Ἐφορείας καὶ ἐπιχειρήσεις ἐν
γένει ΕΤΗΣΙΑ Δρχ. 300

ΕΜΒΑΣΜΑΤΑ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ «ΝΕΟΛΙΑ»
ἢ ΣΠ. ΡΟΥΒΑΛΗΝ, Γεν. Γραμματέα Ε.Ο.Ν.

Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται τὴν 1ην ἐκάστου μηνός

ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΙΣ

Παρακαλοῦνται οἱ κ. κ. Συνδρομηταί, τῶν ὁποίων ἔληξεν ἡ λήγει ἡ συν-
δρομή, ὅπως μᾶς ἐμβάξουν τακτικῶς αὐτήν.

Ὅσοι ἐξ αὐτῶν δὲν ἐπιθυμοῦν νὰ τὴν ἀνανεώσουν παρακαλοῦνται νὰ μᾶς
τὸ γνωρίζουν ἐπιστρέφοντες τὸ πρῶτον τεῦχος ποῦ θὰ λάβουν, μετὰ τὴν λήξιν
αὐτῆς, γράφοντες ἐπὶ τῆς ταινίας τὴν λέξιν «ἀπαράδεκτον».

Ἡ μὴ τοιαύτη ἐπιστροφή σημαίνει διὰ τὴν Διεύθυνσιν τοῦ Περιοδικοῦ τὴν
ἐπιθυμίαν τοῦ συνδρομητοῦ νὰ συνεχισθῇ ἡ ἀποστολὴ τοῦ τεύχους καὶ τὴν ὀπο-
χρέωσιν του ὅπως ἐμβάσῃ τὴν συνδρομὴν του.

Ἐπίσης παρακαλοῦνται ὅσοι ἐκ τῶν κ. κ. Συνδρομητῶν ἀλλάσσουν διεύ-
θυνσιν νὰ μᾶς τὸ γνωρίζουν ἐγκαίρως δι' ἐπιστολῆς των, ἐσωκλείοντες εἰς
ταύτην καὶ 3 δραχμάς εἰς γραμματόσημα διὰ τὴν ἀλλαγὴν τοῦ πλακιδίου τῆς
διευθύνσεώς των.

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΙΔΡΥΘΕΙΣΑ ΤΩ 1841

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΜΕΤΟΧΙΚΟΝ & ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟΝ ΔΡΑΧ. 1.205.000.000
ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ (τῇ 28 Ἰουνίου 1940) » 10.680.000.000

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ Γ. ΚΟΡΙΖΗΣ

Η ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

Δέχεται καταθέσεις πάσης φύσεως εἰς δραχμάς. Ἀγοράζει καὶ πωλεῖ μετοχὰς καὶ ὁμολογίας εἰς τὸ ἐν
Ἀθήναις Χρηματιστήριον διὰ λογαριασμὸν τρίτων. Παρέχει δάνεια ἐπὶ ἐνεχύρῳ δημοσίων χρεωγρά-
φων, μετοχῶν καὶ ὁμολογιῶν ἐταιρειῶν. Δέχεται πρὸς φύλαξιν χρηματογράφα παντὸς εἴδους. Εκμι-
σθοὶ χρηματοκιβώτια πρὸς φύλαξιν τίτλων καὶ τιμαλφῶν ἀντικειμένων.

ΤΑ ΔΙΑΓΓΕΛΜΑΤΑ

ΤΗΣ Α. Μ. ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΚΑΙ ΤΟΥ κ. ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΥ

«Πρὸς τὸν Ἑλληνικὸν Λαόν,

Ὁ Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως σᾶς ἀνήγγειλε πρὸ ὀλίγου ὑπὸ ποίους ὅρους ἠναγκάσθημεν νὰ κατέλθωμεν εἰς πόλεμον κατὰ τῆς Ἱταλίας, ἐπιβουλευθείσης τὴν ἀνεξαρτησίαν τῆς Ἑλλάδος.

Κατὰ τὴν μεγάλην αὐτὴν στιγμὴν εἶμαι βέβαιος, ὅτι κάθε Ἑλλήν καὶ κάθε Ἑλληνὶς θὰ ἐκτελέσουν τὸ καθήκον των μέχρι τέλους καὶ θὰ φανοῦν ἀντάξιοι τῆς ἐνδόξου ἡμῶν ἱστορίας.

Μὲ πίστιν εἰς τὸν Θεὸν καὶ εἰς τὰ πεπρωμένα τῆς φυλῆς, τὸ Ἕθνος σύσσωμον καὶ πειθαρχοῦν ὥς εἰς ἄνθρωπος θὰ ἀγωνισθῇ ὑπὲρ βωμῶν καὶ ἐστιῶν μέχρι τῆς τελικῆς νίκης.

Ἐν τοῖς Ἀνακτόροις τῶν Ἀθηνῶν, τῇ 28ῇ
Ὀκτωβρίου 1940

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Β΄

«Πρὸς τὸν Ἑλληνικὸν λαόν,

»Ἡ στιγμή ἐπέστη ποὺ θὰ ἀγωνισθῶμεν διὰ τὴν ἀνεξαρτησίαν τῆς Ἑλλάδος, τὴν ἀκεραιότητα καὶ τὴν τιμὴν τῆς. Μολονότι ἐτηρήσαμεν τὴν πλέον αὐστηρὰν οὐδετερότητα καὶ ἴσην πρὸς ὅλους, ἡ Ἱταλία, μὴ ἀναγνωρίζουσα εἰς ἡμᾶς τὸ δικαίωμα νὰ ζῶμεν ὡς ἐλεύθεροι Ἕλληνες, μοῦ ἐζήτησε σήμερον τὴν 3ην πρωϊνὴν τὴν παράδοσιν τμημάτων τοῦ ἐθνικοῦ ἐδάφους, κατὰ τὴν ἰδίαν αὐτῆς βούλησιν καὶ ὅτι, πρὸς κατάληψιν αὐτῶν ἡ κίνησις τῶν στρατευμάτων τῆς θὰ ἤρχιζε τὴν 6ην πρωϊνὴν. Ἀπήντησα εἰς τὸν Ἱταλὸν πρέσβυν ὅτι θεωρῶ καὶ τὸ αἶτημα αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ καὶ τὸν τρόπον μὲ τὸν ὁποῖον γίνεται τοῦτο, ὡς κήρυξιν πολέμου τῆς Ἱταλίας κατὰ τῆς Ἑλλάδος.

»Τώρα θὰ ἀποδείξωμεν ἐὰν πράγματι εἴμεθα ἄξιοι τῶν προγόνων μας καὶ τῆς ἐλευθερίας, τὴν ὁποίαν μᾶς ἐξησφάλισαν οἱ προπάτορές μας. Ὅλον τὸ Ἕθνος ἄς ἐγερθῇ σύσσωμον. Ἀγωνισθῆτε διὰ τὴν πατρίδα, τὰς γυναῖκας, τὰ παιδιὰ σας καὶ τὰς ἱεράς μας παραδόσεις.

Νῦν ὑπὲρ πάντων ὁ ἀγὼν.

Ι. ΜΕΤΑΞΑΣ

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΑΡΧΗΓΟΥ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΣΤΡΑΤΟΝ

«Εἰς τὸ τέλος τῆς πρώτης ἡμέρας, κατὰ τὴν ὁποίαν μὲ τὰ χαλύβδινα στήθη σας προησπίσατε τὸ ἱερὸν ἔδαφος καὶ τὴν τιμὴν τῆς Πατρίδος, σᾶς ἀπευθύνω τὸν θερμότερόν μου χαιρετισμόν.

Ὁλόκληρον τὸ Ἕθνος, ἀπὸ τοῦ ἀνωτάτου ἄρχοντος μέχρι τοῦ τελευταίου πολίτου, ἄνδρες, γυναῖκες, παιδιὰ, σᾶς σκέπτονται μὲ στοργὴν καὶ μὲ υπερηφάνειαν καὶ αἱ εὐχαί των, μαζί μὲ τὴν εὐλογίαν τοῦ Θεοῦ, σᾶς παρακολουθοῦν. Σκεφθῆτε ὅτι σᾶς ἔλαχεν ὁ ἐνδοξος κλῆρος νὰ γράψετε τὸ ὄνομά σας εἰς τὰς χρυσᾶς δέλτους τῆς ἑλληνικῆς ἱστορίας, κοντὰ εἰς τὰ ὀνόματα τῶν μαρκαθωνομάχων, τῶν μεσαιωνικῶν μας ἀκριτῶν καὶ τῶν ἡρώων τοῦ 1821 καὶ τῶν ἄλλων νικηφόρων πολέ-

μων μας. Ἀπὸ τὰ ἰδικά σας χέρια σφυρηλατεῖται σήμερον μία Ἑλλὰς ἀκόμη ὠραιότερα, ἀκόμη λαμπρότερα ἀπὸ τὴν σημερινήν, ποὺ θὰ θαμβώσῃ καὶ πάλιν ὁλόκληρον τὸν κόσμον. Ὁλόκληρος ὁ πολιτισμένος κόσμος ἀτενίζει πρὸς σᾶς ΚΑΙ ΕΙΜΑΙ Εἰς ΘΕΣΙΝ ΝΑ ΣΑΣ ΔΙΑΒΕΒΑΙΩΣΩ ΟΤΙ Εἰς ΤΟΝ ΑΓΩΝΑ ΔΕΝ ΘΑ ΜΕΙΝΗ Ἡ ΕΛΛΑΣ ΜΟΝΗ.

Ἐμπρός, στρατιῶται τῆς Ἑλλάδος, μὲ τὸ ἴδιον πάντοτε θάρρος, μὲ τὴν ἰδίαν καὶ ἀδάμαστον θέλησιν. ΣΥΝΤΡΙΨΑΤΕ ΤΟΝ ΕΧΘΡΟΝ, ὁ ὁποῖος ἐτόλμησε νὰ θίξῃ τὴν τιμὴν τῆς χώρας μας. Ἡ ΝΙΚΗ Εἶναι ΜΑΖΙ ΣΑΣ, ἡ δόξα σας περιμένει.

Ι. ΜΕΤΑΞΑΣ

Τέκνα ἐν Κυρίῳ ἀγαπητά,

Τὴν πρώτην τοῦ μηνὸς Νοεμβρίου εἰσερχόμεθα τῇ τοῦ Θεοῦ χάριτι εἰς τὴν δευτέραν Σχολικὴν περίοδον τῶν μαθητικῶν συσσιτίων, ἀφ' οὗτου ἐυστηματοποίησεν αὐτὰ ἡ ἐξαιρετικὴ πρὸς τὴν νεότητά στοργὴ τοῦ κ. Προέδρου τῆς Ἑθνικῆς Κυβερνήσεως. Ἡ ἀπανταχοῦ τῆς Ἑλλάδος ἐκδηλωθεῖσα ὑπὸ πάντων ἀγάπῃ πρὸς τὸ ἔργον τῶν μαθητικῶν συσσιτίων καὶ ἡ πρόθυμος χρηματικὴ εἰσφορά συνεκίνησεν ἡμᾶς βαθύτατα, ὡς συνεκίνησεν ἡμᾶς καὶ ὁ ἀπαράμιλλος ζήλος, ὃν ὑπὸ τὴν ἡγεσίαν τῆς ἀκαταπονήτου Ἀντιπροέδρου Κυρίας Λέας Μεταξᾶ ἀνέπτυξαν ἡ τε Κεντρικὴ καὶ αἱ κατὰ τόπους Ἐπιτροπαὶ εἰς τὴν καλὴν ὀργάνωσιν καὶ ἀμειπτον λειτουργίαν τῶν μαθητικῶν συσσιτίων. Εἰς πάντας καὶ πάσας ὁσοὶ ἀπὸ κοινοῦ μετὰ τῆς Κυρίας Ἀντιπροέδρου ἔλκουν τὸ ἄροτρον τῆς φιλανθρωπίας ἐκφράζομεν τὴν εὐγνωμοσύνην τῶν συσσιτιζομένων μαθητῶν καὶ τὴν εὐλογίαν τῆς Ἐκκλησίας.

Ἄλλ' οἱ χαλεποὶ καιροί, τοὺς ὁποίους διερχόμεθα, ἀπαιτοῦν ἐντονωτέραν τὴν προσπάθειαν καὶ γενναϊότερας τὰς εἰσφοράς. Ἦδη καὶ κατὰ τὴν προλαβοῦσαν σχολικὴν περίοδον διὰ τὴν ἀνεπάρκειαν τῶν πόρων δὲν κατέστη δυνατόν νὰ συσσιτιζῶνται ὅλοι οἱ ἄποροι μαθηταὶ καὶ οἱ συσσιτιζόμενοι καὶ αὐτοὶ ἐτρέφοντο οὐχὶ συνεχῶς, ἀλλὰ μόνον ἐπὶ ὀκτῶ ἐκ τῶν δώδεκα μηνῶν, τὸ δὲ θέαμα ἐφήθων παρελαυνόντων γυμνῶν κατὰ τὴν τελευτὴν τοῦ Σταδίου μὲ σώματα κατεσκηκότα ἐκ τοῦ ὑποσιτισμοῦ ἐνέβαλεν ἡμᾶς εἰς θλιθεράς σκέψεις περὶ τοῦ μέλλοντος τῆς φυλῆς, ἐξαρτωμένου κυρίως ἐκ τῆς σωματικῆς καὶ ψυχικῆς εὐρωστίας τῶν νέων.

Κατὰ τὴν ἀρξαμένην σχολικὴν περίοδον ἡ ἐνδοξα ἠδύκησεν κατὰ πολὺ καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀπόρων μαθητῶν ἐπολλαπλασιάσθη. Πατέρες καὶ ἀδελφοί, στηρίγματα οἰκογενειῶν, ἔχουν ἐπιστρατευθῆ καὶ ἀφήκαν ἀπροστατεῖτους τὰς οἰκογενείας καὶ ἄπορα τὰ τέκνα τῶν. Διὰ νὰ δυνηθοῦν οἱ ἐπιστρατευθέντες νὰ ἐκτελέσουν καλῶς τὸ πρὸς τὴν Πατρίδα καθήκον, πρέπει νὰ εἶναι ἀπερίσπαστοι ἀπὸ κάθε οἰκογενειακὴν φροντίδα καὶ νὰ μὴ εἶναι ὑποχρεωμένοι νὰ βλέπουν εἰς τὰ ὀπίσω. Καὶ καθὼς κατὰ τοὺς λόγους τοῦ Κυρίου «οὐδεὶς ἐπιβαλὼν τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπ' ἄροτρον καὶ βλέπων εἰς τὰ ὀπίσω εὐθετος ἐστὶν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ», οὕτω καὶ οὐδεὶς ἐπιβαλὼν τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπὶ τὸ δῶπλον καὶ βλέπων εἰς τὰ ὀπίσω εἶναι εὐθετος εἰς τοὺς ὑπὲρ Πατρίδος ἀγῶνας καὶ εἰς τὴν νίκην. Ἡ ἀσφάλεια, λοιπόν, τῆς Πατρίδος καὶ ἡ ἀσφάλεια

τῆς ἡμετέρας ζωῆς καὶ ἐλευθερίας καὶ τιμῆς ἐπιβάλλει, ἵνα οἱ φρουροὶ τῆς Πατρίδος διατελῶσιν ἀπηλλαγμένοι ἀπὸ κάθε ἀνησυχίας διὰ τὰς οἰκογενείας καὶ τὰ τέκνα τῶν. Καὶ διὰ

Βέβαια οἱ καιροὶ εἶναι δύσκολοι καὶ εἶναι δύσκολοι ὄχι μόνον διὰ ὅσας ἀλλὰ διὰ τὸ σύνολον διότι καὶ ὁ ἐργάτης ὑποφέρει — καὶ ἀκόμη περισσότερον ἀπὸ τοὺς ἄλλους — ἀλλὰ καὶ οἱ ἐργοδοταὶ ὑποφέρουν, οἱ μεγάλοι ἐργοδοταὶ τοῦ βιομηχανικοῦ κλάδου καὶ τοῦ ἐμπορικοῦ κλάδου, διότι καὶ αὐτοὶ δὲν γνωρίζουν τὰς δυσκολίας τὰς ὁποίας θὰ συναντήσουν αὐριο. Ἐχομεν εἶδη ἐμπορίου, ὡς εἶναι τὸ βαμβακεμπόριον, τὸ ὁποῖον ἐξαφανίζεται. Προσπαθοῦμεν βέβαια νὰ περισώσωμεν τοὺς πρώην βαμβακεμπόρους, ἀλλὰ τὸ εἶδος αὐτὸ τοῦ ἐμπορίου τοῦ ἐσωτερικοῦ ἐξαφανίζεται. Ὡστε βλέπετε πῶς ἡ λαίλαψ αὐτὴ, ἡ ὁποία ἐπῆλθεν ἐπὶ τῆς ἀνθρωπότητος, θίγει ὅλας τὰς κοινωνικὰς τάξεις, ὅλους τοὺς ἀνθρώπους. Ἀλλὰ ἐγὼ εἶμαι βέβαιος δι' ἓνα πρᾶγμα: ὅτι ἐάν ὅλοι εἴμεθα ἀποφασισμένοι, παρ' ὅλας τὰς δυσχερείας αὐτάς, χωρὶς νὰ ἀποκαρδιωθῶμεν νὰ βαδίσωμεν εἰς τὰ ἔμπροσθ' ὅλα βαδίσωμεν. Καὶ ἴσως — ἴσως ἡ λαίλαψ αὐτὴ, ἡ ὁποία τόσας δυσκολίας μᾶς παρουσιάζει, θὰ μᾶς στερεώσῃ ἀκόμη περισσότερον εἰς τὰς ἀποφάσεις μας καὶ εἰς τὸν δρόμον τῆς ἐργασίας μας καὶ εἰς τὰς ἰδικὰς μας ἰδεολογικὰς κατευθύνσεις ὡς Ἑλλήνων, εἰς τρόπον ὥστε ἀφ' ἐνός μὲν νὰ μᾶς ὁσώσῃ ἀπὸ τὰ ἀποτελέσματα αὐτῆς, ἐφ' ὅσον διαρκεῖ, ἀναμφισβητήτως, καὶ ἀφ' ἑτέρου, ὅταν ἐξέλθωμεν ἀπὸ αὐτὴν νὰ εἴμεθα πολὺ ἰσχυρότεροι.

Γ. ΜΕΤΑΞΑΣ

(Ἀπὸ τὴν ὁμιλίαν τοῦ Ἀρχηγοῦ πρὸς τοὺς ἐπαγγελματίας καὶ βιοτέχναις)

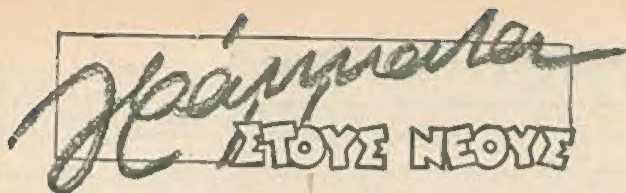
νὰ γίνῃ τοῦτο πρέπει ἡμεῖς οἱ περιλειπόμενοι εἰς τὰ ὀπίσω καὶ οἱ πολὺ ἢ ὀλίγον εὐποροὶ νὰ προστατεύσωμεν, νὰ ἐνδύσωμεν καὶ νὰ θρέψωμεν τὰ τέκνα τῶν ἐπωστρατευθέντων ἀδελφῶν

μας καὶ οὕτω νὰ ἐμπνεύσωμεν εἰς αὐτοὺς τὸ αἶσθημα τῆς ἀσφαλείας τῶν οἰκογενειῶν τῶν. Ὅτι θὰ πράξωμεν ὑπὲρ αὐτῶν θὰ πράξωμεν ὑπὲρ ἡμῶν αὐτῶν καὶ τῆς Πατρίδος. Πλὴν τοῦτου ἡ ἐκ τοῦ παγκοσμίου πολέμου μαστίζουσα καὶ τὴν ἡμετέραν Χώραν οἰκονομικὴ κρίσις ἐστέρησε πολλοὺς τοῦ ἀπὸ τῆς ἐργασίας πόρου τῆς ζωῆς καὶ ἠδύνησε τὴν πενίαν, διότι οὐδεὶς μισθώνει πλέον αὐτοὺς, οὐδὲ καλεῖ εἰς ὑπηρεσίαν.

Ταῦτα πάντα βλέπων καὶ ἀναλογιζόμενος ἐνόμισα ἐσχάτην ἀπανθρωπίαν νὰ μὴ ὁμιλήσω περὶ τούτων πρὸς τὴν ὑμετέραν ἀγάπην, ἀφοῦ μάλιστα καὶ ὁ καιρὸς συναθεῖ ἡμᾶς πρὸς τοῦτο. Διότι πάντοτε εἶναι ἀνάγκη νὰ ὁμιλῶμεν περὶ τῆς φιλανθρωπίας, ἐπειδὴ καὶ ἡμεῖς πολλῆς τοιαύτης ἔχομεν ἀνάγκην παρὰ τοῦ κοινοῦ τῶν πάντων Πατρὸς καὶ Δεσπότη καὶ Θεοῦ, μάλιστα δὲ εἰς τὸν παρόντα καιρὸν, ὅποτε πολλὴ ἡ δυστυχία καὶ βαρὺς ὁ ἐπερχόμενος χειμὼν, καὶ πολὺς πανταχόθεν διὰ τοὺς ἐνδεεῖς καὶ ἀπόρους ὁ πόλεμος καὶ διπλὴ ἡ πολιορκία, διότι ἡ μὲν πεῖνα κατατρώγει ἐνδον τὰ σπλάγχνα, τὸ δὲ ψῆχος παγώνει ἐξωθεν τὴν σάρκα καὶ καθιστᾷ αὐτὴν νεκράν. Διὰ τοῦτο ἔχουν ἀνάγκην αὐτοὶ καὶ ἰδίως τὰ τέκνα τῶν περισσότερας τροφῆς, ἰσχυροτέρας περιβολῆς καὶ ἐνδυμασίας καὶ στέγης καὶ ὑποδημάτων καὶ πολλῶν ἄλλων.

Ὑπὲρ ὅλων τούτων ἀνέλαβον πρεσβεῖαν δικαίαν καὶ παρακαλῶ ἐν ὀνόματι τοῦ Χριστοῦ, ὅστις θεωρεῖ ὅλους τοὺς ἀπόρους ὡς μικροὺς ἀδελφοὺς του καὶ κάθε εὐεργεσίαν εἰς αὐτοὺς θεωρεῖ ὡς ἀναφερομένην εἰς αὐτὸν τὸν ἴδιον, λέγων «πεινῶντα μὲ εἵβετε καὶ ἐθρέψατε», διότι «ἐφ' ὅσον ἐποιήσατε ἐνὶ τῶν μικρῶν τούτων ἔμοι ἐποιήσατε», ἐν ὀνόματι τῆς ἀσφαλείας τῆς Πατρίδος καὶ τῆς ἡμετέρας ζωῆς καὶ ἐλευθερίας, ἣν περιφρουροῦν οἱ στρατευθέντες ἀδελφοί μας, καὶ τέλος ἐν ὀνόματι τῆς σωματικῆς καὶ ψυχικῆς ὑγείας τῆς φυλῆς, παρακαλοῦμεν, ἵνα εἰσφέρητε γενναϊότερον καὶ θαυμάσιον ὑπὲρ τῶν μαθητικῶν συσσιτίων, διὰ νὰ δυνηθοῦν ταῦτα νὰ παρέχουν ἐπαρκῆ θερμὴν τροφήν εἰς τὰ τέκνα τοῦ λαοῦ μας. Κανεῖς ἂς μὴ μείνῃ ἀμέτοχος τῆς λειτουργίας ταύτης, ἀλλ' ἕκαστος ἂς εἰσφέρῃ. Οἱ πλοῦσιοι πλουσίως, οἱ ὀλιγώτερον εὐποροὶ καθ' ὅσον δύνανται. Ὅλοι βοηθήσατε τὰ μαθητικά συσσίτια καὶ θρέψατε πεινῶντα τὸν Χριστόν. Ὁ δὲ τὸ ἄπειρον ἔλεος καὶ ἡ φιλανθρωπία εἴη μετὰ πάντων ἡμῶν.

† Ὁ Ἀθηνῶν ΧΡΥΣΑΝΘΟΣ
Διάπυρος πρὸς Θεὸν Εὐχέτης

* Η ΕΠΕΤΕΙΟΣ *

Άγαπητοί μου φίλοι,

Αυτές τις μέρες θα χαρήτε μιάν ωραία και μεγάλη γιορτή: την επέτειο της Οργανώσεώς μας. Μαζί με σ'ας θά την χαρή κι' ολόκληρο το Έθνος, που γεμάτο από ένθουςιασμό και πίστι στον υπέροχο θεσμό, παρακολουθεί πάντα την Οργάνωσή μας με κάθε ενδιαφέρον και στοργή. Μά η γιορτή είναι πρό πάντων δική σας. Είναι η γιορτή της Έλληνικής Νεότητας.

Μετά την 4ην Αυγούστου, η 7η Νοεμβρίου είναι η σημαντικότερη ήμερομηνία της νέας Έλληνικής Ιστορίας. Αν η 4η Αυγούστου μπορεί να παραβληθῇ με μιὰ θεία πνοή, που ζωογόνησε και τόνωσε και αναγέννησε την έθνική ψυχή, η 7η Νοεμβρίου είναι το ωραιότερο, το πολυτιμότερο λουλούδι, που, κάτω από τη γονιμοποιό δύναμη της πνοής αυτής, ανεδύθη αυτόματα κι' όρμητικά από την ψυχή του Έθνους. Είναι το λουλούδι της ελπίδος, όχι πιά της ελπίδος, αλλά της πλήρους αίσιοδοξίας, της απόλυτης πίστεως στη δύναμη, στην αξία και στο μέλλον της Φυλής μας.

Όταν, μέσα στο μαύρο χάος της άταξίας, της καταπτώσεως και της άπελπισίας, ο Άρχηγός, ο μόνος Έλληνας που κρατούσε ανέπαφο το πλούσιο απόθεμα της αίσιοδοξίας και της πίστεώς του, έδωσε μ' αποφασιστικότητα και δύναμη στο Έθνος το στιβαρό του χέρι, για να το βοηθήση να σηκαθῇ και να κρατηθῇ στα πόδια του, έστάθηκε για μιὰ στιγμή κι' έκύτταξε γύρω του ψάχνοντας να βρῇ έναν βοηθό κι' έναν παραστάτη για την υπεράνθρωπη προσπάθεια. Και τότε ακριβώς ακούστηκε, ισχυρά κι' έπιτακτική, ἡ φωνή του, που άντήχησε και θ' άντηχῇ πάντα μέσα μας σαν μιὰ ιερή πρόσκλησι, σαν ἕνα έγερτήριο σάλπισμα: «Σήκω επάνω, Έλληνική Νεολαία!»

Όπως ἦταν επόμενο, ο Άρχηγός δέν ἔκαμε λάθος. Ἡ Έλληνική Νεολαία σηκώθηκε. Και σηκώθηκε όχι μόνο ως σῶμα, αλλά και ως πνεῦμα και ως ψυχή. Όχι απλώς ως αριθμός ατόμων, αλλά ως ενιαίο σύνολο, το σύνολο της Έλληνικής Νεότητας. Κι' έσπευσε αμέσως να καταθέσῃ στα πόδια του Άρχηγού, στην απόλυτη διάθεσί του για την ἡρωική κι' υπεράνθρωπη προσπάθεια της αναγεννήσεως και της αναδημιουργίας του Έθνους, τά πιό ακριβὰ και πιό πλούσια στοιχεία της έσωτερικής της υποστάσεως, την αγνότητά της, τον ένθουςιασμό της, την αίσιοδοξία της, την αποφασιστικότητά της, τὴ θέλησί της, την αὐτοθυσία της.

Τότε ο Άρχηγός σκίρτησε από ίκανοποίησι και περηφάνεια, και βλέποντας την ατέλειωτη στρατιά των Νέων να προσέρχεται και να συγκεντρώνεται γύρω του, θά εἶπε ασφαλώς μέσα του: Νῦν έδοξάσθη ἡ Έλλάς! Στα χέρια του εἶχε πιά το αγνότερο και καλύτερο προζύμι για το ξαναπλάσιμο της έθνικής ψυχῆς, εἶχε τά πιό γερά και πιό στερεά ὀλικά για να βάλη το άτράνταχτο θεμέλιο της νέας έθνικής αναδημιουργίας. Ἡ Έλλάδα μας σώθηκε πραγματικά.

Με την ίδια ίκανοποίησι και περηφάνεια σ'ας παρακολουθεῖ και τώρα ο Άρχηγός, και μαζί μ' αυτόν ολόκληρο το Έθνος, να προχωρῇτε σέ πυκνές φάλαγγες στον ωραίο και τιμημένο δρόμο σας, έχοντας ἐπὶ κεφαλῆς τὸν γησιώτερο συμπακνωτὴ των αίσθημάτων σας και των Ιδανικῶν σας, τὸν Κυβερνητικό Ἐπίτροπο της Οργανώσεώς σας. Στὴ μεγάλη κι' ατέλειωτη αὐτὴ πορεία σας, ἡ γιορτὴ της επετείου είναι ἕνας φωτεινός σταθμός, μιὰ ωραία ανάπαυλα, που δικαιούσθε να τὴ χαρήτε με πλήρη συναίσθησι της μεγάλης αξίας της μέχρι τώρα συμβολῆς σας, αλλά και της ὑψηλῆς εὐθύνης σας για το μέλλον.

Με ὅλη μου τὴν ἀγάπη
Μελῆς Νικολαΐδης

ΠΕΙΘΩ ΚΑΙ ΕΡΓΑΣΙΑ

Ο Άρχηγός ἐπὶ τὴ ἐνάρξει των εργασιῶν της Συνεταιριστικῆς Σχολῆς ὠμίλησε πρὸς τοὺς νέους σπουδαστάς, τόνισας τὸ ενδιαφέρον αὐτοῦ ὑπὲρ τοῦ ἀγροτικοῦ κόσμου, ὁ ὁποῖος εἶναι «ἡ ἀέναος, ἡ αἰρροος πηγὴ, ἡ ὁποία διαρκῶς τρέφει τὸ Έθνικὸν σῶμα της Έλλάδος».

Ο Άρχηγός, ἀφοῦ διὰ μακρῶν ἐτόνισε τὰς σπουδαιότητας ὑπηρεσίας, τὰς ὁποίας πρόκειται νὰ προσφέρουν οἱ συνεταιριστικοὶ ὑπάλληλοι, εἶπε τὰ ἑξῆς:

«Πρέπει ἐπίσης νὰ εἰσθε φίλοι και συνεργάται και συναγωνιστάι της Ε. Ο. Ν.

»Τι εἶναι ἡ Ε. Ο. Ν. εἰς τὸν ἀγροτικὸν κόσμον; Τὰ παιδιὰ των ἀγροτῶν, τὰ ἀγόρια και τὰ κορίτσια των ἀγροτῶν. Πῶς εἶναι δυνατόν νὰ εἰσθε εἰς ἐπαφήν με τὸν ἀγροτικὸν κόσμον, τὸν ὁποῖον ἀπὸ ἀπόψεως κοινωνικῆς και οἰκονομικῆς θὰ σταλήτε νὰ διευθύνετε, ὅταν δέν εἰσθε εἰς ἐπαφήν με τὰ παιδιὰ, με τὰ ἀγόρια και τὰ κορίτσια των ἀγροτῶν; Εἶναι ἀπολύτως ἀδύνατον. Δι' αὐτὸ δὲ και ἀποτελεῖτε και ἰδιαιτέραν Διοίκησιν της Ε. Ο. Ν. ἐνταῦθα, ὥστε νὰ εἰσθε ἀπολύτως ἐκπαιδευμένοι· οἱ πλείστοι δὲ ἐξ ὑμῶν, ἐξερχόμενοι της σχολῆς, ὡς βαθμοφόροι της Ε. Ο. Ν., θὰ εἰσθε, μεταβαίνοντες εἰς διάφορα μέρη της εργασίας σας, τὰ στελέχη της Ε. Ο. Ν. και θὰ χρησιμεύσετε εἰς τὸ ἔργον αὐτῆς.

»Βέβαια, αἱ δυσκολαί, τὰς ὁποίας θὰ ἔχη κανεὶς νὰ ἀντιμετωπίσῃ, εἰς οἰονδήποτε ἔργον και ἂν ἀσχοληθῇ, εἶναι πολλὰ και μεγάλα. Ἀλλὰ πιστεύω ὅτι αἱ δυσκολαί, τὰς ὁποίας σεῖς, ἡ γενεά σας, ἔχει νὰ ἀντιμετωπίσῃ, εἶναι πολὺ μικρότεραι ἀπὸ τὰς δυσκολίας, τὰς ὁποίας ἀντεμετώπισαν οἱ προκάτοχοί σας, οἱ ὁποῖοι ἡγωνίζοντο μετὰ κόπου και μόχθου διὰ τὴν πρόδοσιν της συνεταιριστικῆς ἰδέας. Ἐκεῖνοι εἶχον ἀντιπάλους των τὸ Κράτος ολόκληρον, τὴν κοινωνίαν, τὰ ἥθη και τὰ ἔθιμα, τὰ πολιτικά, δηλαδὴ, τὰ κομματικά της ἐποχῆς ἐκείνης. Ἐσεῖς ἔχετε τὸ Κράτος βοηθόν και προωθητὴν σας εἰς τὸ ἔργον. Ἐχετε τὴν κοινωνίαν ολόκληρον ἀποθλέπουσαν μετὰ συμπαθείας πρὸς τὸ ἔργον σας. Πολιτικά κομματικά ἐμπόδια δέν εἶναι δυνατόν νὰ ὑπάρξουν πρὸ ὑμῶν, διότι ἡ πολιτικὴ πλέον ἔχει ἀπαλλαγῇ ἀπὸ τὰ δεσμά τοῦ κομματικοῦ βίου και ἀπέκτησεν εὐρύτητα καθαρῶς ἐθνικὴν. Ἐπομένως, ἀπὸ ἀπόψεως γενικῆς, ἐμπόδια εἰς τὸ ἔργον σας δέν θὰ ἀπαντήσετε, παρὰ μόνον τὰ συνήθη ἐμπόδια, τὰ ὁποία ἀπαντᾷ κάθε ἄνθρωπος ἐν τῇ ζωῇ του, και ἕνα ἐξαιρετικὸν ἐμπόδιον προκύπτει ἀπὸ μερικὰς πεπαλαιωμένας συνηθείας, ὅχι βέβαια εἰς ολόκληρον τὸν συνεταιρισμένον κόσμον, ἀλλ' εἰς μερικὰ τμήματα αὐτοῦ, τὰς ὁποίας, πρὸς τὸ συμφέρον αὐτοῦ τούτου τοῦ συνεταιρισμένου κόσμου και της ἐπιτυχίας της συνεταιριστικῆς κινήσεως, ὀφείλετε νὰ ἐκρίζωσετε διὰ της πειθοῦς και της εργασίας».

Ι. ΜΕΤΑΞΑΣ

„ΝΥΝ ΠΕΡΙ ΠΑΝΤΩΝ ΑΓΩΝ”

• Η Έλλάς εύρίσκεται εις πόλεμον από της περασμένης Δευτέρας. Ο Κύριος καί η παγκόσμιος συνείδησις γνωρίζουν ότι δεν είναι ή Έλλάς που τον επεζήτησε αυτόν τον πόλεμον. Δεν είναι αυτή που τον ήθελαν. Τον επεζήτησαν καί τον εξήτησαν άλλοι. Εκείνοι που τον παρεσκεύαζον από καιρού, αφότου επείσθησαν ότι ούτε με δολοφονίες, ούτε με εὐδαιμονικάς υποσχέσεις, όπως ούτε με απειλὰς ούτε με ἐπίδειξιν τοῦ ὄγκου τοῦ ἀριθμοῦ καί τῆς ὕλης των, δὲν θὰ ἦτο δυνατόν νά τὴν ἐξαναγκάσουν νά ἐνδώσῃ καί ὑποκύψῃ — ὅπως ἐνέδωσαν καί ὑπέκυψαν ἄλλοι — εἰς τὰς θελήσεις των.

Γνωρίζει ὁ Κόσμος με πόσῃ ἐπιμονῇ καί με πόσῃ τέχνην ἡσκήθη ἐπὶ τῆς Ἑλλάδος καί τοῦ λαοῦ της τὸ εἰδεχθῆς καί ἀνάνδρον ὄπλον τῶν νεοθαρβάρων, ὁ ψυχολογικὸς ἐκθιασμός, ἀφ’ ἧς ἐποχῆς ἡ Ἰταλία τοῦ Μουσσολίνι, αἰφνιδιάζουσα τὴν ἀνθρωπότητα με τὴν δύναμιν τοῦ ὄγκου της, ἐπέδραμε καί ἐγκατεστάθη εἰς τὴν μικρὰν ἀλβανικὴν γωνίαν τῆς χερσονήσου μας, διὰ νά τὴν καταστήσῃ αἰχμὴν ἀπειλῆς ἐναντίον ὅλης τῆς Βαλκανικῆς μας περιοχῆς καί ἐναντίον τῆς Ἀνατολικῆς Μεσογείου. Καί δὲν εἶναι δυνατόν παρὰ νά θαυμάζῃ ὁ Κόσμος τὴν ἀταραξίαν, ἀλλὰ καί τὸ θάρρος καί τὴν ἀνδρικήν ἀξιοπρέπειαν με τὴν ὁποίαν ἡ Χώρα αὐτὴ καί οἱ Ἀρχόντες της ἀντεμετώπισαν ἐπὶ ἐβδομάδας, ἐπὶ μῆνας, ἐπὶ ἔτη αὐτοὺς τοὺς βαναύσους ἐκθιασμούς. Ὅταν τὰ ὄπλα τῆς ψυχολογικῆς βίας ἀπεδείχθησαν ἀτελεσφόρητα, οἱ ἄνθρωποι τῆς Ρώμης ἐπροχώρησαν εἰς τὰς προκλήσεις. Ἡ παγκόσμιος συνείδησις με ἀποτροπιασμόν ἤκουσε πρὸ δύο μηνῶν τὸν τορπιλισμὸν τῆς ἀνυπόπτου «Λήλης» εἰς τὴν Τήνον. Ἐμάντευσεν ἀπὸ τῆς πρώτης στιγμῆς, καί ἐμάντευσεν ὀρθῶς, ὅτι Ἰταλικὸν ἦτο τὸ σκότιον ἐκεῖνο ἔργον τῆς δολοφονικῆς ἐνέδρας. Φυσικὰ δὲ, ἦτο τὸσον φανερόν διὰ τὸν Κόσμον δὲν ἠμποροῦσε νά εἶναι μυστικόν διὰ τὴν Ἑλλάδα. Μολοντοῦτο ἡ Ἑλλάς, ἡ Κυβέρνησις της καί ὁ λαὸς της, λαὸς ἀνδρῶν κατ’ ἐξοχὴν, εἶχε τὴν δύναμιν νά χαλιναγωγῇ τὴν ὀργὴν του καί νά τὴν ὑποτάξῃ εἰς τὴν σύνεσιν. Τὸ σπουδαιότερον εἶχε τὴν δύναμιν νά ὑπερνικήσῃ τὸ αἶσθημα τῆς ἀπεράντου ἀηδίας ποὺ προεκάλλουν αἱ χυδαῖαι μέθοδοι τοῦ ἐχθροῦ. Ἡ Ἑλλάς ἦτο ἀποφασισμένη, με πᾶσαν δυνατὴν θυσίαν, ἐντὸς ἐννοεῖται τῶν ὁρίων τῆς τιμῆς, νά μὴν ἀφήσῃ νά διακυβευθῇ ἐξ ὑπατιότητός της ἡ εἰρήνη εἰς τὴν νοτιοανατολικὴν Εὐρώπην. Ἀλλ’ οἱ ἄνθρωποι τῆς Ρώμης διέπραξαν τὸ σφάλμα νά ὑπερβοῦν αὐτὰ τὰ ὄρια, διατυπώσαντες ἀξιώσεις, αἱ ὁποῖαι, ἐάν δὲν ἀπερρίπτοντο, ὡς ἀπερρίφθησαν, θὰ ἐσήμενον κατάλυσιν τῆς ἐλευθερίας καί τῆς ἀκεραιότητος τῆς Ἑλλάδος. Ἡ ἐλευθερία ὅμως καί ἡ ἀνεξαρτησία δὲν ἐδόθη εἰς τοὺς Ἕλληνας ὡς δῶρον ἰσχυρῶν ἡγεμόνων, ποὺ ἐξεστράτευσαν πρὸς χάριν των με ὅλας των τὰς δυνάμεις, οὔτε ὡς εὐτυχὲς ἀλλὰ τυχαῖον συμπτωματικὸν ἀποτέλεσμα διεθνῶν διπλωματικῶν συνδιασμῶν. Ἡ ἐλευθερία καί ἡ ἀνεξαρτησία τῆς Ἑλλάδος ἀπεκτήθη με ἀγῶνας, με μαρτύρια καί με θυσίας γενεῶν καί κάθε γωνία τῆς γῆς της, κάθε ράχη βουνοῦ, κάθε βράχος καί κάθε πτυχὴ τῆς θαλάσσης της ἔχει ποτισθῇ με δάκρυ καί με αἷμα. Διὰ τοῦτο οἱ Ἕλληνες τὸν ἀγα-

ποῦν τὸν τόπον αὐτὸν τὸν λιτόν, τὸν πτωχόν, ἀλλὰ τὸσον φωτεινὸν καί ὡραῖον κατὰ ἓνα τρόπον ἰδιότυπον καί ἀλλόκοτον, με μίαν ἀγάπην ἀφείαν καί πείμονα, γλυκύπικρον, ἀνάμικτον με πόνον. Καί τὴν ἐλευθερίαν του ἀγαπᾷ ὁ λαὸς αὐτὸς με τὸ ἴδιον πονεμένον πάθος, διότι τὴν ἐξηγόρασε με πολὺ βαρὺ τίμημα — ἂν ἤμπορῇ νά λέγεται βαρὺ τὸ τίμημα τῆς ἐλευθερίας. Διὰ τοῦτο θὰ τὰ προασπίσῃ ὁ ἑλληνικὸς λαὸς καί τὰ δύο ταῦτα ἀγαθὰ με ὅλην τὴν θέλησιν τῆς ψυχῆς του τὴν ἀπέραντον καί με ὅλην τὴν δύναμιν τῶν χειρῶν του. Θὰ πέσουν κορμιὰ καί θὰ πυργωθοῦν εἰς ἐκατόμβας αἱ θυσίαι. Κάθε πτυχὴ καί κάθε γωνία τῆς γῆς καί ἡ ἀκραιοτάτη καί κάθε πέτρα θὰ γίνῃ ἐπαλξίς. Οἱ Ἕλληνες δὲν τὴν επεζήτησαν τὴν εὐκαιρίαν. Ἀφοῦ ὅμως τοὺς ἐδόθη, θὰ διδάξουν καί πάλιν ἐργῶ τὴν ἀνθρωπότητα, ὅτι ὑπάρχουν ἀγαθὰ ἀνώτερα, χωρὶς τὰ ὁποῖα ἡ ζωὴ γίνεται ἀχαρὶ βάρος καί ὅτι προκειμένου νά διαφυλαχθοῦν τὰ ἀγαθὰ αὐτὰ διὰ τοὺς ἐπιγινομένους, ἀξίζει νά συντέμνῃ ὁ καθεὶς τὰ ἔτη τῆς φθαρτικῆς του ὑπάρξεως. Ἐπίσης ὅτι ἡ ἐν ἐξουθενώσει ἀσφάλεια εἶναι τὸ ἰδεῶδες λαῶν κατωτέρας κατηγορίας. Γνωρίζομεν ὅλοι ὅτι ὁ δρόμος εἰς τὸν ὁποῖον εἰσῆλθεν ἡ Ἑλλάς ἀπὸ τῆς περασμένης Δευτέρας θὰ εἶναι τραχὺς καί δύσβατος. Ἀλλὰ κανεὶς δὲν θὰ τολμήσῃ ὑψηλοφώνως ἢ ἐνδομύχως, ἐνώπιον ἄλλων ἢ κατὰ μόναν — ἐκτός ἐάν ἔχῃ ψυχὴν δούλου — νά ἰσχυρισθῇ ὅτι τῆς ἦτο δυνατόν νά ἐκλέξῃ ἄλλον. Τὴν περασμένην Δευτέραν οἱ Ἀρχόντες τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ ἤρθησαν εἰς τὸ ἀκραῖον ὕψος τοῦ νοήματος τῆς ἑλληνικῆς ἱστορίας καί ὁ λαὸς με τὴν σειρὰν του ἤρθῃ εἰς τὸ ὕψος τοῦ χρέους του ὡς συνεχιστοῦ αὐτῆς τῆς ἱστορίας. Λαὸς καί Ἀρχόντες ἐδείχθησαν ἀντάξιοι ἀλλήλων καί ἀντάξιοι τῆς Ἑλλάδος. Μέσα εἰς ἓνα κόσμον ἀνήσυχον, ἔμφοβον καί περιδεῇ ἀπὸ τὸ στυγνὸν θέαμα τῆς ἀποχαλινωθείσης ὀλικῆς βίας, ποὺ καταλύει σύνορα, καταργεῖ Κράτη καί ἐκμηδενίζει ἔθνη, ἡ νεότης τῆς Ἑλλάδος ἀπήντησε πρόθυμα εἰς τὴν κλήσιν τῆς Πατρίδος καί ἀπὸ τὴν ἡπειρωτικὴν μεθόριον ἀνεδόθη χαρμόσυνα μυριόστομος ἡ ἰδία ἰαχὴ ποὺ πρὸ 25 αἰῶνων ἐξάφνισε τοὺς Πέρσας εἰς τὴν Σαλαμίνα.

Ἀπὸ τῆς Ἐπαναστάσεως τοῦ 1821 ὁ Ἕλληνισμός δὲν ἐπεχείρησε δυσχερέστερον ἀλλὰ καί πλέον μεγαλεπήβολον ἀγῶνα. Ἀπὸ τὴν ἐποχὴν τῆς Σαλαμίνας καί ἀπὸ τὴν ἐποχὴν τοῦ Ἡρακλείου ποτὲ ἄλλοτε δὲν ἤχησαν τόσον ἀληθινὰ τὰ λόγια τοῦ Αἰσχύλου: «Νῦν περὶ πάντων ἀγῶν».

Ἡ Ἑλλάς τὴν στιγμὴν αὐτὴν ἐμφανίζει πάλιν εἰς τὸν Κόσμον τὴν ἀληθινὴν ὄψιν της, ἓνα πρόσωπον Ἀθηνᾶς φειδακῆς γλυφῆς, πάμφωτον, ἁμωμον, ἀχραντον, ἀληθινὰ θεῖον εἰς τὴν αὐστηράν του ἀπόφασιν νά νικήσῃ ἢ νά πέσῃ. Καί κανεὶς δὲν πρέπει ν’ ἀμφισβᾷ ὅτι θὰ νικήσῃ. Ὁ δρόμος της, ὅπως πάντοτε, ἀνοίγεται ἀνάμεσα ἀπὸ πό- νους καί ἀπὸ θυσίας, ἀλλὰ τὸ φωτεινὸν του τέρμα διακρίνεται — δι’ ὅσους ἔχουν μάτια νά βλέπουν — καθαρά. Αὐτὴν τὴν φορὰν οἱ βάρβαροι ἐρχονται ἀπὸ τὴν Δύσιν. Ἀλλὰ τὸ πρᾶγμα δὲν ἔχει σημασίαν. Πεπρωμένον τῆς Ἑλλάδος ἦτο ἀπὸ τῆς αὐγῆς τῆς ἱστορίας της ν’ ἀντιστρατεύεται κατὰ τῶν βαρβάρων ἀλλὰ καί νά τοὺς νικᾷ.

Ἡ πρώτη νίκη

Οἱ γραμμὲς αὐτὲς γράφονται λίγην ὥρα ἔπειτα ἀπὸ τὶς πρώτες φωνὲς τῶν σειρήνων, πού μᾶς ἀνήγγειλαν, τὴ Δευτέρα τὸ πρωῒ, τὸν πόλεμο. Εἶχα βγῆ στοδρόμο κι' ἐπήγαινα στὴν ἐργασία μου. Στὶς πόρτες, στὰ παράθυρα καὶ στὰ μπαλκόνια τῶν σπιτιῶν γυναῖκες, παιδιὰ, γέροι. Στους δρόμους πληθὺς ἀπὸ ἄντρες πού συζητοῦσαν, ἄλλοι πού ἀνοίγαν τὰ μαγαζιά τους, πολλοὶ πού πήγαιναν στὶς δουλειές τους. Στάθηκα καὶ κύτταζα τὰ πρόσωπά τους. Οὔτε ἴχνος, οὔτε ἴχνος ἀνησυχίας· κανένα, ἀπολύτως κανένα σημάδι ταραχῆς. Μόνο τὰ ἀδρά, τὰ στερεά, τὰ σφιγμένα χαρακτηριστικά τῆς ἀποφασιστικότητος καὶ τῆς θελήσεως. Καὶ στὰ μάτια ἡ ἀστραπή τῆς ὀργῆς καὶ τοῦ πεισματος. Καὶ ὅταν πλησίασα καὶ παρακολούθησα τὶς δουλίες τους, ἀφουγκράσθηκα ὄχι μόνο τὰ λόγια τους, ἀλλὰ καὶ τὸν τόνο τῆς φωνῆς τους. Μέσα στὴ σταθερή, τὴν ψυχραίμη κουθέντα τους, μέσα στὸν ἥρεμο μὰ ζεστό τόνο τῆς φωνῆς τους ἀκουεσ καθαρά τὸν γερό καὶ ζωντανὸ παλμὸ τῆς καρδιάς τους κι' ἐνοιῶνες βαθεῖα τὸ πλούσιο κι' ὀρμητικὸ ξεχειλίσμα τοῦ ἐνθουσιασμοῦ τους καὶ τῆς πίστεώς τους.

Καὶ ξαφνικὰ ἓνα ὑπέροχο γαλανόλευκο χρῶμα φώτισε τοὺς δρόμους, τὴν ἀτμόσφαιρα καὶ τὶς ψυχές μας. Ἀπ' ὅλες τὶς πόρτες, ἀπ' ὅλα τὰ σοκάκια ξεχύθηκε στοὺς δρόμους ἓνας βουερός κι' ὀρμητικὸς χείμαρρος ζωῆς καὶ νειότης, οἱ Νέοι τῆς Ὁργανώσεώς μας, ντυμένοι μὲ τὴ στολή τους. Πῶς ἔγινε, χωρὶς νὰ τοὺς εἶχε διατάξει κανεὶς, χωρὶς νὰ τοὺς τὸ ζητήσῃ κανεὶς, νὰ βρεθοῦν μὲ μιὰς ἑτοιμοί; Ἀπὸ ποῦ ἔρχονταν; Ποῦ πήγαιναν; Ὁ κόσμος πού τοὺς ἔβλεπε στάθηκε ἀναυδός, βαθύτατα συγκινημένος. "Ενοιῶθε πολὺ καλά ἀπὸ ποῦ ἔρχονταν οἱ Νέοι αὐτοί. "Ενοιῶθε πῶς εἶχαν ξεπεταχθῇ ἀπὸ τὰ πῖο ἱερὰ σπλάχνα αὐτῆς τῆς Γῆς, πῶς εἶχαν ἀποσπασθῇ ἀπὸ τὴν πῖο ἁγία οὐσία τῆς Ἐθνικῆς Ψυχῆς. "Ενοιῶθε πῶς ἐκτελοῦσαν πράγματι μιὰν ἐπιταγή, τὴν ὑψηλὴ ἐπιταγὴ τῆς ἐθνικῆς τους συνειδήσεως, κι' ἦταν ἀληθινὰ ἑτοιμοί, πανέτοιμοι, ὀπλισμένοι μὲ τὸν καλύτερο, τὸν τελειότερο

ὀπλισμό, τὸν ὀπλισμὸ τῆς ἐθνικῆς πίστεως, τῆς ἐθνικῆς θελήσεως, τῆς ἐθνικῆς ὁρμῆς. Καὶ νὰ τοὺς! Μόλις ἀκουσαν μέσα στὶς πρώτες κραυγές τῶν σειρήνων τὴ φωνὴ τῆς Πατρίδος, βρέθηκαν μὲ μιὰς ὀρμῆς, ντυμένοι μὲ τὴν τίμια στολή τους, κάτω ἀπὸ τὴν ὁποῖαν ἔπαλλε δυνατὰ κι' ὀρμητικὰ ἡ ἁγνὴ καρδιά τους, καὶ σιωπηλοὶ, ἀξιοπρεπεῖς, περήφανοι καὶ χαρούμενοι, ξεκίνησαν, ὅλοι μαζί, γιὰ τὸν μεγάλο σκοπὸ: γιὰ τὴν ἐκπλήρωσι τοῦ Καθήκοντος, γιὰ τὴν ἀμυνα τῆς Πατρίδος.

Ὁ κόσμος τοὺς παρακολουθοῦσε μὲ βαθύτατον ἐθνικὸ συγκλονισμό, κι' ἐνῶ τὰ χέρια, σπρωγμένα ἀπὸ ἀσυγκράτητη συγκίνησι, ξεσποῦσαν σὲ ζωνρότατα κι' ἀτέλειωτα χειροκροτήματα, τὰ μάτια δάκρυζαν, οἱ ψυχές σκιρτοῦσαν καὶ τὰ χεῖλη ἔλεγαν: Νά! Ἀπὸ τώρα κιόλας νίκησε ἡ Ἑλλάδα μας! "Ενας τέτοιος Λαὸς δὲ μπορεῖ νὰ νικηθῇ! Μιὰ τέτοια Ψυχὴ δὲ μπορεῖ νὰ χαθῇ! Νὰ χαθῇ; Οὔτε κἂν νὰ λυγίσῃ δὲν εἶναι δυνατόν! Γερή, σταθερή, ἀκλόνητη, μπορεῖ ν' ἀντιμετώπισῃ ἀφοδὰ κάθε κίνδυνον, κάθε περιπέτεια. Σήμερα τὸ πρωῒ, ξεκινώντας ἀπὸ τὰ δοξασιμένα βάθη τῆς Ἑλληνικῆς Ἱστορίας καὶ διασχίζοντας τοὺς τιμημένους Ἑλληνικοὺς αἰῶνες, μᾶς παρουσιάστηκε ξανά, ὡραία, δυνατὴ καὶ μεγάλη, ὅπως πάντα, δείχνοντάς μας ἀπὸ δύο ὄψεις τὴ θεία μορφή της: τὴν ἀρρενωπὴν κι' ἰσχυρὰ φυσιογνωμίαν τῆς ὀρμῆς ἡλικίας καὶ τὴ ρωμαλέα, τὴ θεληματικὴν κι' ὀρμητικὴν μορφή τῆς Νεότητος.

Νά! Ἡ Ἑλλάδα μας κέρδισε κιόλας τὴν πρώτη μεγάλην μάχην! Θὰ τὶς κερδίσῃ ὅλες, ὡς τὸ τέλος. Μᾶς τὸ ἔχει βεβαιώσει ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμὴ ἡ ἥρεμῃ ἀποφασιστικότης τοῦ Λαοῦ. Μᾶς τὸ ἔχετε ἐγγυηθῇ ἑσεῖς, Νέοι τῆς Ἑλλάδος, μὲ τὴν ὑπέροχην παρουσίαν σας, μὲ τὴ θαυμασίαν ἐκδήλωσιν τῆς ἐθνικῆς ψυχῆς σας, πού εἶναι αὐτούσια ἡ ἐθνικὴ ψυχὴ ὅλου τοῦ Λαοῦ, ἡ ἐθνικὴ ψυχὴ τῆς Ἑλλάδος μας. Ἐμπρός λοιπόν, ὅλοι μαζί, μὲ ὅλες τὶς δυνάμεις μας, μὲ ὅλη τὴν ψυχὴν μας, μὲ ὅλην μας τὴν ὑπαρξί, γιὰ τὴν Ἑλλάδα μας, γιὰ τὴν τιμὴν της, γιὰ τὴ δόξα της — γιὰ τὴν νίκη!

Μελῆς Νικολαΐδης

Αἱ πρώται διαταγαὶ πρὸς τὸν Στρατὸν καὶ Στόλον

Πρὸς τὸν Στρατόν,

Ἀναλαμβάνων τὴν Ἀρχηγίαν τοῦ Στρατοῦ καλῶ τοὺς ἀξιωματικοὺς καὶ ὀπλίτας τοῦ Ἑλληνικοῦ Στρατοῦ εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ὀφίσιου πρὸς τὴν Πατρίδα καθήκοντος μὲ τὴν μεγαλυτέραν αὐταπάρνησιν καὶ σταθερότητα. Οὐδεὶς πρέπει νὰ ὑστερήσῃ. Ἡ ὑπόθεσις τοῦ ἀγῶνος τὸν ὁποῖον μᾶς ἐπέβαλεν ὁ ἀχαλίνωτος ἱμπεριαλισμὸς μιᾶς μεγάλης Δυνάμεως, ἡ ὁποία οὐδὲν εἶχε ποτὲ νὰ φοβηθῇ ἀπὸ ἡμᾶς, εἶναι ἡ δικαιοτέρα ὑπόθεσις τὴν ὁποῖαν εἶναι δυνατόν νὰ ὑπερασπισθῇ εἰς στρατός. Πρόκειται περὶ ἀγῶνος ὑπάρξεως, νὰ πολεμήσωμεν μὲ πείσμα, μὲ ἀδόμηστον ἐγκαρτέρησιν, μὲ ἀμείωτον μέχρι τελευταίας πνοῆς ἐνεργητικότητά. Ἐχω ἀκούσαντες τὴν πεποίθησιν ὅτι ὁ Ἑλληνικὸς Στρατός θὰ γράφῃ νέας λαμπράς σελίδας εἰς τὴν ἐνδοξὴν ἱστορίαν τοῦ ἔθνους. Μὴ ἀμφισβᾶλλετε ὅτι τελικῶς θὰ ἐπικρατήσωμεν. Μὲ τὴν βοήθειαν καὶ τὴν εὐλογίαν τοῦ Θεοῦ καὶ τὰς εὐχὰς τοῦ ἔθνους, Ἑλληνες ἀξιωματικοὶ καὶ ὀπλίται, φανήτε ἥρωες.

Ἡ παρούσα νὰ κοινοποιηθῇ εἰς ἅπαντας τοὺς ἀξιωματικούς καὶ ὀπλίτας.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 28ῃ Ὀκτωβρίου 1940.

Ὁ Ἀρχηγὸς τοῦ Στρατοῦ
Α. ΠΑΠΑΓΟΣ, Ἀντιστράτηγος

Πρὸς τὸ Β. Ναυτικόν,

Ἀπὸ τῆς 6ης πρωΐνης σήμερον εὑρισκόμεθα εἰς πόλεμον πρὸς τὴν Ἰταλίαν, ἥτις ἐπεβουλεύθη τὴν ἀνεξαρτησίαν μας, τὴν ὁποῖαν μᾶς ἐχάρισαν οἱ ἥρωες τοῦ 1821 καὶ ἐστερέωσε τὸ αἷμα πολλῶν γενεῶν.

Πέποιθα ὅτι πάντες οἱ ἀνήκοντες εἰς τὸ Ἑλληνικὸν Βασιλικὸν Ναυτικόν, ἀπὸ τοῦ Ναυάρχου μέχρι τοῦ τελευταίου ναύτου, θέλουσιν ἐκτελέσει τὸ καθήκον των μετὰ θάρρους καὶ αὐτοθυσίας, ἀκολουθοῦντες πιστῶς τὰς παραδόσεις τοῦ ἐνδόξου ναυτικοῦ μας, τὸ ὁποῖον δὲν ἐνίκηθῃ ποτέ.

Ἐμβλημά μας ἔστω ἡ περιφρόνησις τοῦ θανάτου! Νικᾷ μόνον ἐκεῖνος, πού δὲν φοβεῖται τὸν θάνατον! Ὁ Θεὸς μαζί μας».

Υφ. Πουργὸς Ναυτικῶν,
ΠΑΠΑΒΑΣΙΛΕΙΟΥ

2.

(Συνέχεια)

Μιλάνε ακόμα οι γέροι, όταν παρουνιάζεται στη μεγάλη πόρτα του παλατιού ο Κρέοντας. Στέκει μία στιγμή κι ύστερα προχωρεί κατ' αὐτοὺς με βασιλική μεγαλοπρέπεια. Δυνατὰ κι' ἐπίσημα, λέει πὼς ὕστερα ἀπὸ τὸ θάνατο τῶν δύο παιδιῶν τοῦ Οἰδίποδα ἀπομένει αὐτὸς κληρονόμος τοῦ θρόνου. Κηρύσσει ὕστερα πόνους ἀρχὲς ἔχει σχετικὰ μὲ τὸ βασιλικὸ ἀξίωμα καὶ μὲ ποῖο τρόπο θὰ κυβερνήσῃ τὴ χώρα.

Καὶ δὲν μπορεῖς νὰ νοιώσῃς τὴν καρδιά τοῦ ἀνδρός, ποιά γνώμη καὶ ποῖο φρόνημα κρατᾷ προτοῦ σὲ νόμο κι' ἐξουσία τὸν δοκιμάσῃ; Ἐγὼ θαρρῶ πὼς ὅποιος κυβερνᾷ μιά χώρα καὶ δὲ στοχάζεται τὸ πὼς καλὸ γιὰ τοῦτ' ἀλλὰ δειλιάζει κι' ἀπὸ φόβο δὲ μιλᾷ εἰναι παγκάκιτος καὶ πάντοτε καὶ τώρα! Κι' ὅποιος πὼς πάνω ἀπ' τὴν πατρίδα ἔχει τὸ φίλο του γιὰ τιποτένιο ἄνθρωπο τὸν λογαριάζει! Ἐγὼ, — καὶ μάρτυράς μου ὁ Δίας ὁ παντογνώστης — δὲ θὰ σωπάσω βλέποντας τὴ συμφορὰ ἀντὶ γιὰ σωτηρία στοὺς πολίτες νᾶρχεται κι' οὐδὲ τοῦ τόπου τὸν ἐχθρὸ θὰ καμῶ φίλο μου.

Ἔτσι, προσθέτει, θὰ προσπαθῶ ν' ἀναδείξω τὴ χώρα... Καὶ σύμφωνα μ' αὐτὰ ἔδωσα προσταγὴ τώρα γιὰ τοὺς γιουὺς τοῦ Οἰδίποδα, τὸν ἕνα, τὸν Ἐτεοκλῆ, ποὺ πέθανε πολεμώντας γιὰ τὴν πατρίδα του, νὰ τὸν θάψουν μὲ ὅλες τὶς βασιλικὲς τιμὲς καὶ νὰ τοῦ προσφέρουν ὅτι ταυριάζει στοὺς νεκρούς. Μὰ ὅσο γιὰ τὸν Πολυνεῖκη καὶ τὸ θέλησε νὰ κάψῃ τὰ σπῆτια μας καὶ τοὺς ναοὺς τῶν θεῶν, καὶ νὰ σὺρῃ σκλάβους στὴν ξενιτειὰ τοὺς συμπατριῶτες του... γι' αὐτὸν διατάλῃς νὰ τὸν ἀφήσουν ἄθαφτο γιὰ νὰ τὸν φάνῃ τὰ σκυλιὰ καὶ τὰ ὄνια.

Ἔτσι ἐγὼ σκέπτομαι κι' οὔτε ποτὲ οἱ κακοὶ ἀπὸ τοὺς δικίους πιότερο θὰ τιμωρηθοῦν...

Ὁ χορὸς δὲν φαίνεται ἐνθουσιασμένος ἀπὸ τὴν ἀπόφαση αὐτὴ τοῦ βασιλεῖα, γιατί εἶναι ἀντίθετη πρὸς τοὺς θεοὺς νόμους, δὲν τολμᾷ ὅμως ἀπ' εὐθείας νὰ πῇ τὴ γνώμη του... «Κύριος εἶσαι, τοῦ λέει, στὰ χέρια σου κρατᾷς τὴν ἐξουσία καὶ τοὺς νόμους κι' ἀφοῦ ἔτσι σ' ἀρέσει...».

Κεῖνη τὴ στιγμή καταφτάνει ἀπὸ τοὺς ἀγροὺς κάποιος ὁδολὸς ἀπὸ κείνους ποῦθαλε ὁ Κρέων νὰ φυλάξουν τὸ κουφάρι τοῦ Πολυνεῖκη μὴν τύχῃ καί, παρακούοντας κανεὶς τὴν διαταγὴ του, τὸν θάψῃ.

Προχωρεῖ κατὰ τὸ βασιλεῖα, ἀνδρεχτα, σὰ νᾶχη κάποια ἀφορμὴ νὰ φοβᾶται. Μὰ καὶ τὰ λόγια του αὐτὸ δείχνουν... Ἀραδιάζει ἕνα σωρὸ ἀσήμαντες λεπτομέρειες, πὼς ἀργησε πολὺ νᾶρθῃ, πὼς πολλὰς φορὲς στὸ δρόμο πῆρε τὴν ἀπόφαση νὰ μὴν παρουνιστῇ μπροστὰ του κι' ὕστερα πάλι μετάνιωνε... Ἀποφεύγει νὰ φτάσῃ στὴν οὐσία σὲ τρόπο ποὺ στὸ τέλος ἐκνευρίζεται ὁ Κρέων.

—Θὰ μιλήσῃς ἢ ὄχι; τοῦ φωνάζει ἄγρια.

Τότε μονάχα ὁ φύλακας ἀρχίζει καὶ διηγίεται μιά ἱστορία πολὺ παράξενη, ἀπ' ὅπου ὅμως ἐβγαίνει τοῦτο τὸ συμπέρασμα: Κάποιος ἄγνωστος καταφρονώντας καὶ τὸν Κρέοντα καὶ τὴ διαταγὴ του πῆγε καὶ σκόρπισε χῶμα πάνω ἀπὸ τ' ἄθαφτο κουφάρι τοῦ Πολυνεῖκη. Ποιὸς ὅμως; Ἡ γῆς τριγύρω ἦταν τραχεῖα καὶ χέρσα... Σκάψιμο ἀπὸ ἀξίνα δὲ φαίνονταν πούθεν ὅτε ἴχνος ἀνθρώπου ποὺ πέρασε.

Καὶ πρόσθεσε:

Ἐμεῖς βασιλεῖα μου μόλις εἶδαμε τί εἶχε συμβῆ ἀρχίσαμε νὰ κατηγοροῦμε ὁ ἕνας τὸν ἄλλο θέλοντας ν' ἀλαφρώσουμε τὴ δική μας θέση. Κι' ὅμως ὅλοι εἴμαστε πρόθυμοι καὶ στὴ φωτιά ἀκόμα νὰ πέσουμε καὶ νὰ ὀρκιστοῦμε πὼς οὔτε δική μας δουλειὰ ἦταν τοῦτ', οὔτε ξέραμε τὸν ἔνοχο. Στὸ τέλος ἀποφασίσαμε νὰ σοῦ ἀναφέρουμε τὸ πρᾶμα μὰ κανεὶς δὲν ἤθελε νὰ ἀναλάβῃ τέτοια ἀποστολή. Ρίξαμε λοιπὸν τότες κλῆρο κι' ἔπεσε σ' ἐμένα τὸν ἄτυχο. Ἦρθα ἀελά μου, βασιλεῖα, γιατί τὸ ξέρω: Κανεὶς δὲν ἀγαπᾷ τὸν ἄνθρωπο ποὺ φέρνει κακὰ ματαῖα.

Οἱ γέροι ἐκφράζουν τὴ γνώμη πὼς δίχως ἄλλο δὲν εἶναι ἔργο ἀνθρώπου τοῦτο· κάποιος θεὸς ἔβαλε τὸ χέρι του... Μὰ ὁ Κρέων κυριολεκτικὰ φρενιάζει ἀπὸ τὸ κακὸ του.

«Πῶς εἶναι δυνατόν, λέει, οἱ θεοὶ νὰ φροντίζουν γιὰ τέτοιον ἄνθρωπο ποὺ θέλησε νὰ ρημάξῃ τοὺς ναοὺς καὶ νὰ ἀρπάξῃ τ' ἀφιερωμάτα τους;»

Καχύποπτος καθὼς εἶναι, ἐκφράζει τὴ βεβαιότητα πὼς δίχως ἄλλο τίποτε προύχοντες ποὺ δὲ θέλουν νὰ σκύψουν τὸ κεφάλι κάτω ἀπὸ τὸ ζυγὸ τῆς νόμιμης ἐξουσίας δωροδοκῆσαν τοὺς φύλακες γιὰ νὰ παραδοῦν τὴ διαταγὴ του. «Τὸ χρέμα, τὸ χρέμα, φωνάζει, αὐτὸ ἔφερε ὅλες τὶς συμφορὲς στὸν ἄνθρωπο».

Αὐτὸ καὶ πολιτεῖες ἀναποδογυρίζει μαυλίζει τὸ μυαλὸ τοῦ φρόνιμου καὶ τὸ πλανᾷ κι' ὄχι πιά τὰ καλὰ μὰ τ' ἀνομα ζετρεῖται. Αὐτὸ στὸν ἄνθρωπο δασκάλεψε τὸ δόλο καὶ κάθε ἀσέβεια στὴν καρδιά του νὰ κρατᾷ.

Ὅσοι λοιπὸν μὲ χρέμα κατάφεραν τοῦτο τὸ ἔργο θὰ μοῦ τὸ πληρώσουν κάποτε... Καὶ σεῖς, γυρίζει πρὸς τὸ φύλακα, ἂν δὲ μοῦ μαρτυρήσετε καὶ δὲ φέρετε ἐδῶ μπροστὰ μου τὸν ἔνοχο, νὰ ξέρετε πὼς δὲ θὰ κρίνω τὸ θάνατό γιὰ ἀρκετὴ τιμωρία σας.

Ὁ Κρέωντας ὕστερα ἀπ' αὐτὰ μπαίνει πίσω στὸ παλάτι του. Τὸ πρόσωπό του εἶναι ὠχρὸ ἀπὸ τὸ θυμὸ καὶ δείχνει καθαρά πὼς δὲν θὰ περιοριστῇ μονάχα σὲ φοβερὲς, ἂν δὲν κάμουν κατὰ τὴν προσταγὴ του.

Μακάρι νὰ βρεθῇ ὁ ἔνοχος, λέει ὁ φύλακας. Ὅμως ἡ τύχη μόνο μπορεῖ νὰ μᾶς βοηθήσῃ σ' αὐτὴ τὴ δουλειά...

κι' ἂν δὲ μᾶς βοηθήσῃ ὁ βασιλεῖας δὲ θὰ μὲ ξαναδῇ στὰ μάτια του. Γιατί οὔτε τώρα ἡλιπία νὰ γλυτώσω καὶ τὴ σωτηρία μου δίχως ἄλλο τὴ χρωστάω στοὺς θεοὺς.

Φεύγει τρέχοντας.

Γ'.

Μπροστὰ στὸ παλάτι μένουν μονάχα οἱ γερόντοι... Ἀπ' ὅσα εἶδαν καὶ ἤκουσαν ἀπομένει στὴν καρδιά τους ἕνα αἰσθημα θαυμασμοῦ γιὰ κείνον ποὺ ἀψήφησε τὸ θάνατο κι' ἔρριξε χῶμα πάνω ἀπὸ τὸ κουφάρι τοῦ σκοτωμένου βασιλόπουλου. Καὶ τὰ κατὰ-φερε μὲ τέτοιον τρόπο μπροστὰ στὰ μάτια τῶν φυλάκων ποὺ οὔτε τὸν εἶδαν κι' οὔτε ἀψῆσε πίσω του σημάδι ἀπ' ὅπου ὀδηγημένοι μποροῦν νὰ τὸν βροῦν.

Τι εἶναι ἀλήθεια ἡ τόλμη κι' ἡ ἐξυπνάδα τοῦ ἀνθρώπου... Μ' ὅλα καταπιάνεται, σὲ τίποτα μπροστὰ δὲ σταματάει ἀπελπισμένος.

Πολλὰ στὸν κόσμο θαυμαστὰ μὰ σὰν τὸν ἄνθρωπο κανένα ποὺ μέσ' στὰ πέλας τ' ἀφαιρμένα τὸ κύμα σκίζοντας περὶ, μὲ τοῦ νοτιά τὴν παραζάλη! Τὴ θέλαιν γῆ τὴν αὐτὴ μεγάλη τὴν ἀκατάλυτη καταποινῇ, καὶ χρόνῳ ὡς χρόνῳ τὴ γυρνᾷ ἀπάνω κάτω καὶ τὴν ὀργώνει μὲ τ' ἀλέτρι του καὶ τ' ἀλογιά του.

Καὶ τ' ἀλαφρόμυαλα πουλιὰ σὲ βρόχια μπλέκει καὶ τὰ πιάνει κι' ὅσα εἶναι ἀγρίμια στὸ ροιμάνι κι' ὅσα μέσ' στ' ἀρμυρά νερά μὲ δίχτυα ὁ πονηρὸς σκλαβώνει! Εὐρῆκε τρόπους καὶ ἡμερώνει ὡς καὶ τοῦ λόγγου τὰ θεριά, Ζυγὸ στὸ δασὺ τράχηλο τ' ἀλόγου βάζει καὶ τὸν δουνήσιον ἀγρίο ταῦρο αὐτὸς δαμάζει.

Γλῶσσα κι' ἰδέες φτερωτὲς καὶ νόμους ἔχει βρῇ

μ' αὐτοὺς ἡ πολιτεία νὰ κυβερνιέται καὶ ξέρει πὼς στὸν κάμπο θὰ προφυλαχτῇ ἀπ' τὸ χιονιὰ καὶ τὴ νεροποντὴ ὅταν χτυπιέται. Πολυτέχνως σὲ τίποτα μελλούμενο μπροστὰ μ' ἀνημπορία δὲ βγαίνει... Σ' ἀσώλυτες ἀρρώστειες βρῆκε γιαντιά. Καὶ μονάχα ἀπ' τοῦ χάρου τὴ θηλιά κάποτε νὰ γλυτώσῃ δὲν προσμένει.

Σοφὸς, τόσο σοφίζεται ποὺ τὸ μυαλὸ ἀπορεῖ μιά στὸ καλὸ μιά στὸ κακὸ πηγαίνει. Τοὺς νόμους ὅμως καὶ τὸ δικίον ἂν σεβαστῇ τὸ θεῖκὸ ποὺ ὀρκίστη νὰ κρατῇ ψηλά ἀνέβαινε! Μ' ἂν ἴσως μὲ παράβολον ἀποκοτιά τ' ἄσικο αὐτὸς ζετρεῖται, τὸν διαχύνουν τότες ἀπ' τὸν τόπο μακριὰ... Μὲ τέτοιον οὔτε νὰ ζῇ κανεὶς κοντὰ μῆτε κι' ὁμόγνωμό του νὰ τὸν ἐχθῇ!

(Στὴν πρώτη συνέχεια τῆς Ἀντιγόνης ἔχει γίνῃ ἕνα τυπογραφικὸ λάθος ποὺ ἀλλοιώνει τὴν ἔννοια: Ἡ φράση «Ὁ διάλογος ποὺ ἀκολουθεῖ ἀνάμεσα στὶς δύο ἀδελφές τὸν χαρακτηρίζει ζήλια» πρέπει νὰ διορθωθῇ ὡς ἑξῆς: «Ὁ διάλογος ποὺ ἀκολουθεῖ ἀνάμεσα στὶς δύο ἀδελφές τὶς χαρακτηρίζει τέλειαν»).

Μ. Ἀναστασίου

(Ἀκολουθεῖ)

ΜΥΡΩΝ - ΚΑΛΑΜΙΣ - ΠΟΛΥΚΛΕΙΤΟΣ

Ἡ πρωτοτυπία τῆς Ἑλληνικῆς Τέχνης εἶναι ἡ συνεχὴς ἀλλαγὴ τοῦ ρυθμοῦ τῆς.

Πρὶν ἀπὸ τὸν πέμπτο αἰῶνα π. Χ. ὁ ρυθμὸς αὐτός, ὅπως τὸν βλέπομεν σήμερα διατυπωμένο στὰ ἀγάλματα (κοῦροι, κόρες), στὰ ἀνάγλυφα τῶν ἀετωμάτων καὶ στ' ἄλλα, στὴ ζωγραφικὴ τῶν ἀγγείων καὶ ἀλλοῦ, ὑπετάσσεται αὐστηρῶς εἰς τοὺς κανόνας τοῦ σχήματος. Δηλαδή οἱ εἰκονιζόμενοι ἐπαιρναν ὀρισμένους συμβατικὰς στάσεις, τρόπος τὸν ὁποῖον βλέπουμε κάποτε καὶ στὴ σύγχρονη λαϊκὴ ζωγραφικὴ, ὡς λ. χ. στὶς φηγούρες τοῦ Καραγκιόζη.

Κάθε γλύπτης, ποῦ εἶχε φαντασίαν καὶ ἤθελε νὰ δῇ πρωτοτυπία στὸ ἔργο του, ἐμφυσώντας του κίνησι καὶ ζωὴ, ἔπρεπε νὰ μὲνι στὰ ὅρια τοῦ σχηματισμοῦ αὐτοῦ.

Τὴν ἐποχὴ ἐκείνη ἡ τέχνη, εἴτε ἦτο βιοποριστικὸ ἐπάγγελμα εἴτε πνευματικὴ ἀπόλαυσι, εἶχε μίαν καὶ μόνην ἀξίαν: Κάθε καλοφτιαγμένο ἀντικείμενον, εἴτε ἦταν ἀγαλμα εἴτε ζωγραφικὴ εἴτε ἐπιπλο, ἦταν πάντα καλλιτέχνημα. Δὲν εἶχαν ἀνώτερη ἢ κατώτερη ἀξία ἢ ἐργασία του, ὅπως συμβαίνει δυστυχῶς σήμερα.

Ἡ ἴδια ἡ λέξις τέχνη, ἄλλως τε, θὰ πῇ, στὴ γλώσσα τοῦ λαοῦ, ἐπάγγελμα, δουλειά. Καὶ τὴν ἐποχὴ ἐκείνη τιμοῦσαν πολὺ ἐκεῖνον ποῦ τὴν ἐξασκοῦσε.

Ξέρουμε ἤδη ὅτι καὶ οἱ θεοὶ τῆς μυθολογίας καλλιτεροῦσαν διαφορὰς τέχνες, ὅπως λ. χ. ὁ Ἡφαίστος ὡς σιδηροργός, ἢ Ἀθηνα ὡς ὑφάντρια κ.ά.

Τὸν πέμπτο αἰῶνα ἡ τέχνη κατήντησε πνευματικὴ ἀπόλαυσι καὶ πραγματικὴ λατρεία τῆς ἀριστοκρατικῆς τάξεως. Ὡς κι' αὐτοὶ οἱ βασιλεῖς καὶ οἱ ἄρχοντες τὸ εἶχαν τιμὴ τους νὰ γίνων καλλιτέχνες.

Καὶ ἡ ἐρασιτεχνία μάλιστα ἔφθι με σὲ τέτοια ὑπερβολή, ὥστε τὸ νὰ ζη-

τῇ κανεὶς πληρωμὴ γιὰ τὸν κόπο τοῦ ἐθεωρεῖτο ταπεινωτικόν.

Γιὰ τὸν λόγο αὐτὸ ὁ μεγάλος Φειδίας, ἐπειδὴ ἐδοῦλε ἐπὶ πληρωμῇ, ἐθεωρεῖτο κατώτερος τοῦ ἐρασιτέχνη ζωγράφου Πολυκλείτου, ὁ ὁποῖος ἐζωγράφιζε τὴν Ποικίλιν Στοά δωρεάν.

Ἀπὸ τὸν πέμπτο αἰῶνα καὶ πέρα θὰ ἐμφανισθοῦν στὰ διάφορα μέρη τῆς Ἑλλάδος οἱ πρώτες ἀριστοκρατικὲς σχολαίς τῆς τέχνης, οἱ ὁποῖες ἔσπασαν τὰ δεσμὰ τοῦ ἀρχαικοῦ σχηματισμοῦ.

Ἡ κίνησι ἐκφράζεται τώρα ἐλεύθερα καὶ μὲ ἀπεριόριστο τρόπο σύμφωνα μὲ τὸ ταλόντο τοῦ κάθε καλλιτέχνη ἢ καλύτερα σύμφωνα μὲ τὴ διδασκαλίαν τῆς κάθε σχολῆς.

Οἱ νέες αὐτὲς σχολαίς ἐλειτούργοῦσαν σὲ κάθε μέρος τῆς Ἑλλάδος, ἰδίως στὴ Χίο, στὴ Σικυῶνα, στὸ Ἄργος, στὴν Αἴγινα, στὴν Ἀθήνα.

Ἀπὸ αὐτὲς βγαίνουν τότε οἱ πρῶτοι κορυφαῖοι καὶ ὀνομαστοὶ γλύπτες, ποὺ συνετέλεσαν στὴν δημιουργίαν τῆς νέας τέχνης, ὅπως ἐμφανίζεται στὰ ἀετώματα τῆς Αἰγίνης, τῆς Ὀλυμπίας καὶ τοῦ Παρθενῶνος, ποῦ ἤδη περιγράψαμε καὶ ἐξηγήσαμε σὲ προηγούμενα σημειώματά μας. Οἱ ὀνομαστοί τεροὶ ἀπ' αὐτοὺς εἶναι οἱ ἑξῆς:

Μύρων ὁ Βοιωτός, Κάλαμις ὁ Ἀθηναῖος, Πολύκλειτος ὁ Σικυώνιος, Φειδίας ὁ Ἀθηναῖος, Παίωνιος ὁ Θρᾷξ, Ἀλκαμένης ὁ Ἀθηναῖος, Καλλικλῆς ὁ Μεγαρεύς.

Μύρων. Ὁ Μύρων πρέπει νὰ θεωρηθῇ ὁ πρῶτος ποῦ εἰσήγαγε τὴν τέχνην τοῦ πέμπτου αἰῶνος. Ὁ Ἰστορικὸς Πλίνιος γράφει ὅτι ὁ καλλιτέχνης αὐτὸς κατάρθωσε νὰ ἀποδίδῃ τὴν ἀλήθειαν μὲ ἀξιοθαύμαστους τρόπους, γιὰτι μελετοῦσε μὲ μεγάλῃ ἐπιμέλειαν τὴ φύσιν καὶ ἀναζητοῦσε τὴν ἐλεύθερον κίνησιν στὴ στάσιν τῶν μελῶν μᾶλλον παρὰ στὴ φυσιογνωμίαν τοῦ προσώπου. Ὁ Μύρων, πρῶτος αὐτός, ἀνεκάλυψε ἕνα νέον τύπον Ὀλυμπιονί-

κου: τὸν περίφημον χάλκινον Διοκοδόλο του μὲ τὸν ὁποῖο ἐκφράζει θαυμασία τὴ ρυθμικὴ κίνησιν τοῦ ἀθλητοῦ στὴν προσπάθειά του νὰ ρίξῃ τὸ δίσκο. Τὸ πρωτότυπον τοῦ Διοκοδόλου αὐτοῦ ποῦ σημειώνει τὴν θετικὴ ἀλλαγὴ τοῦ ρυθμοῦ τοῦ πέμπτου αἰῶνος, δὲν ὑπάρχει πιά. Σῶζεται ὅμως μαρμαρινὸ ἀντίγραφόν του, γενόμενον κατὰ τὴν Ρωμαϊκὴν περίοδον καὶ τὸ ὁποῖον εὑρέθη τὸ 1791 στὴν πόλιν Τίβολιν τῆς Ἰταλίας.

Ὁ Μύρων γεννήθηκε στὴν Ἐλευθερία κοντὰ στὰ σύνορα τῆς Βοιωτίας.

Κάλαμις. Ἀγνώστου καταγωγῆς, ἐργάστηκε στὴν Ἀθήναν κατὰ τὸ 450 π. Χ. Ἦταν ἐπόπτης τῆς Τέχνης ἐπὶ Κίμωνος, ὅπως ἦταν ὁ Φειδίας ἐπὶ Περικλέους. Ἦταν καλλιτέχνης ἀμίμητος, τέλειος καὶ παραγωγικώτατος. Δυστυχῶς ἐλάχιστα ἔργα του σῶζονται σήμερον.

Πολύκλειτος. Ὁ Πολύκλειτος ὑπῆρξε σύγχρονος τοῦ Φειδία καὶ γεννήθηκε στὴν Σικυῶνα.

Ὁ δαιμόνιος αὐτὸς καλλιτέχνης δὲν ἦταν μόνον γλύπτης ἀλλὰ καὶ ἀρχιτέκτων, ποιητῆς καὶ τεχνοκρίτης.

Στὴν ἐποχὴ τοῦ τὸν θεωροῦσαν ἐφάμιλλον τοῦ Φειδία καὶ μάλιστα ἀπὸ πολλοὺς πολὺ ἀνώτερός του. Ἀλλὰ δὲν εἶχε εὐκαιρίαν νὰ γίνῃ ἐπισημῶς γνωστός ὅπως ὁ Φειδίας, λόγῳ τοῦ ὅτι ζοῦσε μοναχικὰ καὶ ἀδόρυθα στὸ Ἄργος.

Καὶ ὅμως ἡ μεγάλῃ παραγωγὴ τῆς ἐργασίας του, ἡ δύναμις καὶ ἡ ἀξία τῆς τέχνης του τὸν ἔκαμαν γνωστὸ ταχέως.

Ἐνα ἀπὸ τὰ περίφημα ἀριστουργήματά του εἶναι καὶ τὸ κολοσσιαῖον ἀγαλμα τῆς Ἥρας, προωρισμένο γιὰ ἕνα ναὸ τοῦ Ἄργους, τοῦ ὁποῖου ἀντίγραφον ὑπάρχει στὸ Μουσεῖον τῆς Νεαπόλεως.

Ι. Κ.

ΑΘΗΝΑΪΚΟΙ ΠΕΡΙΠΑΤΟΙ

ΤΟ ΣΠΙΤΙ ΤΟΥ ΜΠΟΥΡΛΟΤΙΕΡΗ

Ἐδῶ καὶ λίγα χρόνια, στὴν ἀστροφὴ τοῦ τράμ ἀπὸ τὴν ὁδὸ Πατησίων πρὸς τὴν Κυψέλην, σὲ μιὰν ἀπότομην καμπή, ἐκεῖ κοντὰ τὸν παλιὸν Ἀη-Γιώργη, ἐπρόβαλλε ἕνα σπιτὶ ποῦ ἀβλαβὰ τραβοῦσε τὰ βλέμματα, ἀκόμη κι' ἂν δὲν ἤξερε κανεὶς τί ἦταν.

Μιὰ τζαμαρία σ' ὅλην σχεδὸν τὴν ἐσωτερικὴν πρόσοψιν τοῦ τοῦδινε πρόσχαρον ὅρα καὶ πάνω ἀπὸ τὸν τοίχον ποῦ ἐκλείνει πλάγιαν τὴν περιοχὴν, κυλοῦσαν οἱ κισσοὶ σχεδὸν ὡς τὴ γῆ. Στὸ βάθος τοῦ κήπου πελώρια πεύκα ἐσοκρίπταν τὸ σούσουρον ἐκεῖνον, ποῦ ποτὲ μοιάζει μὲ ἀπαλὸ θρόισμα, ποτὲ, ἀνάλογα μὲ τὴν ψυχρὴν τὴν κατὰστασι μὲ βόγγο. Μιὰ πινακίδα ἔλεγε πῶς τὸ σπιτὶ αὐτὸ ἔζησε καὶ πέρασε στὰ 1877 ὁ ἀνθρώπος ποῦ ποτὲ τὸν δὲν δοκίμασε τὸ φόβον — γιὰτι κι' αὐτὸς κι' ὁλοι τῆς ἐποχῆς του ἦταν ἀπὸ τὴν

πάστα ἐκείνη ποῦ βγαίνουν οἱ ἀληθινοὶ ἥρωες — ὁ μπουρλοτιέρης Κωνσταντῖνος Κανάρης.

Τὸ σπιτὶ σῶζεται καὶ σήμερα, μόνον ποῦ τὸ ἀντίκρουσμά του γεννᾷ πολλὰς σκέψεις γιὰ τὰ ἐγκόσμια καὶ γιὰ τὸν τρόπο ποῦ πολλοὶ Ἕλληνες εἶδαν τὰ χθεσινὰ, ποῦ εἶναι δεμένα μὲ τὴν ἱστορίαν, τὴν ἀπείρητη ὁμορφίαν, κι' ἕναν κόσμον θρόλων καὶ ἀγνῶν ἐκτάσεων. Ὁ κισσὸς παιγνιδίζει ἡλιόχαρος στὰ μάτια τῆς φαντασίας καὶ τῶν ἀναμνήσεων, καὶ ἡ τζαμαρία ἔχει πάθει κι' αὐτὴ τὴν μεταμορφώσεσιν ποῦ ἐπιβάλλει τὸ πνεῦμα τῆς ἐποχῆς κι' ἕνα θαυροπλαστεῖο κι' ἕνα μανάδικο μὲ τὸν μετριόφρονον τίτλον «Ὁ Κανάρης» ἔχουν καταλάβει τὸ κάτω μέρος τοῦ σπιτιοῦ, ὅπου σὲ παλαιότερη ἐποχὴ πρέπει νὰ ὤηρχε ἕνα εἶδος ἀποθήκης γιὰ τὸ ἀμάξι τοῦ μπουρλοτιέρη. Ὅσο

γιὰ τὸν κῆπον διατηρεῖ μόνον τὰ πεύκα καὶ ἕνα κισσὸν σὺν ταρατά, ὅπου κάθε βραδάκι ἀνέβαινε ὁ Κανάρης κι' ἀφήνοντας τὸ βλέμμα του νὰ πλανηθῇ στὴν γυμνὴ τότε ἔκτασι, ποῖος ξέρει σὲ τί ὀνειροπολήσεις, γάνονταν μέσα στὸ βράδι ποῦ ὁλοένα πύκνωνε σὺν τὴν ὀμίλῃ ποῦ πέφτει στὰ νερά. Στεριεὶς καὶ θάλασσες θὰ περινοῦσαν τότε ἀπὸ τὰ μάτια του καὶ ὅσοι ἀνέλασαν τὴ διδοχὴ του κατὰ νεώτερα ἐξαρτήματα τοῦ σπιτιοῦ, λένε πῶς κι' ὅταν κατέβαινε ἀπὸ τὸ κισσὸν κι' ἐμπαινε στὸ σπιτὶ, πολλὴν ὥρα ἀκόμη ἐξακολουθοῦσε νὰ κατέχευται ἀπὸ τὴν αὐγκίνησιν ποῦ τοῦ ἐφερινε τὸ ψυχικὸ ἀντίκρουσμα τῶν περασμένων. Δὲ συνήθισε νὰ μιλά. Τὸ παρελθὸν εἶναι κάτι ποῦ ἀνήκει στὸν ἴδιον τὸν ἀνθρώπον ποῦ τὸ δημιούργησε καὶ μόνον οἱ μικροί, οἱ ταπεινοὶ στὴν ψυχῇ, συνήθιζον ν' ἀναφέρωνται σ' αὐτό.

Μιὰ Σουδηὴ συγγραφεὺς ποῦ βρισκόταν λίγα χρόνια πρὶν ἀπ' τὸ θάνατον τοῦ Κανάρη στὴν Ἀθήναν, ὅταν ἔμαθε πῶς ὁ ἀνθρώπος ποῦ ἐφλόγιζε τὴς φαντασίας, ἀνοίξε διάπλατα τὴς καρδιὰς στὸ

θαυμασμὸν κι' ἔκαμε τὸν κόσμον δόλοκληρον νὰ μιλά γιὰ τὸν ἥρωισμό του, ζοῦσε ἐκεῖ κοντὰ τὴν μικρὴν πολιτείαν τῶν πρώτων χρόνων τῆς ἐλευθερίας, πῆρε τὸ ὄρομον καὶ πῆγε σὰ σὲ προσκύνημα στὸ σπιτὶ του.

Ὁ Κανάρης, ἀσπρομάλλης κι' ἐπιδηλητικός στὴ μορφή, τὴ δέχθηκε μ' ἐὐγένεια, ὅπως καὶ ἡ γυναῖκα του ποῦ τοῦ σταθῆκε ἡρωϊκὸς συντηρὸς σὲ μιὰ ἐποχὴ ποῦ οὐκ ἔβουαν, τοὺς κἀμποις καὶ τὴς θάλασσες ὠρῶσαν τ' ἀνάστημά τους γίναντες καὶ ἡμίθει. Ὅταν ὁ Κανάρης ἐκινετο σὲ γιὰ νὰ τινάξῃ στὸν ἀέρα τὴν ναυαρχίδα τοῦ καπετάν πασὰ στὸ λιμάνι τῆς Χίου, αὐτὴ ἔμενε καρτερικὴ καὶ ἀποφασισμένη, νὰ προστεῖχεται μὲ τὴς ἄλλες γυναῖκες τῶν Ναυῶν. Καὶ σὰ γυρνοῦσε ὁ ἀντρας τῆς θριαμβουλῆς, ἡ ἴδια περηφάνεια πάντα γραφῆταν στὸ πρόσωπό της. Ἡ Σουδηὴ κάθισε μαζί του ὡρα πολλὰ, τὸ στομάχον ὅμως τοῦ Κανάρη δὲν ἀνοίξε νὰ πῇ οὔτε μιὰ μόνον λέξι γιὰ τὸ παρελθόν. Κάπου-κόπου μόνον, σὲ καμμιὰ ἐρώτησιν τῆς ξένης, τὰ μάτια τοῦ (Συνέχεια εἰς τὴν σελίδα 160)

37.

(Συνέχεια)

Τή στιγμή εκείνη έφτασαν κι' άλλοι σύντροφοι. Αρχισαν όλοι μαζί γρήγορα νά σκάφτουν και σέ λίγο γέμιζε ό λάκκος.

— Έμπρός! είπε ό Στέφανος. Και στόν άλλο μέ καλό!

Σκορπίστηκαν κι' άρχισαν πάλι νά ψάχνουν.

Ο Λεωνίδας δέν άφηκε από κοντά τόν Στέφανο. Φαινόταν σάν κάτι νά ήθελε νά του πη μ'ά δέν τολμούσε. Μά τέλος άποφάσισε.

— Στέφανε, είπε, έχω κάτι νά σου προτείνω.

— Λέγε!

— Νά κάμουμε κι' έμεις μίαν άνδραγαθία.

Ο Στέφανος χαμογέλασε.

— Έχουμε καιρό, είπε, μεθαύριο πού θά γίνη ή μάχη. Μή βιάζεσαι.

— Έγώ θέλω άπόψε, επέμεινε ό Λεωνίδας σάν πεισματάτικο παιδί. Έχω ένα σχέδιο...

— Νά τό ακούσω. Μά μίλα σιγά! ζυγώνουμε πιά στό περσικό στρατόπεδο.

— Άκου λοιπόν! Έμαθα πώς οι Πέρσες έχουν κατασκευάσει κάτι άμάξια τρομερά. Είναι τριγυρισμένα, λείει, από λόγγες, σπαδιά και δρεπάνια. Τά τραβούν τέσσερα άλογα κι' όπου περάσουν θερίζουν τούς ανθρώπους. Τό ξέρεις και σύ;

— Τό ξέρω. Οι κατάσκοποι μας τό είδαν κιόλας! και τά μέτρησαν! είναι διακόσια. Είναι τοποθετημένα μπρός μπρός, έτοιμα νά ξεκινήσουν πριν από τό Ιππικό. Λοιπόν, ποιό είναι τό σχέδιό σου;

— Νά πάμε άπόψε ν' άρπάξουμε ένα και νά τό φέρουμε τού βασιλιά. Νά δούμε πώς είναι καμωμένο, νά κάμουμε κι' έμεις. Νά κλέψουμε τό μυστικό τους. Πώς σου φαίνεται;

Ο Στέφανος συλλογιόθηκε.

— Μου άρέσει τό σχέδιό σου, είπε τέλος, μά δύσκολο.

— Μά γι' αυτό είναι άνδραγαθία! είπε ό Λεωνίδας μέ περηφάνεια. Τί λές, νά πάμε;

— Οι δυό μας; Έκαμε πειραχτικά ό Στέφανος.

— Όχι, νά πάρουμε και τόν Έρμόλαο. Άν δέν τού φωνάξουμε θά θυμώση.

— Δέ φτάνουν τρεις, είπε ό Στέφανος. Περίμενε έδώ!

Ο Στέφανος χάθηκε μέσα στη νύχτα. Σέ λίγο γύρισε μέ έφτά σύντροφους. Μαζί τους κι' ό Έρμόλαος.

— Πάμε, είπε σιγά. Προσοχή!

Στράφηκε στό Λεωνίδα.

— Τούς εξήγησα, είπε, τό σχέδιό σου. Έμπρός!

Προχώρησαν κι' οι έννιά μέ σθηστά φαναράκια. Στό άντικρινό στρατόπε-

δο οι φωτιές όλοένα και μεγάλωναν, οι φωνές ακούγονταν πιο δυνατές.

— Τό νού σας, ψιθύρισε ό Στέφανος. Ζυγώσαμε... Πέστε κάτω, νά σουρνώμαστε μέ την κοιλιά. Τέσσερις δεξιά, μία πενηνταριά βήματα, άλλοι τέσσερις άριστερά κι' έγώ θά σούρνουμε στη μέση. Όταν ακούσετε μία σιγανή φωνή, χού-χού! χού-χού! σάν κουκουβάγια σταματήστε κι' έλάτε νά μέ βρήτε. Καταλάβετε;

— Καταλάβαμε! είπαν οι γεναίοι σύντροφοι και πήραν τις θέσεις τους.

Κ ε φ. 53.

Σούρνουνταν σιγά, άκουγαν τώρα καλά τις φωνές! Έβλεπαν μεγάλους ήσκιους νά σαλεύουν τριγύρω από τις φωτιές.

Άξαφνα ό Στέφανος διέκρινε μπροστά από μία φωτιά άπέναντί του ένα βαρύ μαυρον όγκο κι' άκουσε χλιμιντρίσμα άλόγων.

— Είναι ένα από τά διακόσια άμάξια, συλλογιόθηκε.

Σούρθηκε γρήγορα όσο μπορούσε! κάποιος έρριξε καινούργια κλαριά στη φωτιά, οι φλόγες τινάχτηκαν. Φωτίστηκε ή γή τριγύρω.

— Είναι άμάξι μέ τέσσερα άλογα, ψιθύρισε ό Στέφανος χαρούμενος. Είμαστε τυχεροί!

Έκαμε χού-χού! σάν κουκουβάγια και σταμάτησε.

Μέ μιάς έννοιωσε δεξιά κι' άριστερά

Έξαφνα μέσ' στις άναλαμπές της φωτιάς ό Στέφανος είδε τ' άλογα νά χλιμιντρούν άγριεμένα...

τούς όχτώ συντρόφους νά ζυγώνουν.

— Τί τρέχει; ρώτησαν.

— Κοιτάχτε μπροστά σας, ίσια γραμμή, μπροστά από τη μεγάλη έκείνη φωτιά...

— Άμάξι! Έκαμε ό Λεωνίδας. Άπάνω του, παιδιά! και θέλησε νά σηκωθεί και νά χοιμήξη.

Ο Στέφανος όμως τόν άρπαξε από τό μπράτσο.

— Στάσου, τού ψιθύρισε. Μή βιάζεσαι. Ένας μονάχα θά πάη, νά κατασκοπέψη, νά δει άν φυλάγεται και πόσοι τό φυλάγουν. Και νά γυρίση πίσω.

— Θά πάω έγώ! είπε ό Λεωνίδας.

— Όχι, έγώ! Έκαμε ό Έρμόλαος.

— Έγώ!

— Έγώ!

— Έγώ! επέμεναν όλοι οι σύντροφοι.

— Έγώ είχα την ιδέα! είπε ό Λεωνίδας. Θέλω κι' έγώ μίαν άμοιδή. Στέφανε, άφήσέ με νά πάω.

— Έχεις δίκιο, είπε ό Στέφανος. Πήγαινε. Μά πρόσεξε καλά τί σου παραγγέλνω: Νά δης μονάχα, άκούς; Νά δης και νά γυρίσης νά μάς πης! Μήν κάνεις καμιά άνοησία!

— Ένοια σου! είπε ό Λεωνίδας. Περίμενε έδώ!

Σούρθηκε γρήγορα άνάμεσα στα χόρτα και σέ λίγο εξαφανίστηκε.

Πέρασαν πέντε λεπτά, δέκα λεπτά.

— Άργεί Έκαμε ό Έρμόλαος.

— Άκόμα δέν είναι καιρός, ψιθύρισε ό Στέφανος. Άς περιμένουμε.

Άξαφνα, μέσα στις άναλαμπές πού έρριχναν οι φωτιές ό Στέφανος είδε τά τέσσερα άλογα νά χλιμιντρούν άγριεμένα.

— Όχι! ψιθύρισε τρομαγμένος.

— Τί έχεις, Στέφανε; ρώτησε ό Έρμόλαος άνήσυχος.

Μά ό Στέφανος δέν άποκρίθηκε. Είχε τά μάτια του κάρφωμένα στά άλογα. Είδη μία σκιά νά πηδάη πάνω στό άμάξι. Άλλες σκιές τινάχτηκαν από την άντικρινή φωτιά, άκούστηκαν φωνές και σφυρίγματα.

— Άδέρφια, είπε ό Στέφανος στους συντρόφους του, ό Λεωνίδας κιντυνεύει. Άς μη κρυθώμαστε πιά! σηκωθήτε, έμπρός!

Άρμησαν και οι όχτώ άντρες άμίλητοι. Σέ λίγο βρίσκονταν μπροστά από τό βαρύ άμάξι τό άρματωμένο μέ σπαδιά και δρεπάνια. Πέντε έξη άντρες είχαν άνεβή επάνω και πάλευσαν. Μία στιγμή άκούστηκε ή φωνή τού Λεωνίδα πού βλαστημούσε.

— Έφοδος στό άμάξι! διέταξε ό Στέφανος. Ο Λεωνίδας είναι άπάνω και παλεύει. Μή φωνάζετε μη μάς άκούσουν.

Σά λιοντάρια πήδηξαν οι όχτώ

ΤΟ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΙΚΟ ΕΠΟΣ

ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

[illegible][illegible]

της συνειληφσε περί τα τέλη του βίου του το απολογητικό του υπέρ του Χριστιανισμού έργο του, όπου υπερασμίζεται των Χριστιανικών αληθειών κατά των σιρ-πικτών του 'Ιουδαισμού και της 'Ελληνικής θρησκείας, με το «Κατά Κέλσου» υπό έθνικού του-του φιλοσόφου που είχε γράψει περί το 178 μ.Χ. κατά τον Χριστιανισμού συγγραφέα «Αληθής λόγος». Ήτοιχάσθητο όμως α-λομής όπληξε το δογματικό του έργο επίκρι αρχών», την πρώτη αυτή άποτίμηση γιά τη συστημα-τική αντιστήριξη των δογμάτων του χριστιανισμού. Το σύστημα του μπορεί να διατυπωθώ οντομπα ως εξής: «Ο Θεός ως πανάγθεος άποκαλύπτεται και ως άμπα-θλούς πάντοτε πράττει τούτο. 'Επομένως πάντοτε ο Θεός δημιουρ-γει και πριν από τόν κό-σμον τούτον όπρησε άλλος κό-σμος και έπειτα από αυτόν θα υπαρέθ άλλος. Όργανο δημιουρ-γικό έχρησίζονται είν το Θεό ο «Λόγος ή Υίός» του Θεού, που τόν θωπει κατωτέρω τόν πατέρα, δύντορο Θεό, από τόν όποιον από-μω όποτίσθιστο είναι το «Άγιον Πνεύμα» σύμφωνα με το κροτόν είν την παλαιάν φιλοσοφίαν σύ-στημα της ύπστασης. Ο Θεός ή δημιουργός πνευματικό όντα, λογικά και έλεύθερα, άλλα όμω και φουσε θνατά. Μή το ατέ-χουσιό τους θα μπορούσαν να καταστούν άσ' τούτων θνατά 'Επειθ όμως έκαμν καλή χρι-οί το ατέχουσιό τους, ο Θεός τρος τιμωρία τους έδημιούργη-τόν υλικό κόσμο, όπου ανάλογα με την παρατήρηση τους τους έ-δωσε μικρότερο ή μεγαλύτερο βαθμό όλικότητας. Για να λυ-τρωθούν τα πνεύματα από την ύλη έγιναν αι άποκαλύψεις του «Λόγου» διά τών προφητών και ματα έμμοιότα είν την άμπα-ρία θα όδοθληθούν είν το κό-σμοτριο επί με αλ άμπα νιναι.

[illegible]

ΣΤΡΑΤΗΣ ΔΟΥΚΑΣ

σύντροφοι κι' ἄρπαξαν τοὺς πέντε
Πέρσες ποὺ πάλευσαν μὲ τὸ Λεωνίδα
καὶ τὸν εἶχαν τώρα ρίξει κάτω καὶ
τὸν γιγυποῦσαν.

— Λεωνίδα, εἶπε σιγὰ ὁ Στέφανος.
μὴ φοβᾶσαι. Ἐδῶ εἵστατε!

— Πάρτε τὸ ἀμάξι καὶ φευγάτε!
ἀκούστηκε μιά ξεπνευμένη φωνή.

— Πληγώθηκες, Λεωνίδα; φώναξε
ἀνήσυχος ὁ Ἐρμόδωρος. Πληγώθηκες;
Ἄρα, ξεψυχισμένα πιά ἀκούστηκε
μιά φωνή:

—“Έχετε γεια, αδέρφια, πεθαίνω!
Μανιασμένος ο Έρμόλαος με τ
φίλο του τον Χαρικλή χύθηκε πρώ
το. Πίσω τους ο Στέφανος κι' ο έπι
λοιποι, με σπικωμένα τὰ μαχαίρια.
Χτυπούσαν δεξιά, άριστερά, στὰ σκο
τεινά, ο Στέφανος κάθισε μπροστὰ
στὸ άμάξι, άρπαξε τὸ μαστίγι, μα

στίγῳσε τ' ἄλογα, ἄρχισε νὰ τρέχη
πρὸς τὸ ἑλληνικὸ στρατόπεδο κου-
βαλώντας ἐχθροὺς καὶ φίλους.

Οι Πέρσες ξύσαν φωτιά από τις φωτιές, πετάχτηκαν πλήθος ακιές, άρχισαν να τρέχουν προς το άμάξι. Μά πού να προφτάσουν τα τέσσερα άλογα πού κάλπαζαν ξεφρενιασμένα. Τα βέλη οοορίζαν γύρα από τους συντρόφους, ο Έρμόλαος πληγώθηκε στο λαιμό, ένα βέλος έκοψε σύρριζα το αούτι του Στέφανου. Πόνεσε φοδερά μά δέν παράτησε τα χαλινάρια. Χτυπούσε, χτυπούσε άλύπητα τ'άλογα και οέ λίγο έμπαιε στο έλληνικό στρατόπεδο, και σταματούσε υποστά από τη σκηνή του 'Αλέξανδρου.

Πήδηξε κάτω, ζύγωσαν οι φαλαγγίτες, έφεραν φώτα. Τρεις από τους θέρους κοιτούνταν νεκροί μέσα στο

ἀνάξι, οἱ ἄλλοι δὺς εἶχαν κυλιστῇ
 ἰάμῳ πρὶν ξεκινηθῶσιν. Ὁ Λεωνίδας
 τὴν ξατλῶμένος στὸ βάθος τοῦ ἀ-
 μαξιοῦ νεκρός.

Ὁ Ἀλέξανδρος ἀκούσε τὸ θόρυβο, πετάχτηκε ἀπὸ τὴ σκητὴ του, εἶδε τὸ ἀρματωμένο ἀμάξι, εἶδε τὸ Στέφανο καὶ τοὺς συντρόφους του, κατὰλαβε.

— Μπραβο, Στέφανε, εἶπε' μοῦ ἔφε-
ρες ἕνα ἀπὸ τὰ περίφημα ἀρματωμέ-
να ἀμάξια. Εἶσαι γενναῖος.

—'Εγὼ δὲν εἶμαι τίποτα, ἀποκρίθηκε ὁ Στέφανος προσπαθώντας νὰ σταματήσει τὸ αἷμα ποὺ ἔτρεχε ἀπὸ τὸ αὐτί του. 'Εγὼ δὲν εἶμαι τίποτα. Νά, αὐτὸς εἶμαι ὁ γενναῖος!

Κι' έδειξε τὸ Λεωνίδα, πού τὸ σῶμα
του ἦταν γεμάτο πληγές. Βουτηγμένο
σὲ αἷμα.

(Ἀκολουθεῖ)

Στην Ιστορία του Βυζαντίου μένει ανεξήγητη μία σελίδα. Τί γύρευε ο Βασίλειος ο Β' στην Αθήνα μετά την τελευταία του μεγάλη νίκη;

Η Αθήνα την εποχή εκείνη ήταν τόσο άσημη και τόσο μικρή που χρησιμοποιε για τόπος εξορίας. Γιατί ανέθηκε στην Ακρόπολη ο Βουλγαροκτόνος με όλο του το στρατό κι όλους τους μεγιστάνες, ενώ η Κωνσταντινούπολις τού έτοιμαζε θριαμβευτική υποδοχή;

Είμαστε στο φθινόπωρο του 1018. Ο Βασίλειος ο Β' που στην Ιστορία ξμεινε με τ' όνομα «Βουλγαροκτόνος» για πρώτη φορά έβγαλε από το κεφάλι του το κοντό σιδερένιο στέμμα που φορούσε στις έκστρατείες. Δεν τό είχε ανάγκη πιά... Ύστερα από πολέμους που κράτησαν μισό αιώνα, οι έχθροι του Βυζαντίου είχαν αποδεκατισθί.

Νεκρός ο Σαμουήλ. Νεκρός ο Γαβριήλ Ρωμανός. Καί η Μαρία, η χήρα Βασίλισσα, αϊχμάλωτη με δεκαεφτά παιδιά κι έγγνια μέσα στην πρωτεύουσά της, την Αχρίδα...

Τί μεγαλύτερο θρίαμβο μπορούσε να κοθήση ο αυτοκράτορας; Δεν είχε παρά να μητρά πλοία, κι από κεί να τραβήξει για την βασιλεύουσα...

—Είσαι ευχαριστημένος γέροντα; ρώτησε ο Βασίλειος τόν συνετό του σύμβουλο.

Ο σύμβουλος αυτός ήταν ένας γέρος τυφλός, μά πολύ σοφός, που οι γυιοί του όλοι είχαν σκοτωθί σέ κείνους τούς πολέμους. Ο πολεμιστής—αυτοκράτορας που δεν είχε καιρό ν' άσχοληθί με τίποτ' άλλο έξω από τη ρωμάλεια τέχνη του πολέμου, τόν σέβονταν και τόν τιμούσε, σάν νάνοιω. Δε πώς κάποια άλλα μάτια ήταν άνοιχτά μέσα του, που έβλεπαν όσα κανένας δεν θά μπορούσε να δί.

Τόν άκουγε σάν νάταν τό ίδιο τό πνεύμα τό άθάνατο του Βυζαντίου που μιλούσε και τούδειχνε τό δρόμο τό σωστό τής δόξας και τής τιμής. Καί τότε ένοιωθε πώς τό σπαθί στά χέρια του έπαυε να είναι απλό όπλο, και γίνονταν ή ρομφαία που τρώαζε και σταματούσε τόν έχθρό στά σύνορα του Έλληνισμού...

Μά τώρα, κίνδυνος δεν ύπήρχε πιά, και ο Βασίλειος θά μπορούσε να ξεκουρασθί, όπως ξεκουράζονται οι άετοί σ' άπάτητα ύψη...

—Είσαι ευχαριστημένος γέροντα; έσάπτε. Γιατί έγώ δεν είμαι...

Δέν ήταν ευχαριστημένος ο αυτοκράτωρ Βασίλειος... Πίσω από τό παρόν που τό διηύθυνε με τό σιδαρό του χέρι, ήταν τό μέλλον που δεν θά τό ώριζε. Ήταν πιά γέρος... Σέ λίγο ίσως θά πέθαινε... Καί τί θά γινόνταν τότε τό Βυζάντιο σ' άνάξια χέρια του άδελφού του, του Κωνσταντίνου του Η', που βασιλευε μαζί του; Μήπως ήταν γραφτό να χαθί έτσι τό έργο του και να πέση στην παρακμή τό ώραίο και δυνατό βασίλειο;

Νά γιατί ή καρδιά του αυτοκράτορα ήταν βαρεία και γεμάτη άνείπωτη άνησυχία. Καί τί άπάντηι μπορούσε να τούδινε ο γέροντας σ' αυτή του τη συλλογή;

Αυτός ως τόσο έσκυψε και φίλησε την άκρη από τό βασιλικό σκαρμαγγύιον.

—Έγώ, τού είπε, Αδγουστε δεν μπορώ να σου πώ τίποτε... Η μικρή ανθρώπινη μου γνώσι μόνο μία συμβουλή μπορεί να σου δώση: Σέ μία πόλι του βασιλείου σου που ήταν άλλοτε τρανή, ξανάγινε τό θαύμα που είδαμε μαζί σου: όπως τώρα κινδύνεψε ο Έλληνισμός από τούς Σλαύους και σώθηκε, τότε κινδύνεψε από τούς Πέρσες, και σώθηκε. Πάνε τώρα πάνω από χίλια πεντακόσια χρόνια... Καί με φωνή κομμένη και τρεμουλιαστή, ο γέροντας διηγήθηκε την φοβερή άπειλή που τήραζε την Αθήνα, τίς στρατιές των Περσών, τά μύρια καράβια που ξεκίνησαν να την έξον...

...Μά δεν νίκησαν... περίμεναν τό θρίαμβο οι Πέρσες κι' αντίς γι' αυτόν ήταν οι Πλαταιείς, ή Σαλαμίνα, ο Μαραθώνας... Ήταν ο Περικλής... ή Ακρόπολι, οι «Πέρσες» του Αισχύλου. Ήταν ή νίκη, ή αιώνια νίκη του Έλληνισμού...

Οι νικητές, συνέχισε ο γέροντας, έχτισαν κεί πέρα ένα ναό, που σήμερα είναι εκκλησία τής Θεοτόκου... Πήγαινε Αδγουστε κεί πέρα... Πήγαινε να προσκυνήσης τη χάριτς. Αιτή θά σου δώση φώτισι, και θά καταλάβης τί πρέπει να κάνης...

Και τότε ο Βασίλειος απότομα άλλαξε σχέδιο κι' αντί να τραβήξει για την βασιλεύουσα, έφυγε για την Αθήνα...

Ήταν μία λαμπρή μέρα φθινοπωρινή που ξεκίνησε πεζός κι' ανέθηκε στην Ακρόπολι.

Σκύβει κι' ή άγωνία τού σφίγγει την καρδιά.

Δεξιά κι' άριστερά του ήταν παραπεταγμένοι οι στρατιώτες του! Κλιμπανοφόροι και ίππείς, πλώιοι και επιλωρικοφόροι, όλοι με λόγχεις και περικεφαλαίες που άστραφτοκοπούσαν στόν ήλιο...

Όλος ο λαός των Αθηνών βγήκε να φωνάξη τά όσανά στόν νικητή αυτοκράτορα.

—Ειρηνοποιέ και άγαθέ βασιλεύ σ' νικάς!

—Βασιλεύ Αδγουστε, σ' νικάς...

Κι' ο βασιληάς ανέθηκε στην Ακρόπολι... Νά μπροστά του ο Παρθενώνας... Δεν είχαν περάσει άκόμα από κεί οι καταστροφείς και οι άρπαγες, και ο πάγκαλος ναός ύψωνταν δόκλῃρος μ' όλο του τό μεγαλείο.

Στίς μετόπες και τά αετώματα, άκίνητοι οι άρχαιοι θεοί κοιτάζουνε...

Μά στή ζωφόρο ξετυλίγεται ή θαυμαστή πομπή των Παναθηναίων, όπως άνέβαινε στην Ακρόπολι, έδώ και χίλια πεντακόσια χρόνια...

Ένας λαός ένδοξος, ένας ώραϊός ήρωϊκός λαός, βαθύτατα θρησκευτικός, μαρμαρωμένος για πάντα στό ναό του, σύμβολο πίστης και αειωνότητας σάν τόν Έλληνισμό τόν ίδιο.

Και μέσα εκκλησία...

Νά τό όγιο βήμα, και ή ώραία πύλη, και τό ιερό και τό τέμπλο με τίς γνώριμες μορφές των Αγίων. Νά ο Χριστός που εύλογεί, και ή Θεοτόκος παρθένα ή Αθηνιώτισσα, ή γλυκειά προστάτισσα του Βυζαντίου...

Τά γόνια του Αυτοκράτορα λυγίζουνε... Σαφινικά καταλαβαίνει πόσο δίκην είχε ο γέροντας που τόν έστειλε δώ πέρα για προσκύνημα...

Τί είναι, τά χρόνια; Τί είναι οι αιώνες; Αυτοί που φωνάζουν έξω και πανηγυρίζουν γιατί ή Ελλάδα σώθηκε, δεν είναι οι ίδιοι που δέχονταν με λαχές τούς Μαραθωνομάχους; Τί είναι οι αιώνες μπροστά σ' αυτό που κρατάει αιώνια;

Σκύβει ο εύλαβϊκός αυτοκράτορας, και ή άγωνία που τούσφίγγει την καρδιά σιγά σιγά διαλύεται. Γιατί τώρα καταλαβαίνει ότι μπορεί να λείψη, μπορεί να χαθί σάν Ιλθι ή ώρα του...

Η τύχη του Βυζαντίου βρίσκεται σέ καλά χέρια. Μήπως δεν τό διάδασε σάν μιάν ύπόσχεσι στην γλυκειά μορφή τής Παναγίας; Θά περάση από δοκιμασίες πολλές ή χώρα που τόσο άγάπησε...

Δεν θά χαθί ποτέ ο Έλληνισμός, γιατί δεν χα.οιτα, τ' άθάνατα... Ο Βασίλειος αισθάνεται πώς μπορεί να φύγη και να πεθάνη ήσυχος...

«Και ταύτη δούς τά τής νίκης ευχαριστήρια, έκόσμησε δι' άναθημάτων πολλών τό ιερόν αυτής» λέει ο Ιστορικός.

Κι' άνάμεσα σ' άλλα βαρύτιμα δώρα που έκανε στην εκκλησία τής Ακροπόλεως, έχάρισε κι' ένα όλόχρυσο περιστέρι, σύμβολο του Αγίου Πνεύματος, και μία «άκοίμητη λυχνίσ».

Ειρήνη Καλκάνη

8TH NOVEMBER 1950

Ἀπόστολος (Πρὸς Γαλάτας α' 11-19)

Γνωρίζω δὲ ὑμῖν, ἀδελφοί, τὸ εὐαγγέλιον τὸ εὐαγγελισθὲν ὑμῖν ἔμοῦ ὅτι οὐκ ἔστι κατὰ ἀνθρώπου· οὐδὲ γὰρ ἐγὼ παρὰ ἀνθρώπου παρέλαθον αὐτό οὔτε ἐδιδάχθην, ἀλλὰ δι' ἀποκαλύψεως Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἡκοῦσατε γάρ τὴν ἐμὴν ἀναστροφήν ποτε ἐν τῷ Ἰουδαϊσμῷ. ὅτε καὶ ὑπερόβην ἰδιώκων τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Θεοῦ καὶ ἐπαύουν αὐτήν, καὶ προέκοπτον ἐν τῷ Ἰουδαϊσμῷ ὑπὲρ πολλοὺς συνηλικιώτας ἐν τῷ γένει μου, περισσotέρως ζηλωτῆς ὑπάρχων τῶν πατρικῶν μου παραδόσεων. Ὅτε δὲ ἐδόξασεν ὁ Θεὸς ὁ ἀφορίσας με ἐκ κοιῆς μητρὸς μου καὶ καλίσας διὰ τῆς χάριτος αὐτοῦ ἀποκαλεῖσθαι τὸν Υἱόν αὐτοῦ ἐν ἐμοί, ἵνα εὐαγγελίζωμαι αὐτὸν ἐν τοῖς ἔθνεσι, ἐθέλων οὐ προσσεσέμην σαρκὶ καὶ αἵματι, οὐδὲ ἀνήλθον εἰς Ἱεροσόλυμα πρὸς τοὺς πρὸ ἐμοῦ ἀποστόλους, ἀλλὰ ἀπῆλθον εἰς Ἀρασίαν, καὶ τάλιν ὑπέστρεψα εἰς Δαμασκόν. Ἐκεῖτα μετὰ ἑτη τρία ἀνήλθον εἰς Ἱεροσόλυμα ἱστορῶσα Πέτρον, καὶ ἐπέμεινα πρὸς αὐτὸν ἡμέρας δεκάπεντε ἔτερον δὲ τῶν ἀποστόλων οὐκ εἶδον, εἰ μὴ Ἰσκάριω τὸν ἀσέλθον τοῦ Κυρίου.

* ΘΕΙΑ ΠΡΟΝΟΙΑ *

Και νά. Πρώτα - πρώτα, ο άνθρωπος που έχει πειστεί να στηρίξει την χώρα του, να είναι απίστευτο δειλός. Όλα τα βλέπει μαύρα και σκοτεινά. Από το παρήκον του 54 θυμάται, παρά μόνο τις στοιχειώρεις και τις ελάχιστες

ΤΟ ΠΑΝΗΓΥΡΙ ΤΩΝ ΧΩΡΑΦΙΩΝ

Τὸν Ὀχτώβρη δυό-τρεις χορταστικές βροχές πρότισαν τὴ διασπομένη γῆ. Τώρα, τίς πρώτες μέρες τοῦ Νοέμβρη, οἱ ὥρες καὶ χλιαρές ἀχτίδες τοῦ ἡλίου ξαναζεσταίνουν λίγο τὴ φθινοπωρινή φύσι. "Ὅπου κι' ἂν πέση τὸ μάτι σου, κάτου στὴν κοιλάδα ἢ πάνω στὴ λοφουσειρά ὡς τίς κορφές, θ' ἀγναντέψης τὸ σκορπισμένο μελισσολοὶ τῶν γεωργῶν.

Ὁ πιὸ μικρός, ὅχι κι' ὁ πιὸ ἀπειρος, ζευγολάτης τοῦ χωριοῦ εἶναι ὁ Γιωργάκης. Ἐχει δὲν ἔχει πατήσει τὰ δεκαεφτά. Μὰ ἡ τύχη του τὸ εἶχε νὰ ριχθῇ ἀπὸ μικρός στὴ βαρειά δουλειά. Τρίτο παιδί τῆς μικροχρεμένης μάνας του. Ὁ μεγάλος του ἀδελφός, ὁ Βασίλης, ὑπηρετεῖ τὴ θητεία του στὸ στρατό. Ἡ ἀδελφή του ἡ Χρυσούλα, εἰκοσαριμῆν κοπέλλα, βοηθάει, ὅσο μπορεί, καὶ στίς δουλειές τοῦ οπιτιοῦ καὶ στὰ χωράφια. Μὰ ὅχι νὰ πιάσῃ καὶ τ' ἀλέτρι.

Κι' ἡ μητέρα; Ἀ τὴ λατρεύουν τὰ καλὰ τῆς τὰ-παιδιά. Μιά καὶ μεγάλωσαν αὐτά, θέλουν, τῆς τὸ ζητοῦν γιὰ χάρι, νὰ καθήσῃ μονάχα στὸ νοικοκυριό της καὶ τὸ πολὺ-πολὺ νὰ τοὺς συντροφεύῃ καμμιὰ φορά στὰ χωράφια, γιὰ νὰ τοὺς ὁδηγῇ μὲ τὴ σοφὴ τῆς γνώμη.

Ὁ Γιωργάκης λοιπὸν ἔμεινε στὸ πόδι τοῦ Βασίλη οἰκογενειάρχης. Κι' εἶναι τὸ καμάρι τοῦ χωριοῦ γιὰ τὴν καλωσύνη, τὴν ἐξουσιάζει καὶ τὴν ἐργατικότητά του. "Ὅλοι τὸν φέρνουν γιὰ παράδειγμα στὰ παιδιά τους. Γεωργοὶ γερασμένοι στ' ἀλέτρι, στὸ ξινάρι καὶ στὸ κλαδευτήρι ζηλεύουν τὴ δουλειά του. Πέρσι ὁ γεωπόνος τῆς ἐπαρχίας πέρασε νὰ διδάξῃ τὸ κλάδεμα. Πρῶτος καὶ καλύτερος μέσα σὲ λίγες μέρες ὁ Γιωργάκης.

Ὁ Γιωργάκης εἶναι καὶ φαλαγγίτης. Εἶναι ἐνωμοτάρχης στὴν ομάδα τοῦ χωριοῦ του, μὲ τὸ νέο δάσκαλο ὁμαδάρχη. Ταχτικός, πειθαρχικός, ἀκούραστος, ἐιθουσιώδης, καλόκαρδος, εἶναι μ' ὅλους ἀγαπημένος. Πρῶτος καὶ γιὰ τὴν ἐκκλησία, πρῶτος καὶ γιὰ τὴ θεωρία, πρῶτος καὶ γιὰ κάθε δουλειά.

Τὸ φετεινὸ χρόνο ὁ Γιωργάκης θά-σπερινε τὸ μεγάλο του χωράφι κάτου στὴν κοιλάδα. Δέκα πέντε μεροδουλία χωράφι. Ὁ ἴδιος σποριάς, ὁ ἴδιος ζευγολάτης.

Ὁ καιρὸς ἐπήγαινε πολὺ καλὰ. Κι' ὁ Γιωργάκης βγήκε ἀπὸ τοὺς πρώτους στὴ σπορά, γιὰ νὰ προφτάσῃ νὰ ξεμυτίσῃ ὁ φύτρος πρὶν ἀπὸ τίς μεγάλες βροχές, πού καμμιὰ φορά σπάζουν τὸ σπόρο. Κι' ἐδῶ πρῶτος καὶ καλύτερος.

Λίγες εἶναι ἀκόμα οἱ μέρες τοῦ Νοέμβρη. Ὁ Γιωργάκης παρασφίχτηκε νὰ δουλεῖ, μὰ σήμερα, Σαββατό-βραδυ, μὲ τὴ βοήθεια τοῦ Θεοῦ ἀποτελείωσε τὴ σπορά. Ἐξ' ἀφῆρα πῶς κουράστηκε. Τ' ἀλέτρι, βλέπετε, γονατίζει κι' ἄντρες ψημένους στὴ δουλειά. Ἀπὸ αὐριο λογαριάζει νὰ ξεκουρασθῇ λίγες μέρες, γιὰ νὰ χη

κουράγιον νὰ βγῇ μὲ τὸ ἔμπα τοῦ Δεκέμβρη στὸ μάζωμα τῆς ἐλιάς. Ἐφέτος κι' ὁ καρπὸς πολὺς κι' ἡ τιμὴ τοῦ λαδιοῦ καλὴ. Ὁ καιρὸς μονάχα νὰ βοηθήσῃ, νὰ μὴν ξεοπάσουν μεγάλες νεροποντὲς καὶ ρίξουν τὸν καρπὸ. Κι' αὐτὴ ἡ δουλειά θέλει βιάση. Καὶ τὰ βόδια του τὰ κακόμοιρα, ὁ Μελίσσης κι' ὁ Ἀλάφης, εἶναι νὰ τὰ λυπάσαι. Μ' ὅλο τὸ σαιό, πού τὰ ταίζε ὅλες αὐτὲς τίς ἡμέρες, τὰ μισὰ μείνανε. Μὰ εἶναι καὶ τὰ δυὸ γερά κόκαλα καὶ σὲ λίγες μέρες θὰ ξαναγυρίσουν σάν πρῶτα καὶ καλύτερα.

Μὲ τὴν καμπάνα τοῦ ἐσπερινοῦ ἔξεψε ὁ Γιωργάκης κι' ἔκαμε τὸ σταυρὸ του εὐχαριστημένος. Ἡ πιὸ μεγάλη χαρὰ στὸν ἀνθρώπου εἶναι νὰ τελειώσῃ τὴ δουλειά του καὶ νὰ εὐχαριστῇ τὸ Θεό, πού τοῦδωσε κουράγιο καὶ φῶτιον. Ἡ μητέρα κι' ἡ ἀδελφή του εἶχαν φύγει νωρίς γιὰ τὴ δουλειά τοῦ οπιτιοῦ. Ἀγία μέρα ξημερώνει αὐριο κι' ἔπρεπε νὰ κοιτάξουν λίγο καὶ τὸ νοικοκυριό τους. Ὁ Γιωργάκης ἀδείασε τὴν τελευταία φάγνα στὰ βόδια του καὶ γύρισε μὲ ἱκανοποίησιν τὴ ματιά του νὰ καμαρώσῃ τὸ ἔργο τῶν χεριῶν του.

Μὰ ἐκεῖ πού δὲν τὸ περίμενε κανεὶς ἡ ἑσπερὴ ματιά τοῦ Γιωργάκη ἀρχισε νὰ συννεφιάζῃ.

Ἐτὸ χωράφι τοῦ Πέτρου τοῦ μαργκοῦ, ἐκεῖ πέρα, περιμένει ἀκόμα χέρσο; Βέβαια τὸν κάλεσαν ἐδῶ κι' ἔνα μῆνα τὸν στρατό. Κι' ἡ νοιάκα του, μητέρα μὲ μωρό, θὰ περιμένῃ νὰ τελειώσουν οἱ ἄλλοι, γιὰ νὰ πληρῶσῃ κανένα ζευγάρι. Μὰ θάχῃ τάχατες λεφτά; Κι' ἐκεῖ πάνω στὴν πλαγιά τὸ χωράφι τῆς κυρὰ Παναγιώταινας, κι' αὐτὸ χέρσο; Βέβαια κι' αὐτῆς ὁ μοναχογιός, ὁ Νίκος, πῆγε στρατιώτης μαζί μὲ τὸν Πέτρο, ἡ ἴδια ἡλικία. Εἶχαν ἕνα γερασμένο βόδι, κουτσά-στραβά θὰ τὸ ζευγάρωναν μὲ τὸ μονὸ βόδι κάποιου ἄλλου χωριανοῦ, μὰ τὸ πούλησαν, ὅταν ἔφυγε ὁ Νίκος, στὸ χασάπη. Σίγουρα πῶς δὲ θάχῃ ἡ κυρὰ Παναγιώταινα λεφτά νὰ πληρῶσῃ ἕνὸ ζευγάρι. Χήρα μάνα κι' αὐτὴ μὲ τρία κορίτσια, τί νὰ σοὺ κάμῃ; Κι' ἄλλο χωράφι χέρσο πάρα πάνω, κι' ἄλλο ἐδῶ κάτου, κοντὰ στὸ δρόμο. Τὰ μάτια τοῦ Γιωργάκη ἐφαχναν νὰ ξεχωρίσουν ὅλα τὰ χέρσα χωράφια καὶ νὰ τὰ γνωρίσουν. Μέτρησε ὅλα ὅλα πέντε. Ὅλα χωράφια παλληκαριῶν, πού ὑπηρετοῦσαν στὸ στρατό, εἴτε κληρωτοὶ εἴτε ἐφεδροὶ, καὶ δὲν εἶχαν ν' ἀφήσουν κάποιον ἄλλο στὸ πόδι τους, ὅπως ἀφῆσε αὐτὸν ὁ Βασίλης.

Κι' ἂν ἀρχίσουν σὲ λίγο οἱ νεροποντὲς; Τί θ' ἀπογίνουν αὐτὰ τὰ χωράφια; Καὶ τί θ' ἀπογίνουν τόσες φαμελιές, ἂν δὲ θερίσουν τὸ καλοκαίρι; Κι' ὁ Ἀρχηγός μας δὲ ζήτησεν ἀπὸ ὅλους τοὺς Ἕλληνες γεωργοὺς νὰ μὴ μείνῃ γωνιά ἀσπαρτή;.

Ἀυτὰ τὰ χωράφια θὰ τοὺς τὰ σπείρωμε ἐμεῖς, οἱ φαλαγγίτες, εἶπε μ' ἀπόφασι, καὶ τὰ μάτια του ξανα-

βρῆκαν τὴ συνηθισμένη τους χαρούμενη ἑσπεριά.

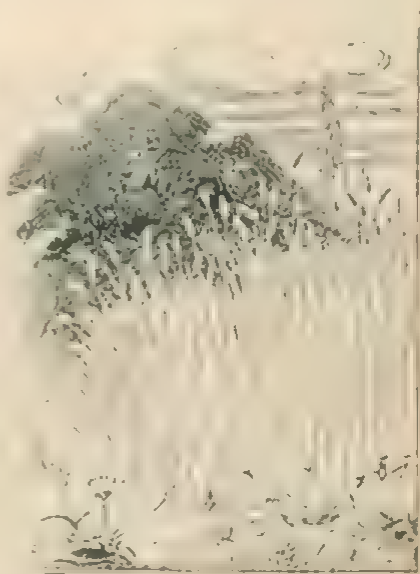
Τὴ Δευτέρα πρωί-πρωί ἀρχισε τὸ μεγάλο πανηγύρι. Δέκα φαλαγγίτες ζευγολάτες, πρῶτος ἀνάμεσά τους ὁ Γιωργάκης μὲ τὸ ζευγάρι του, ἄλλοι μὲ δικά τους βόδια κι' ἄλλοι μὲ τὰ βόδια τῶν ἄλλων χωριανῶν, ἀπὸ δυὸ ζευγάρια στὸ κάθε χέρσο χωράφι, ἀρχισαν τὸ βαθὺ αὐλάκωμα. Ἄλλοι φαλαγγίτες μὲ τὰ ξινάρια ἀνεπλήρωναν στίς πλαγιές τὴ δουλειά τῆς σθάβνας.

Ὁ ἐνθουσιασμός συνεπῆρε κι' ὅλους τοὺς χωρικοὺς. Τὰ ζευγάρια τους στὴ διάθεσι τῶν φαλαγγιτῶν. Ὁ Πρόεδρος τῆς Κοινότητος τοὺς ἔδωσε κι' ἕνα σακκὶ στάρι γιὰ νὰ σπείρουν τὸ χωράφι τῆς κυρὰ Παναγιώταινας. Ἡ-ἔπρε τὸς δὲν εἶχε. Κι' ὁ παπᾶς γύρισε ὅλα τὰ σπῖτια καὶ μάζεψε ὅ,τι εἶχε ὁ καθένας εὐχαρίστησι, γιὰ νὰ τοιμάσουν καλὸ φαγητὸ στοὺς φαλαγγίτες, ὅσες μέρες θὰ κρατοῦσε ἡ σπορά. Κι' ὅλοι πρόθυμοι, ὅχι μονάχα φαγητά, ἀλλὰ κι' οἱ ἴδιοι νὰ βοηθήσουν.

Τὸ πανηγύρι, τὸ ἀλησμόνητο αὐτὸ πανηγύρι, κράτησε τέσσερες μέρες. Τέσσερες μέρες ὅλο τὸ χωριὸ λές κι' ἦταν μιὰ μεγάλη οἰκογένεια. Καὶ τὸ τελευταῖο βράδυ τὰ παλληκάρια γύριζαν ὑπερήφανα στὸ χωριὸ καὶ τὸ γάρο-γαρο τραγοῦδι τοὺς ἀντιλαλοῦσε στίς λαγκαδιές. Καὶ ποῖος νὰ τὸ πιστέψῃ! "Ὅλοι τους, καὶ πρῶτος ἀπ' ὅλους ὁ Γιωργάκης, ἦταν πιὸ ξεκούραστοι ἀπ' τὸ περασμένο Σαββατόβραδυ.

Καὶ τὸ ἴδιο βράδυ ἡ κυρὰ Παναγιώταινα, ἡ μητέρα τοῦ Νίκου, ἔβαλε τὴ μεγάλη κόρη της, τὴ Μαρία, νὰ τοῦ γράψουν. Καὶ τὸ μητρικὸ γράμμα πρὸς τὸ στρατιώτη τῶν συνόρων τέλειωνε μ' αὐτὰ τὰ λόγια: «Παιδάκι μου, γιὰ μὰς νὰ μὴ νοιάζεσαι. Ὁ Θεὸς νὰ πολυχρονῇ τὰ παλληκάρια τοῦ χωριοῦ μας, πού μὰς ἐσπείραν τὸ χωράφι μας, καὶ τὸν Πρόεδρο, πού μὰς δάνεισε τὸ στάρι γιὰ τὴ σπορά. Κι' ἔτσι, ὅταν θάρθῃς μὲ τὸ καλὸ, θὰ καμαρώσῃς τὸ πρασινισμένο χωράφι μας καὶ δὲ θὰ σὲ τρώῃ τὸ μαράζι νὰ τὸ βλέπῃς χέρσο ἀνάμεσα σὲ ἄλλα σπαρμένα».

Γ. Καλαματιανός

Είκοσι ὀκτὼ χρόνια πέρασαν ἀπὸ τότε. Ὁ ἑλληνικὸς στρατὸς, σάρκα ἐκ τῆς σαρκὸς τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ, ποὺ τὰ μίση δὲν τὸν ἀφάνιζαν, ξεκινούσε ἀπὸ τὴ Μελοῦνα, γιὰ νὰ γράψῃ σελίδες δόξης καὶ θριάμβου στὰ βουνὰ τῆς Μακεδονίας καὶ τῆς Ἠπείρου. Καὶ μέσα σὲ λιγώτερο ἀπὸ δέκα μῆνες, Στρατὸς καὶ Στόλος, μὲ τὴν ἀκατάβλητη ἀνδρεία τῶν, τοὺς ἀγῶνες καὶ τὴν στερήσειαν τῶν, ἔδιαν ὅσα ἑλληνικὰ ὄρια νὰ ἔκτασι... Ἀπὸ τὴ Μελοῦνα, στὸ Νέστο. Ἀπὸ τὸ γεφύρι τῆς Ἄρτας πᾶνω ψηλὰ στὴς Ἠπείρου τὶς ἑλληνικὲς βουνοκορφές!...

Οἱ γιγαντομαχίες τοῦ 1912-1913, ποὺ ἀπέδειξαν πῶς ὁ ἑλληνικὸς στρατὸς εἶναι ἀκατάβλητος καὶ ἀήττητος, τραγουδήθηκαν ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας ποιητάς... Ἦταν ἡ ἐκδήλωσις τοῦ ἐνθουσιασμοῦ, ποὺ καὶ σήμερα ἡλεκτρίζει τὰς ψυχὰς τῶν Ἑλλήνων, καὶ ποὺ τότε ἔσθανε στὸ ἀποκορύφωμά της. Καὶ ποῖος δὲν ἀποτύπωσε τότε σὲ στίχους τὸ πλημμύρισμα τῆς χαρὰς τοῦ γιὰ τὴν τροπαιοῦχο προέλασι τοῦ Στρατοῦ μας, καὶ πόσοι δὲν τραγούδησαν τοὺς νικητήριους παιάνες, ἐπειτα ἀπὸ κάθε στρατιωτικὴ ἐπιτυχία μας;

Οἱ ποιητὲς ἔγραψαν... τὰ ἔντυπα τῆς ἐποχῆς εἶναι γεμάτα ἀπὸ στίχους, ἀφιερωμένους ὅλους στὸν Ἕλληνα στρατιώτη...

Ὅλοι οἱ στρατιῶτες μιά καρδιά
κι' ὅλη ἡ Πατρίδα μιά
ὅλο τὸ γένος μιά ψυχὴ
οἱ καθὶ τρικέμα
κι' ὅλοι ριγμένοι ἀθανάτοι
οἱ μὴ μισαχὰ ἀχαιῶν,
στῆς μάχης τῆς τρισυγένης
ποὺ δὲν τῆς μοιάζει ἄλλη.

(Στίχοι Σ. Ματσούκα)

Κι' ἄλλοι στίχοι ἀφιερωμένοι στὸν εὐζῶνο: (τὸ παραθέτουμε τροποποιημένο, κάπως, ὁλόκληρο τὸ ποίημα τοῦ κ. Διον. Αἰγαίου).

Λευκὴ φουστανέλλα, λευκὴ κι' ἡ ψυχὴ μας,
ὡς ἥλιος προβαίνει ἡ πατρίδα μαζί μας
ψηλὰ, στὴ μεγάλη, γιγαντεῖα στεριά!...
τῇ Νίκῃ λεβέντες, τῇ Νίκῃ παιδιὰ!...

τῆς τόλμης ἀδελφεία, σὺν φύσῃ ἀνέμου
στὸν ἄρῳ τῆδ' ἀπὸ χορὸν τὸν πολέμου
Κι' ἡ ὁρμὴ μας δαμάζει τὸν ἀγρία βόρια
τῇ Νίκῃ λεβέντες, τῇ Νίκῃ παιδιὰ!...

Πιρνοῦν οἱ μύριες κορφὲς τροπαιοῦχοι,
κι' ἔκτε ποὶ πατὶς τὴν ἑλπίδα τὴν ἑλπίδα
φωτίζουν ἀμραντα δάφνης λαδιά
τῇ Νίκῃ λεβέντες, τῇ Νίκῃ παιδιὰ!...

Καὶ δὲν εἶναι μόνο ὁ στρατιώτης ποὺ ὑμνεῖται. Εἶναι καὶ ἡ Μάνα, ποὺ ἡ καρδιά της δὲν σπαράσσεται, μὰ σὺν ἐκείνης τὶς ἀρχαῖες Σπαρτιάτισσες, σὺν τὶς παλιὲς Σουλιώτισσες, συντροφεύει μὲ τὴ στοργή της καὶ μὲ τὴ φιλοπατρία της τοὺς ἐπιστράτους:

Θὰ φύγω, μάνα μου χρυσεῖ, καὶ δὲς μου τὴν
[εὐχὴ σου,
γιὰ νὰ γυρίσω νικητής, μάνα μου προσεῖ-
[χῆσου!
Πᾶω, μανούλα μου χρυσεῖ, στὰ σύνορά μας
[πέρα,
μέσ' στοῦ πολέμου τὸ χορὸ γιὰ τὴν Κοινὴ
[μητέρα
—Ἀμὲ, παιδί μου, στὸ καλὸ καὶ στὴν καλὴ
[τὴν ὥρα,
Καὶ νὰ γυρίσῃς νικητής νὰ σὲ ζηλέψῃ ἡ χώρα!

— Μάνα μου στὰ μοτάκια σου, δάκρυ θαρρῶ
[τὴν εἶδα,
— Εἶναι, παιδί μου, ἀπ' τὴ χαρὰ τοῦχω γιὰ
[τὴν Πατρίδα!

Κι' ὁ Ἰωάννης Πολέμης ἀφιερώνει τὴν γλυκόφθογγη λύρα του στὴν Ἑλλάδα μὲ τὸν τίτλο «Καμάρι».

Οἱ λαβωμένοι σκυβετὲ τὸ μέτωπο,
κροτήσατε ἀλαλάζοντας τὰ χέρια
οἱ σκοτωμένοι... στήσατε εἰκονίσματα
κι' ἀνάψτε μπροστὰ τοὺς ἀγιοκερία!

Τὸ νοιῶθω τὸ καμάρι σου Πατρίδα μου,
στὸ ἐντήμα τῶν λατρετῶν σου οὐνείων
πόσις πατρίδες σὲ ζηλεύουν σήμερα
μητέρα τῶν ἡρώων καὶ τῶν μαρτύρων!...

Καὶ μιλεῖ, στοὺς στίχους τοῦ ἴδιου ποιητοῦ, ὁ ἐτοιμοθάνατος τῆς μάχης:

Ἀπ' τὴ λαβωματιά του τὴν ὀρθανιοιχτῇ,
σχνίζοντας τὸ σῖμα πλημμυρίζει
ὁ χάρος καθρεφτίζεται στὰ μάτια του
κι' αὐτὸς ψυχωσάχωντας ψιθυρίζει:

—Ἀχ! Τ' εἶναι μιά ψυχὴ μπρὸς στὴ λαχτάρα
[μου:

Ἦθιλα νάχω τρεῖς στὴ μάχη ἀπάνω
Νὰ σοῦ τίς δώσω καὶ τὶς τρεῖς, πατρίδα μου,
καὶ τρεῖς φορές γιὰ σένα νὰ πεθάνω!...

Κι' ὁ ἴδιος γράφει:

Ἑλλάς, φωτὸς ἰέρεια! Ὅσοι περάσαν
ἀπάνω σου, αἰῶνες κι' ἄλλοι αἰῶνες,
μαρμαρώσαν κι' ὠνόθησαν κι' ἐγίνηκαν
τοῦ θεοῦ Νασοῦ τῆς Δόξης σου κολώνες.

Κι' ἦρθε ἡ γενιά μου τοῦτη καὶ θυσίασεν
ἀπάνω στοῦ βωμοῦ σου ὧς περηφάνεια!—
θυσίασεν ἡρώων, μαρτύρων σφάγια
μ' ἀμραντα στὸ μέτωπο στεφάνια.

Ὁ Στρατὴν γης, ὁ ἀκούραστος ποιη-
τὴς τοῦ Πειραιῶς, ἀφιερώνει τὸ ποίη-
μά του στοὺς εὐζῶνους:

Ἀνδρεία παιδιά τῶν Αἰτωλῶν, Δωριέων καὶ
[Ἀκαρνανῶν
βλαστόρια τῶν Ἡρακλειδῶν ἐκείνων τῶν
[κυλινῶν
ποὺ κι' ἀπὸ τὴ γῆ κρατοῦσαν κι' ἀπὸ τὸν
[οὐρανόν,
αἶμα χτυπάει στὶς φλέβες σας τῶν ἡμιθεῶν
[Τιτάνων!

Σ' ὅλους τὸ φόβο σπέρνεται στὸν φερτωτὸ σας
[δρόμῳ
καὶ μόνο ζοῦν σὺν ἀδελφοὶ κοντὰ σας οἱ
[ἀητοί,
ποὺ ὀλημερίς τριγύρω τους, σὰς βλέπουν δί-
[χως τρόμο.

Κι' ἐγὼ τρομάζω, παίρνοντας στὰ χέρια μου
[τὴ λύρα,
νὰ πῶ τὴν ὑπερανθρώπη, τὴ θεία σας ἀρετὴ,
Μὰ νοιῶθω κατὶ ἀνθρώπινο στὰ λόγια μου
[τὰ στεῖρα...

Ὁ Α. Πετροπουλάκης ἐπίσης συνέ-
θεσε τραγούδι ποὺ τὸ τραγουδοῦσαν
οἱ ἄντρες τῆς 4ης Μεραρχίας:

Ἕλλην, τ' διομά μου εἶναι ὑπερήφανο τρανὸ,
μάνα τὴν Ἑλλάδα ἔχω καὶ γιὰ κεινὴ δά
[τοῦ
Γιγαντας πάντα θὰ εἶμαι μὲ λεονταριοῦ καρ-
[δία,
μὲ τὸ μάνλιχερ στὰ χέρια, θὲ νὰ πέφτω στὴ
[φωτιά

Πάντα θάχω βοηθὸ μου τὸν ἀτιμητὸ σταυρὸ,
τὴν ἐλπίδα στὴν καρδιά μου καὶ τὴ νίκη στὴ
[πλευρῶ,
Συνθημά μου πάντα θάχω τὸ «Ἐμπρός» γιὰ
[ὁδηγῶ,
τὴν τρατὴ φιλοπατρία δοξασμένο φυλαχτό!

τὴν καρδιά μου δὲν τρομάζει τοῦ πολέμου ἡ
[ὁρμη,
θέλω πάντα τὴ σημαία στηριγμένη στὴν τιμὴ,
Ὅπου ἔχθρον θὰ ἀντικρύσω μὲ θυμὸ θὰ τὸν
[χτυπῶ,
ἐλευθερωτὴς σὲ χώρες, καὶ χωριὰ θὰ νὰ
[περνῶ!...

Ὅταν ἀνηγγέλθη ἡ νίκη τοῦ Σα-
[ταπόρου ὁ Σπ. Παναγιωτόπουλος
ἔγραψε τὸ ποίημα μὲ τὸν τίτλο:
«Στοὺς Σταυραητοὺς».

Στὸ διαβὰ σας ραγίζουσι
βουνὰ καὶ πέφτουν κάστρα,
καὶ τὴ σκοτεινισμένη γῆ
λαμπρὰ φωτίζουν ἀστρα...

Στοιχίζεται τῶν βορέων
ἡ ἐχθρική σημαία,
κι' ἡ θεία γαλανόλυκη
ἀπλωνεταὶ ἡ ὥραια!...

Κι' ἔρχεται τέλος ὁ Παλαμῆς καὶ
συμπληρώνει μὲ τὸ «Ἐμπρός» του.

Ἐμπρός! Ὁ γόρθοι ἀτρανταχτοὶ
Μαυρίλα, ἀστροπυλῆται,
νὰ τὸ σπαθὶ γοργάστραψε,
καὶ νὰ ἡ βροντὴ ντουφεκί!
Στὸν Πίνδο ἀπ' τὸν Ταύγετο
καὶ στὰ Μπαλκάνια ὡς πέρα
μὴ ἡ φλόγα, μὴ ἡ φοδὶρα
κι' ἔνας ὁ νοῦς: Ἐμπρός!

Ἐμπρός! Βουνά, ψηλῶστέ μας,
καὶ συ θάλασσα, νὰ ἡ ὥρα
στοιχέωσῃ τὰ καράδια μας
καὶ βόμβα νικηφόρα!
Σταῖα τοῖς Ρήγα ἡ οὐρανὸς γὰρ,
πᾶσι τοῖς ἀστροπυλῆται
«Μαρμαρώσαντες καὶ ὠνόθησαν αὖ
κι' Ὀλύμπου Σταυραητοί!»

Ἐμπρός ἀδελφεία ἀτρανταχτοί!
Κι' ἂν πέφτῃ ἀστροπυλῆται,
νὰ τὸ σπαθὶ γοργάστραψε
καὶ νὰ ἡ βροντὴ ντουφεκί.

Κρήτη, ὁ Μωρητῆς, ἡ Ρουμελιῇ,
Ἐμπρός ἡ Ἑλλάδα λάμπει,
ἀχολογοῦν οἱ κάμποι
καὶ οἱ καρδιές, Ἐμπρός!

Τραγουδήθηκαν οἱ ἡρωϊσμοὶ καὶ τὰ
καπορθώματα τοῦ ἑλληνικοῦ στρατοῦ
στὸ 12-13. Ὑψώθηκαν οὐρανομήκεις
οἱ νικητῆριοι ἀλαλαγμοί!... Καὶ οἱ
ἱστορία τῆς Ἑλλάδος γράφτηκαν ὡ-
ραῖες σελίδες...

Μὰ ἴδιος ὁ στρατὸς καὶ λαὸς, στρα-
τευμένοι καὶ πολῖτες—ὁ Ἕλληникὸς
λαὸς, ἡ ἑλληνικὴ νεότης παραμένει
καὶ σήμερα... Ἀν χρειασθῇ θὰ εἴναι
καλλίτερος καὶ γεναιότερος... Καὶ
τὰ τραγούδια δὲν θάνα ἀρκετὰ
ὕμνοι τὴν ἀνδρεία καὶ τοὺς ἡ-
ρωῖσμούς του.

—Ἀγγ. Μιταξας

ΟΙ ΤΡΕΙΣ ΦΙΛΟΙ

ΥΠΟ Μ. ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ

33.

(Συνέχεια)

Ο Νικηφόρος τους τό υποσχέθηκε. Ύστερα έτρεξε νά συναντήση τόν παρακοιμώμενο. Ήταν βέβαιος από τήν πρώτη στιγμή, πώς γιά νά του κρατήση μυστική τήν υπόθεση, ένα από τά δυό: ή ο άγνωστος καταδότης άνάφερε κι' αυτόν άνάμεσα στους συνωμότες, ή ο Βρίγγας γιά ένα όποιοδήποτε λόγο τόν ύπωψιάζοτανε. Στο παλάτι, καθώς ξέρουμε, συνάντησε τήν Αύγούστα Θεοφανώ και τό άποτέλεσμα ήταν νά κερδίση τήν έμπιστοσύνη της και μάλιστα νά τήν κάμψι νά σχηματίση τήν ιδέα, πώς σέ μία δύσκολη στιγμή μπορούσε νά στηριχτή άπάνω του...

Κανείς πιά από τόν κύκλο του Νικηφόρου δέ φοβόταν πώς ή έκστρατεία της Κρήτης θά ματαιωθή από αντίδραση τών συγκλητικών. Τό είναιτιο, θά γινόταν τό γρηγορώτερο...

Τά γεγονότα αυτά είχαν γίνει γνωστά στους τρεις φίλους.

Τό βέβαιο είναι πώς ο Νικηφόρος μέσας χρωστάει πολλά, είπε ο Δημήτρης.

Στήν άποτυχία μας δηλαδή. Συμπληρώσε ο Γρηγόρης.

Μέ συμπαθάτε, παρατήρησε ο Μιχαήλ. Ξεχνάτε πώς άν έλειπα έγώ ουτε ή άποτυχία σας θά μπορούσε νά τόν ώφελήση.

Τί άπόγινε ο Σταυρογιάννης; Ρώτησε μία στιγμή ο Γρηγόρης.

Ο Μιχαήλ πήδησε άπάνω... Με τή φασαρία τόν είχε όλότελα ξεχάσει... Κι' ουτε τοι άνάφερε πιά γι' αυτόν τίποτα ο Βλαδίμηρος...

Είναι ικανός νά τόν άφηση νά πεθάνη τής πείνας μέσα στήν ύπόγεια κάβα. Πρέπει νά πάω τό γρηγορώτερο νά τόν έλευθερώσω...

Πραγματικά ο κατάσκοπος είχε μείνει εκεί κάτω δέκα μέρες χωρίς φαγητό... Ένα καρδέλι μονάχα πού του είχε δώσει τήν πρώτη μέρα ο Βαράγγος, αρκετά μεγάλο, τόν έσωσε ίσως από τό φοδερώτερο θάνατο... Ως τόσο ικανοποιήθηκε αρκετά πίνοντας άφθονο κρασί. Τόν βρήκανε όλομέθυσο σέ σημείο μάλιστα πού δέν έδειξε και πολύ πολύ ένθουσιασμό γιά τήν άπελευθέρωσή του...

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΝΑΤΟ

Δύσκολο θάτανε νά περιγράψη κανείς τό θέαμα πού παρουσίαζε ο Κεράτιος κόλπος τόν Ιούνη του 960.

Έκτός από τά αυτοκρατορικά καράβια πού ήταν άραγμένα πάντα στους κόλπους και τά λιμάνια της βασιλεύουσας έτοιμα γιά κάθε περίπτωση, είχε καταφτάσει και ο έπαρχιακός στόλος από τά διάφορα ναυτικά θέματα. Οι χρονογράφοι άνεβάζουν σέ τρεις χιλιάδες και περισσότερα όλα τά πλεούμενα πού είχανε μαζευτή.

Δρόμωνες και δρομώνια κι' άλλα μικρότερα, Πάμφουλοι με έβδουητα ως όγδόντα άντρες επάνω διαλεχτούς από τ' άγρια περιγιάλια της Παμφυλίας...

Χιλάνδια από τό σκαρί κείνο πού λέγονταν οοσίαι, όμοια κι' άπαράλλαχτα σάν τις μεγάλες Ρούσικες βάρκες. Άνάλογα με τόν όγκο τους πήγαιναν με έκατό, έκατόν πενήντα ή και διακόσια πενήντα κουπιά άραδιασμένα σέ δυό σειρές από κάθε μάσκα.

Θαυμώνονταν αλήθεια τό μάτι νά βλέπη... Χρυσοστόλιστες πρώτες, χρωματιστά ξάρτια, σημαίες μεγάλες και σήματα λογής λογής και λάβαρα με χρυσοκέντητες άπάνω τις εικόνες του Παντοκράτορα και της Παρθένου Μαρίας κλπ. Έλαμπαν οι μπρούτζοι, έλαμπαν τά σκαριά και τά ξυλόκατρα τών καραβιών κι' όλος ο φα-

ταχτερός τουτος κόσμος καθρεφτίζονταν στα γαλήνα νερά και παιγνίδιζε εκεί κάτω σάν όνειρο άπιαστο και λαχταριστό.

Όλη ή βασιλεύουσα έτρεξε προς τή θάλασσα νά θαυμάση τό θέαμα. Μαύριζαν από τό πλήθος οι όχτες του Βοσπόρου... μά και τά παλάτια, τά έξοχικά, οι στέγες τών μοναστηριών, τά κίόσκια πού ίσκιώνονταν κάτω από αιώνόβια δέντρα, οι άψηλοι πύργοι και τά μουράγια του κάστρου...

Ήσαν κι' άλλοι πού δέν τους ευχαριστούσε νά βλέπουν μακρυάθε μόνο. Άνάμεσα στα βαρεία καράβια μεγάλες σχεδίες άργοκίνητες στρωμένες με άκριβά πεύκια κουβαλούσαν έδώ κι' εκεί άρχόντισσες κι' άρχοντοπούλες, λαμπροφορεμένες, με μεγάλη σκιάδια στο κεφάλι γιά νά προφυλάγουνται από τόν καυτερόν ήλιο... Καί βαρκοϋδες μικρές με κάτι θεώρατα χρωματιστά πανιά πετούσαν όλοϋθε... σάν κάτι μυγίτσες πάνω από τά στεκάμενα νερά, τόσο γρήγορα, πού με δυσκολία τις προκάνει τό μάτι σου.

Πρώτη φορά, τώρα και πολλά χρόνια, ξεκινούσε από τή βασιλεύουσα τέτοιος στόλος. Μά πιά άξιοθαύμαστη ήταν ή τάξη πού κρατούσε παντού. Ο Νικηφόρος είχε ζυγισαμένο τό κάθε τι, και τή μικρότερη λεπτομέρεια. Καράβια και άνθρωποι πήγαιναν σά μία μηχανή, θαρρείς, όπου ο ένας μοχλός κινάει τόν άλλο, τούτη ή μικρή ροδίτσα τή μεγαλειτερη κι' όλα τραβούν στόν ίδιο σκοπό με τέχνη και σοφία. Ο στρατηγός, βλέπει, δέν είναι, νά πούμε, σάν τόν καρaboκύρη πού παίρνει τό καράβι έτοιμο, κι' άλλο δέν έχει παρά νά προστάξη στο σοϋρμο τις μανούδρες πού χρειάζονται γιά νά ξεκινήση τούτο και ν' άρμενίση κατά τόν άνεμο πού φυσάει και τό λιμάνι πού τραβά... Πρέπει ο ίδιος νά σκαρώση τή μηχανή του, νά τήν κανονίση και πιότερο ίσως κρέμεται ή νίκη από τήν ικανότητα πού θά δείξη σέ τούτη τή δουλειά, παρά από τήν τόλμη και τήν παλληκαριά του στη μάχη. Οι μεγάλοι στρατηγοί ήταν πάντα και μεγάλοι οργανωτές.

Όλα ήταν έτοιμα από καιρό και πρόμεναν νά πη μονάχα τό «ναί» ο παρακοιμώμενος, ο Ιωσήφ Βρίγγας. Καί ξέρουμε γιατί άργοϋσε τούτος φρόνιμος και δυσκολόπιστος, φοβόταν νά έμπιστευτή στα χέρια του Νικηφόρου τόση δύναμη άν πιά πρώτα δέ δοκίμαζε τήν πίστη του στο βασιλιά και τήν κατάσταση... Άνάβαλλε λοιπόν νά καλέση τή σύγκλητο ως πού να σχηματίσι νά γινώγη...

Ια γεγονότα πού ξέρουμε επίσης τόν έπεισαν τελειωτικά...

Έτσι λίγες μέρες ύστερα από τή σύλληψη τών συνωμωτών και τή διάπομπευσή τους στόν Ιππόδρομο κάλεσε στη Μαγναύρα τούς συγκλητικούς κι' άφού άκουσε τή γνώμη τους, σηκώθηκε κι' αντίμιλησε σέ κείνους πού είχαν άντιρρήσεις και τέλειωσε τήν άγόρευσή του με τέτοια λόγια:

«Η στιγμή είναι μεγάλη κι' οι καρδιές πρέπει νά σταθούν ψηλά πάνω από πάθη και μικροσυμφέροντα... Διακόσια τώρα χρόνια οι άπιστοι κρατούνε τ' όραιο νησί, τήν Κρήτη, κι' από κει χυμούνε και ρημάζουν τις πο-

«Από όσα είπαμε στα προηγούμενα, βγαίνει τούτο το συμπέρασμα: «Αν εξαιρέσει κανείς τους Ελλώτες, οι ελεύθεροι πολίτες στη Σπάρτη, οι πραγματικοί δηλαδή πολίτες, ήταν απόλυτα ίσοι μπροστά στο νόμο. Καμιά διάκριση, σαν εκείνες που υπήρχαν στις άλλες πόλεις. «Η μόνη διάκριση που υπήρχε, ήταν η διακριση της ηλικίας, ή διακρισεις δηλαδή που προέρχεται από τη φυσική ιεραρχία, και ή διακρισεις που προέρχεται από την αξία. «Ο νεώτερος έπρεπε να σέβεται και να έκτιμά το γεροντότερο, όλοι έπρεπε να σέβονται και να έκτιμούν όποιον είχε μεγαλύτερη απ' αυτούς αξία και να προσπαθούν με τον εύγενικό συναγωνισμό να αναδειχθούν ίσάξιοι μ' αυτόν, κι' όλοι μαζί, άρχοντες και πολίτες, έδιδασκοντο και ήσαν υποχρεωμένοι να σέβονται τον νόμο. «Ο νόμος αυτός, ό καταστατικός δηλαδή χάρτης, όπως θα έλεγαν σήμερα, όπως είπαμε σε προηγούμενο σημείωμα ήταν άγραφος. «Ο παλιός εκείνος νομοθέτης έγνώριζε καλά, πως ό νόμος δεν θα είχε καμιά αξία, άν δεν πιστευαι σ' αυτόν απόλυτα οι πολίτες, Γι' αυτό, τον νόμο αυτό, δεν γινόιστο η να τον γράψη σε πλακες και σε περιγραμνές. «Απαγόρευσε μάλιστα τον έγγραφο νόμο. Φρόντισε όμως να τον όφάνη κυριολεκτικά με την καθημερινή ζωή του πολίτη. Τον άνηγαγε σε τρόπο ζωής, τον μετέβαλε σε έθιμο, τον δίδαξε από μικρά στα παιδιά. «Έτσι ό Σπαρτιάτης, πολίτης ή άρχοντας, δεν έβλεπε το νόμο σαν κάτι φτιαχτό, προσωρινό να του δεομύση την ελευθερία του, σαν κάτι που του έπεσσε από την κρατική έξουσία. «Η ύπακοη στον νόμο δεν ήταν κάτι καταναγκαστικό.

Τηρούσε τον νόμο, γιατί από παιδί είχε μάθει πως αυτός ήταν ό κανόνας, γιατί το θεωρούσε πράγμα-όλωσδιόλου φυσικό, που χωρίς αυτό δεν θα μπορούσε να υπάρξει ή πολιτεία, κι' επομένως αυτός ό ίδιος, αφού πολίτης και άτομο στην Σπάρτη ήταν πράγματα όλωσδιόλου άχώριστα, ή ίδια έννοια, με διαφορετικές λέξεις, που ή μία εόμναινε το μέρος και ή άλλη το σύνολο.

Στο σημείο τούτο, ή έπιτυχία του Σπαρτιάτου νομοθέτη ήταν καταπληκτική. Γιατί, με τον τέτοιο τρόπο έξεσφαλισε την ευταξία εκείνη, που ήταν άγνωστη στις περισσότερες άρχαίες πόλεις.

«Ο Σπαρτιάτης πολίτης δεν είχε το συναισθημα εκείνο της κατωτερότητας, που είχαν άπειναντι στους άρχοντες και στο νόμο οι πολίτες στις άλλες πόλεις, κι' επομένως δεν προσπαθούσε να ξεφύγη, ή να έταναστατήση έναντιόν του. «Ο Σπαρτιάτης είχε βαθειά άναπτυγμένο το συναισθημα της άτομικής του αξίας, και έγνώριζε καλά ότι κανείς δεν ήταν άπ' αυτόν άνώτερος άπειναντι στον νόμο. Ούτε αυτός ό βασιλιάς, ούτε οι άρχοντες, ούτε οι ισχυρότεροι πολίτες δεν έσταν πάνω από τον νόμο. «Αφού λοιπόν όλοι ήσαν μπροστά στον νόμο ίσοι, όλοι έπρεπε να συνεργασθούν για την ποινή έφαρμογή του. «Η ύπακοη λοιπόν σ' ό,τι ό νόμος όριζε, δεν έθιωρείτο έξαναγκασμός. «Η ταπεινότητα μπροστά στον νόμο έθιωρείτο άφρητή, και κανείς, από

όσους έσείοντο τοίς έαυτούς των, δεν προσπαθούσε να παροή τον νόμο αυτό και να θέση τον έαυτό του έξω από την κοινωνία. Γιατί ό Σπαρτιάτης έγνώριζε ότι άν παρέβαινε τον νόμο θα έσπεριζε τ' άγαθά της κοινωνικής ζωής, θα άπομάκρυνε τον έαυτό του από τα εύεργετήματα της κοινωνικής συνεργασίας, θα προκαλούσε την κοινή περιφρόνησι και με λίγα λόγια θα κατεδίκαζε τον έαυτό του σε στέρηση των πολυτίμων έκλειων πραγμάτων, που ή ύπακοη στον νόμο του έξεσφαλίζει.

«Η πειθαρχία, λοιπόν, στη Σπάρτη ήταν το χαρακτηριστικότερο γνώρισμα του πολίτου. «Ο πολίτης πειθαρχούσε στις άρχες, απόλυτα, σαν στρατιώτης. Και οι άρχες είχαν απόλυτη έξουσία, σαν εκπρόσωποι του νόμου, πάνω στον πολίτη.

«Έτσι οι έφοροι, θεσμός του ίδρυθηκε την έποχή του βασιλείου στη Σπάρτη ό θεοπομπός, δηλαδή άσπτον πενήντα περίπου χρόνια από την έποχή που μυθολογείται ότι υπήρξε ό Λυκούργος, ένιαυσε το Σπαρτιατικό καθίστάς και έσταθεροποίησε την πειθαρχημένη κοινωνία που ήθελε να ίδρυση. Οι έφοροι είχαν απόλυτη έξουσία και δύναμη. Τιμωρούσαν όποιον παρέβαινε τον νόμο, όσοδήποτε ψηλά κι' άν έστανε, και ή τιμωρία των αυτή έτελεείτο άμέσως. Στην έξουσία της Έφορείας δεν υπήγοντο μόνον οι πολίτες, αλλά και οι άρχοντες. Οι έφοροι μπορούσαν να τους παύσουν, πριν

τελείωση ή θητεία τους, και άσ το σφάλμα τους ήταν μεγάλο, είχαν το δικαίωμα να τους καταδικάσουν σε θάνατο. «Η Έφορεία, λοιπόν, αποτελούσε, τρόπο τινά, ένα είδος Άνωτάτου Δικαστηρίου, και συγχρόνα οι έφοροι ήσαν ένα είδος έπιστάτων, και όπως οι τελευταίοι είχαν δικαίωμα να τιμωρήσουν όποιον παρείτρεπετο στους γυναιμαστικούς άγώνες, έτσι και οι έφοροι, μόλις κανείς άρχων παρείτρεπετο, στην άσκηση της έξουσίας του, επενέβαιναν και τον τιμωρούσαν χωρίς άναβολές.

Τα δικαιώματα του λαού στη Σπάρτη, καθ' όσον άφορρά τα δημόσια πράγματα ήσαν πολύ περιορισμένα. «Όπως και στις άλλες πόλεις, υπήρχε και στη Σπάρτη ή έκκλησία του Δήμου, ή συνέλευσις του λαού όπως θα έλεγαν σήμερα. «Η συνέλευσις αυτή, που έκκαλείτο από τον βασιλιά, δεν είχε καθόλου τα δικαιώματα που είχε στις άλλες πόλεις. Το πλήθος συνήρχετο σε άνοιχτο χώρο και όχι σε αίθουσες, ούτε σε χώρο στολισμένο με άγάλματα, εικόνες κτλ., γιατί ό νομοθέτης είχε τη γνώμη πως ή διακόσμηση άσποχολεί το άτομο και χαλάρωνει τη σκεπή. Το συνεργόμενο πλήθος δεν είχε κανένα άλλο δικαίωμα παρά να έπικριτη τις προτάσεις του βασιλιά ή της Γερουσίας. «Ήταν δηλαδή μία σιωπηλή συνέλευσις, από την όποιαν άπουοιάζε το χαρακτηριστικότερο των τέτοιων είδους συνελεύσεων, ή δημαγωγική πολυλογία. «Από την έποχή δε του Πολυδώρα και Θεοπόμπου ο λαός, ούτε να τροποποίηση τις προτάσεις των βασιλέων δεν είχε δικαίωμα, γιατί με ρήτρα ώρισθη ότι: «Αν ό Δήμος προτιμήση κακήν άπόφασιν, οι γέροντες κι' ό βασιλιάς δεν έχουν υποχρέωσιν να την επικυρώουν». I. N. B.

λιτείες, σκληρώνουν τα καράδια και σκορπούν παντού το πένθος και την άπελπισία.

«Πολλές έκστρατείες έγιναν κι' άπέτυχαν, όχι γιατί αυτό ήταν το θέλημα του Μεγαλοδύναμου μά γιατί τα δικά μας σφάλματα και οι άμαρτίες στάθηκαν πάντα ή άφορμή... Για να ύπηρετήσης ένα σκοπό χρειάζεται, όχι μόνο νάχης τη δύναμη, μά και φρονιμάδα και άγνή καρδιά... Κι' ένα από τα τρία τούτα να λείψη ό κόπος σου πάει χαμένος! «Έχουμε βασιλιά, έχουμε στρατηγό, έχουμε κυβέρνηση που σκέπτεται και προλαβαίνει κάθε άνάγκη... «Ο στρατός μας είναι ό μεγαλύτερος και ό καλύτερος του κόσμου και κανένα έθνος δεν έχει τους πόρους που μπορούμε να διαθέσουμε έμεις. Το έργο μας έξ άλλου είναι θεάρεστο... Δεν άπομένει παρά να παρακαλέσωμε το Θεό να μάς συντρέξη!»

«Η φωνή του ψιλή και διαπεραστική άντηχοόσε μέσα στη μεγάλη σάλα με τους χρυσοούς θόλους' σά ν' άπάγγελλε με σταθερή πεποίθηση ένα «πι-

στεύω» πολιτικό και κλόνιζε με τις άλήθειες που άράδιαζε κάθε δισταγμό και αίρεση..

Οι πατρίκιοι και οι συγκλητικοί, οι ποινρές άλεπούδες των διαδρόμων του ιεροού παλατιού, των άκουαν με προσοχή, άλλοι σκύθοντας το κεφάλι, άλλοι κοιτάζοντας τον κατόπιστα για να δείξουν πως συμφωνούν με τη γνώμη του και μπορεί να στηρίζεται άπάνω τους για κάθε περίπτωση. Μά και οι πρώτοι και οι δεύτεροι καταλάθαιναν πως ό άσπρόσωπος αυτός ήταν τόσο δυνατός, που μάταια θα προσπαθούσαν να του έναντιωθούνε, γιατί σάν το δυνατό ρέμα που κατεβαίνει βουίζοντας, θα τους παρασύρη στο δρόμο του και τη θέλησή του...

Γι' αυτό λοιπόν όταν τέλειωσε σηκώθηκαν άπάνω και χτύπησαν τα χέρια κι' έπιδοκίμασαν.

Στην είσοδο κάτω από τις καμάρες που βόσταζαν το χρυσό θόλο του κέντρου πλήθος από αξιωματικούς της βασιλικής φρουράς κι' άλλοι παλατιανοί με άνώτερα και κατώτερα αξιώματα ήσαν μαζεμένοι και παρα-

κολουθούσαν την συνεδρίαση της συγκλήτου. «Ανάμεσα σ' αυτούς κι' οι τρεις μας φίλοι. «Ο Μιχαήλ έσκολιάζε το κάθε τι με κέφι, ό Γρηγόρης άκουε με πάθος και δεν μπορούσε κάποτε κάποτε να συγκρατηθή και καμιά χειρονομία, σαν του άρεσαν ή δεν του άρεσαν τα λεγόμενα, και ό Δημήτρης άτάραχος παρακολούθουσε με προσοχή και μάταια θα προσπαθούσε να καταλάβης από την έκφρασή του τι σκέπτεται...

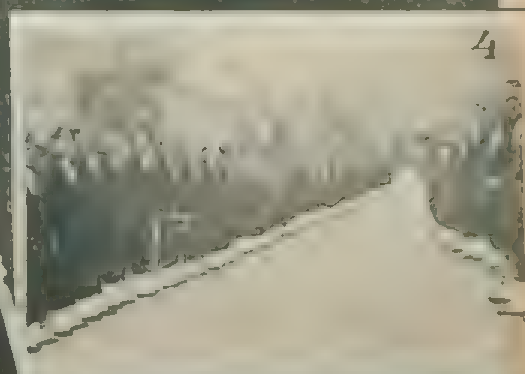
— Βρέ παιδιά σάς όρκίζομαι, είπε ό Μιχαήλ, πως άν ό Βρίγγας δεν ήταν... κείνο που είναι χωρίς να το θέλη, άν ήταν λιγώτερο άσκημος...

— Σοστ, Έκαμε ό Γρηγόρης που δεν ήθελε να του διαφύγη ούτε ίξη άπ' την άγόρευση του παρακοιμωμένου... Μ' αυτός έξακολούθησε.

— «Αν δεν είχεν αυτή την τσιριχτή φωνή που σου ξεσκιζει τ' αυτιά... Κι' άράδιασε έτσι άτελείωτα άν για να καταλήξη... θα ήμουνά ό μεγαλύτερος θαυμαστής του...

(Άκολουθεί)

[illegible]

ΣΕΙΡΙΟΣ

«Τὸ Ὑπουργεῖον Ἐθνικῆς Προνοίας ἔχει σήμερον εἰς ἐφαρμογὴν πρόγραμμα κατασκευῆς ἔργων ὑγείας καὶ προνοίας ἐνὸς δισεκατομμυρίου διακοσίων ἑκατομμυρίων δραχμῶν, τὸ ὁποῖον ὑπολογίζεται νὰ περατωθῇ μετὰ πέντε ἔτη». **Ι. ΜΕΤΑΞΑΣ**

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΡΟΝΟΙΑ

Νέο κορίτσι,
'Αγαπητή μου Φαλαγγί-
τισσα,

Πάλι γιὰ τίς μεγάλες πράξεις τοῦ Ἀρχηγοῦ μας θά μιλήσουμε, γιατί εἶναι πάντα γεμάτες ἀγάπη γιὰ μᾶς καὶ τὰ παιδιά μας. Ἀ-
ξίζει τὸν κόπο νὰ μιλοῦμε συχνά γι' αὐτές. Μέσα στό πιό ὠραῖο Ἀττικὸ τοπίο, σὲ μιὰ πλαγιά τῆς Πεντέλης, ἐκεῖ πού τ' ἀγέρι εἶναι βάλασμο καὶ ὁ ἥλιος γιαιτρικό, ὁ Ἀρχηγός μας συνοδεύουμενος ἀπὸ τὸν ἀξιο συνεργάτη του, τὸν ὁ-
πουργό τῆς Ἐθνικῆς Προνοίας κ. Ἠλία Κριμπά, καταθέτει τὸ θεμέλιο λίθο ἀκόμα ἑνὸς ἰδρύματος γιὰ τὰ παιδιά. Ἡ κατάθεσις αὐτὴ δὲν εἶναι ἀπλῶς μόνο ἡ ἀρχὴ γιὰ τὴν ἀνύψωσι ἐνὸς κτιρίου. Εἶναι μιὰ πρά-
ξι πού φανερώνει πολλὰ καὶ προσκωινίζεται ἀκόμα περισσότερο. Ἐνὰ παιδικὸ σανατόριο γιὰ κλειστὴ φύ-
ματίωσι, δηλαδή γιὰ παιδάκια πού δὲν τοὺς ἐξεδηλώ-
θη ἡ ἀρρώστια, μὰ πού ἀργά ἢ γλήγορα θά πέσουν στὰ νύχια τῆς.

Ὅλοι μας καὶ ὄλες μας πρὸ πάντων ἡμεῖς οἱ γυναικες σὰ μητέρες, νοιώθου-
με πόσο τραγικὸ εἶναι νὰ βλέπῃ κανεὶς τὸ παιδί του ἀρρωστο καὶ νὰ μὴν ἔχη τὰ μέσα νὰ τὸ περιποιηθῇ, νὰ τὸ γιατρέψῃ.

Τὸν πόνο αὐτὸ τῆς μά-
νας, τοῦ γονιοῦ, τὸν νοιώ-
θει τὸ σημερινὸ Κράτος, τὸ Κράτος τῆς Στοργῆς καὶ τῆς Ἀγάπης. Χωρὶς εἰδοια-
σμὸ μποροῦμε νὰ τὸ ὀνομά-
σωμε ἔτσι, γιατί τώρα καὶ τέσσερα χρόνια δὲν κάνει ἄλλο παρὰ νὰ μᾶς δείχνῃ τὴ στοργὴ καὶ τὴν ἀγάπην του. Πότε ἄλλοτε στὴν ἑλ-
ληνικὴ μας πατρίδα ἔδει-
ξαν οἱ ἰθύνοντες τόσο ἐν-
διαφέρον γιὰ μᾶς, γιὰ τὰ παιδιά μας; Τὰ πλουσιό-
παιδα τὰ φρόντιζαν οἱ γο-
νιοὶ των. Τὰ παιδιά ὅμως τῶν πτωχῶν ἦταν ἐκτεθει-
μένα σὲ κάθε κίνδυνον ψυ-
χικὸ καὶ σωματικόν. Ὑπῆρ-
χαν βέβαια καὶ τότε μερι-
κοὶ σχολίατροι, καὶ μερικά ἰδρύματα, μὰ ἦσαν ἀναλο-
γικὰ τόσο ἐλάχιστα καὶ, ὡς τὸ ὁμολογήσουμε, πολλές φορές μόνο γιὰ τὸν τύπο. Γιατί τί καλὸ γινότανε σ' ἓνα παιδί ὅταν ὁ σχολία-
τρος τοῦ ἀνακάλυπτε μιὰ ἀρρώστια, πού δὲν ἦτανε πραγματικὰ ἀρρώστια ἀλ-
λά ὑποσιτισμὸς καὶ τοῦ συ-
νιστοῦσε νὰ τρώγῃ καλὰ, νὰ τρώγῃ ἀρκετά; Ἀπὸ πού; Ποιὸς νὰ τὸ φρον-
τίσῃ; Αὐτὸ τὸν κοιτάζε μὲ ἐκπληκτα μάτια καὶ δὲν ἀ-
παντοῦσε. Ἐκανε ὅμως τίς σκέψεις του. ἤξερε μὲ τὸ παιδικὸ του ἀλάνθαστο ἐν-
στικτὸ πὼς ὅλα αὐτὰ ἦτανε τύποι. Τὸ μεσημέρι γύ-

ριζε στὸ σπίτι του μαζί μὲ τὰλλα 4-5 ἀδέρφια του καὶ δὲν εὑρίσκε παρὰ ἓνα γλίσχρο καὶ ὄχι θρεπτικὸ φαγητό. Ἐμενε γλωμὸ κι' ἐξακολουθοῦσε νὰ λειώνῃ, νὰ παθαίνῃ ραχίτη, ἱκτερο καὶ ὄχι σπάνια σὰν μεγάλωνε φθισί. Γι' αὐτὸ ἡ ἀρ-
ρώστια αὐτὴ σήμερα μα-
στίζει τὴ χώρα μας. Γιατί δὲ δόθηκε ποτὲ ἡ κατάλ-
ληλη φροντίδα πού χρειά-
ζεται τὸ παιδί.

Ὁ σημερινὸς ὅμως Ἀρ-
χηγός μας καὶ τὸ σημερινὸ Κράτος μὲ τὴν ὑγιὴ του σκέψιν καὶ τὴν ταχεῖα ἐφαρ-
μογὴ τῆς σὲ πράξιν δὲν ἔ-
χασε καιρό. Ζητεῖ νὰ χτυ-
πήσῃ τὸ κακὸ στὴ ρίζα του. Γιατί εἶναι τρομερὸ μιὰ Κοινωνία νὰ στερῇται τό-
σης ἐργασίας πνευματικῆς καὶ ὀλικῆς πού δὲν μπορεῖ νὰ ἐκτελεσθῇ ἀπὸ ἀρρώ-
στους φυσικὰ ἀνθρώπους. Ἐπειτα εἶναι ἀκόμα πιὸ καταστρεπτικὸ γιατί ἀναγ-
κάζεται ἀργότερα ἡ Κοινω-
νία ἐκείνη νὰ τρέφῃ ἀνικά-
νους καὶ ἀρρώστους, ἰδρύ-
οντας καὶ συντηρώντας ἰ-
δρύματα γιὰ τὸ σκοπὸ αὐτό. Τὸ σημερινὸ λοιπὸν Κράτος προλαμβάνει ὅλα αὐτὰ προσπαθώντας νὰ πληρῇ τὸ κακὸ στὴ ρίζα του, νὰ ἐπέμῃ σὰν για-
τρός καὶ σὰν κατέρας στὴ ζωὴ καὶ στὴν ὑγεία τοῦ παιδιοῦ γιὰ νὰ δώσῃ ἀρ-
γότερα στὴν Κοινωνία ἀν-
θρώπους ἀπαλλαγμένους ἀπὸ ἀρρώστιες καὶ καχε-
ξίες, ἐπομένως ἀνθρώπους ἱκανοὺς νὰ ἐξυπηρετήσουν τὸν ἑαυτοὺς καὶ τὸ σύνολο.

Πρὶν μιλοῦσαμε γιὰ κοι-
νωνικὴ πρόνοια μὰ δὲν βλέ-
πουμε πούθενά τὴ δρᾶσιν καὶ τὴν ἐνέργειά της. Ἦ-
τανε δνομα καὶ τύπος ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον. Τώρα δ-
που καὶ νὰ στρέψῃ κανεὶς τὰ μάτια του βλέπει τὸ ἔρ-
γο τῆς ἀδρᾶς καὶ μεγάλῳ-
πρεπο ν' ἀπλώνῃ τὰ κλω-
νιά του καὶ νὰ ἱστιάζῃ φι-
λόστοργο τὸν ἑλληνικόν

λαόν, πρὸ πάντων τὴν ἑλλη-
νικὴ νεότητα. Γιὰ νὰ θελή-
σουμε ν' ἀπαριθμήσουμε μο-
νάχα ἐδῶ τὰ ἔργα τῆς Ἐ-
θνικῆς Προνοίας δὲν μᾶς ἀρκοῦν ὀλόκληρες σελίδες. Ἐνὰ μοναχὰ πρέπει νὰ ξέρομε, κι' αὐτὸ ὡς μᾶς δώσῃ μιὰ εἰκόνα τῆς εὐρύ-
τητος καὶ τοῦ μεγέθους τοῦ ἔργου αὐτοῦ.

Τι ποσὰ δίνει ἡ σημερινὴ Κυβέρνησις γιὰ τοὺς σκο-
ποὺς πού ἔχει ὑπ' ὄψιν της, γιὰ τὰ σχέδια πού ἔχει γα-
ράξῃ κάτω ἀπὸ τὸν Προ-
στάτη της, τὸν Ἀρχηγόν μας; 1.200.000.000 δραχμῆς ὑπολογίζεται τὸ ποσὸ πού θά διατεθῇ μέσα στὰ ἐπό-
μενα πέντε χρόνια. Εἶναι ἓνα ποσὸ κολοσσιᾶν, ἓνα ποσὸ πού μᾶς συγκινεῖ, γιατί μᾶς δίνει νὰ νοιώσου-
με σὲ ἔργα τὴν ἀγάπην καὶ τὴ στοργὴ Ἐκείνου γιὰ τὸ λαόν μας. Τώρα καταλαβαί-
νουμε ὅτι Ἐθνικὴ Πρόνοια δὲν εἶναι λόγια κενὰ σημα-
σίαν, παρὰ ἔννοια πού ἀν-
ταποκρίνεται σ' ἓνα μεγά-
λο σκοπὸ. Καὶ ἡ μετοιουα-
σία τοῦ Ὑπουργείου τῆς Κρατικῆς Ὑγιεινῆς καὶ Ἀντιλήψεως σὲ Ὑπουργεῖο Ἐθνικῆς Προνοίας ἔχει κι' αὐτὸ μιὰ βαθειὰ συμβολικὴ σημασία. Πρόνοια Ἐθνικὴ εἶναι ὁ Ἀργὸς πού βλέπον-
τας τὸ κάθε τι θά ἐξυγιάνῃ τὴν ἑλληνικὴ φυλὴ προ-
φυλάσσοντάς τὴν ἀπὸ τὴν καταστροφὴ καὶ τὴ φθορὰ μὲ τὴν ἑγκαίρῳ τῆς ἐπέμ-
θας καὶ βοήθειας.

Σήμερα μάλιστα πού ἄλ-
λα Κράτη παραμελοῦν κά-
πως τὸν τομέα αὐτὸν ἀφιε-
ρωμένα σὲς πολεμικὲς των προπαρασκευῆς, τὸ Ἑλλη-
νικὸν θέτει ἀμέσως παράλ-
ληλα πρὸς αὐτές τὴν ὀλικὴ του προσπάθεια γιὰ τὴν Ἐ-
θνικὴ Πρόνοια. Εἶδε ποτὲ τὸ ὡς τὰ τώρα τὸ Ἑλλη-
νικὸ ἔθνος τέτοιον Ἀρχη-
γόν καὶ γνώρισε τόση στορ-
γὴ καὶ τόση φροντίδα γιὰ μεγάλους καὶ μικροὺς;

Σ. Καρ.

ΓΕΩΡΓΙΚΗ ΣΕΛΙΣ

ΤΟ ΛΑΔΙ

Γράφοντας σε προηγούμενο σημείωμα για το κρασί τονίσαμε ότι ο πρώτος λόγος που συντελεί στο καλό ή κακό κρασί είναι η καθαριότητα που θα έχει ο παραγωγός τόσο στην παρασκευή του κρασιού, όσο και στην αποθήκευσή του.

Το ίδιο θα επαναλάβουμε σήμερα και με τον ίδιο τόνο και για το λάδι.

Με δύο λόγια: Για να έχουμε καλό λάδι πρέπει να έχουμε καθαριότητα. Όλα να είναι καθαρά.

Και πρώτ' από όλα θα έχουμε καθαρό τον ληόκαρπο. Άλλωστε και το ληοτριβί θα προσέξουμε να είναι πεντακάθαρο. Πριν αρχίσει η δουλειά θα καθαρίσουμε όλα τα σκεύη και τα δοχεία με ζεστό νερό, μέσα στο οποίο θα έχουμε διαλύσει και λίγη ποτάσσα. Και το πλύσιμο αυτό στην εποχή της δουλειάς θα επαναλαμβάνεται κάθε εβδομάδα.

Ακόμη πρέπει να ξέρουμε ότι το λάδι όπως και το κρασί έχει την ιδιότητα να τραβά την μυρωδιά των πραγμάτων που έχουμε σ' αυτό δίπλα. Γι' αυτό μακριά από την αποθήκη τα σκόρδα, τα κρεμμύδια, το πετρέλαιο κλπ. Μόνο λάδι στην αποθήκη, αν είναι δυνατόν. Και αυτή η κοπριά των άλλων, όταν χρησιμοποιούνται αλλοιώς για το γύρισμα του μύλου, πρέπει να απομακρύνεται άμεσα.

Και αυτά όσον αφορά την καθαριότητα, ή οποία επαναλαμβάνουμε ότι είναι ο κυριώτερος συντελεστής της επιτυχίας.

Ο ληόκαρπος πρέπει να μαζευτεί όταν θα είναι σε κατάλληλο βαθμό ωριμασμένος, χωρίς να είναι ζαρωμένος από το παραγίνωμα. Έτσι θα έχει και περισσότερο και καλλίτερο λάδι.

Βέβαια ο καλλίτερος τρόπος του μαζέματος είναι το μάζεμα με το χέρι, γιατί τότε το λάδι είναι καλλίτερο. Ο καρπός που μαζεύεται με ράβδισμα δίνει κατώτερο λάδι, επειδή πληγώνεται ο καρπός από το χτύπημα και το πέσιμο και σαπίζει γρήγορα. Ακόμη με το ράβδισμα σπάζουν και τα βλαστάρια της έλης που θα δώσουν καρπό το ερχόμενο έτος ή τουλάχιστον πληγώνονται και αδυνατίζουν. Γι' αυτό ο καλλίτερος τρόπος είναι το μάζεμα με το χέρι, που δυστυχώς στοιχίζει πολύ, από τα εργατικά, εξ άλλου δε και τα δένδρα είναι πολύ ψηλά.

Όταν μαζευτεί ο καρπός, ο παραγωγός θα φροντίσει όσο το δυνατό το ταχύτερο να τον αλέσει. Ο καρπός που αλέθεται φρέσκος και καθαρός δίνει λάδι καλής ποιότητας και μικρής οξύτητας. Είναι δε γνωστόν ότι όσο πιο μικρή οξύτητα έχει το λάδι τόσο και μεγαλύτερη τιμή έχει.

Αν, για έλλειψη ληοτριβίου, το άμεσο άλεσμα είναι αδύνατο, ως φροντίση ο παραγωγός να μαζέψει τον καρπό από τη γη και να μη τον αφήνει να σαπίσει εκεί. Συγχρόνως ως αλλαγή τον καρπό για να μειώνει το ενδεχόμενο του σαπίσματος.

Στην αποθήκευση του καρπού πρέπει ο παραγωγός να πάρη ώριμα μέτρα. Είναι πλέον αυτό που λένε μερικοί, ότι ο καρπός που ψήνεται (σαπίζει) δίνει περισσότερο λάδι, απεναντίας δίνει ίσως το ίδιο λάδι μά σε πολύ χειρότερη ποιότητα.

Γι' αυτό θα πρέπει να φροντίζουμε κατά το δυνατό να μην κάνουμε τον καρπό σωρό ή βαριά στρώματα. Τριάντα πόνοι στρώματα είναι αρκετό, όταν μάλιστα η αποθήκη είναι στεγνή και αερίζεται καλά. Ο καλλίτερος βέβαια τρόπος είναι να κάμουμε κρεβάτιας, όπως για τα κουκούλια, μά είναι αλήθεια που αυτό στοιχίζει κάπως.

Πώς διατηρείται το λάδι.

Μά ως προχωρήσουμε τώρα και στο λάδι, για το οποίο ακόμη μία φορά θα επαναλάβουμε την ανάγκη της καθαριότητας. Είναι τόσο λεπτό και ντελικάτο πράγμα το λάδι που με το παραμικρό παθαίνει. Αν βρίσκεται σε ύγρη ή ζεστή αποθήκη ή αν είναι το δοχείο ξέσκεπο, το λάδι δίχως άλλο θα τσαγγιάσει. Γι' αυτό κατάλληλη αποθήκη είναι η στεγνή και δροσερή.

Μά δεν φτάνει μόνο η προσπάθειά μας στην αποθήκη. Το λάδι από το χειμώνα που θα μπει στην αποθήκη ως την άνοιξη πρέπει να μεταγγιστεί 2-3 φορές σε άλλα δοχεία καθαρά για να αποχωρισθεί από τη μούργα. Αν έχουμε διυλιστήρια δεν μεταγγίζουμε το λάδι, γιατί άμα διυλισθεί δεν έχει πια μούργα.

Δοχεία κατάλληλα είναι τα πιθάκια, τα οποία πρέπει να είναι και από μέσα καλά αλειφωμένα, γιατί όταν το πιθάκι ιδρώνει το λάδι που έχει μέσα τσαγγιάζει. Όταν όμως δεν πρόκειται να κρατήσουμε το λάδι για πολύ καιρό για να το πουλήσουμε άμεσα τότε αντί για πιθάκι μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε και τενεκέ-

δες. Άλλωστε είτε πιθάκια χρησιμοποιήσουμε είτε τενεκέδες πρέπει προηγουμένως να τα πλύνουμε καλά με νερό κρύο, στο οποίο να έχουμε διαλύσει ποτάσσα ή σόδα, γιατί αλλιώς θα μυρίζουν λαδίλα. Τα βαρέλια που είχαν λάδι και πρόκειται να τα ξαναμεταχειριστούμε τή καθαρίζουμε με νερό που έχει μέσα καυστική σόδα.

Για να μη τσαγγιάζει ακόμη το λάδι μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε, όπως κάμνουν πολλοί, ζάχαρι. Ρίχνουμε δηλαδή σε κάθε μία δεκά λάδι ένα δράμι ζάχαρι την οποία λειάνουμε προηγουμένως σε λίγο λάδι.

Πώς γίνεται το άγουρέλαιο.

Για να γίνει το άγουρέλαιο, όπως το λέγει και η λέξις, πρέπει να μαζευτεί ο καρπός άγουρος. Έπ' ουδενί λόγω στο άγουρέλαιο μπορούμε να μαζέψουμε με ραβδισμούς, αλλά μόνον με το χέρι. Την ίδια μέρα που θα μαζέψουμε τον ληόκαρπο θα τον πλύνουμε δύο και τρία χέρια, ώστε το νερό να βγαίνει πολύ καθαρό.

Την ίδια ακόμη μέρα θα φροντίσουμε να τον αλέσουμε σε πέτρα ή σιδερόμυλο, αφού προηγουμένως καλοπλύνουμε την πέτρα, την λαμαρίνα των «μποξάδων», τη γούρνα και κάθε άλλο σκεύος που θα χρησιμοποιήσουμε.

Θα προσέξουμε πολύ στο άλεσμα, γιατί δεν πρέπει να αλέθουμε τον ληόκαρπο με βεβιασμένες στροφές για να μην πειραχτεί η ζύμη, ή οποία θα μπει την ίδια μέρα στο πιεστήριο και θα σφίχτη μόνον μία φορά.

Το λάδι που θα βγεί θα το βάλουμε μέσα σε ένα δοχείο με ζεστό νερό και θα αρχίσουμε άμεσα το πλύσιμο με ένα ξύλο με το όποιον θα το θακατεύουμε πολλή ώρα... και καλά κουνώντας το ξύλο τότε άριστερά, τότε δεξιά.

Ύστερα από το πλύσιμο θα φιλτράρουμε το λάδι. Αν μὲν έχουμε φίλτρο έχει καλώς, αλλιώς θα το φιλτράρουμε περνώντας αυτό από ένα τρυπητό ή χωνί εις το οποίο έχουμε βάσει βαμβάκι. Το άγουρέλαιο θα το φυλάξουμε μέσα σε εξαιρετικά καθαρά δοχεία, τα οποία ή δεν θα έχουν ξαναχρησιμοποιηθεί για λάδι ή θα έχουν πλυθεί καλά με σόδα.

Μόνον αγρόται έχοντες θάρρος εις την ψυχήν των, έχοντες πίστιν και ένθουσιασμόν, οι οποίοι να αγαπούν την γήν σαν παιδί των και οι οποίοι να αισθάνονται ότι τους αγαπά και ή γή των αυτή και ότι τους αποδίδει, μόνον αυτοί είναι ικανοί να πραγματοποιήσουν το γεωργικόν μας ιδεώδες.

Ι. ΜΕΤΑΞΑΣ

Ο ΠΕΝΤΕΚΟΤΤΑΡΑΣ ΚΙ' Η ΑΛΕΠΟΥ

Μιά φορά κι' ένα καιρό ήταν ένας κι' είχε πέντε κόττες, πού τον 'λέγαν Πεντεκοτταρά, και πηγαίνει ή άλεπού και του λέει.

—“Ε! σύ Πεντεκοτταρά, θά σέ κάνω βασιλιά.

—“Αη νά χαθής, παληαλεπού, τής λέει.

Πάλι του ξαναείπε εκείνη.

—“Ε! σύ Πεντεκοτταρά, θά σέ κάνω βασιλιά.

—“Αη νά χαθής, παληαλεπού, τής, ξαναλέει εκείνος.

Τί κάνει λοιπόν αυτή; Πηγαίνει στο βασιλιά, και του ζητάει τó κουτί πού μετράγανε τά χρήματα, γιά νά μετρήση ό Πεντεκοτταράς τά λεφτά του. Τής τó έδωσε ό βασιλιάς τó κουτί, και τó πήρε κι' έφυγε. “Υστερα από λίγη ώρα του τó πήγε πίσω, αλλά είχαν κολλήσει τρία φλωριά στον πάτο του κουτιού. Τά βλέπει ό βασιλιάς, και λέει αυτός θά έχη θησαυρό.

Ξαναπάει ή άλεπού στον Πεντεκοτταρά και του φωνάζει.

—“Ε! σύ Πεντεκοτταρά, θά σέ κάνω βασιλιά.

—“Αη νά χαθής, παληαλεπού, θά μέ κάνης ρεζίλι, τής λέει εκείνος.

Πίσω πάλι εκείνη.

—“Ε! σύ Πεντεκοτταρά, θά σέ κάνω βασιλιά.

—Νά χαθής παληαλεπού, τής ξαναλέει πάλι.

Σηκώθηκε τότες και πάει πίσω στο βασιλιά, και του ζητάει πάλι τó κουτί.

—Βασιλιά μου, του λέει, δέ μου δίνεις πίσω τó κουτί, γιά νά μετρήση ό Πεντεκοτταράς τά χρήματά του, γιατί προχθές δέν τά μέτρησε καλά;

Τής τδωσε πάλι τó κουτί ό βασιλιάς και πήγε και κόλλησε πέντε ολωριά και του τó πήγε πάλι πίσω. Βλέπει ό βασιλιάς τά πέντε φλωριά και τής λέει:

Τόσο θησαυρό έχει ό Πεντεκοτταράς:

—Δέν ξέρεις, βασιλιά μου, του λέει ή άλεπού, τί θησαυρό πού έχει!

—Τότες, τής λέει ό βασιλιάς, νά τόν κάνω γαμπρό στην κόρη μου!

Σηκώνεται ή άλεπού και πάει στον Πεντεκοτταρά και του φωνάζει.

—“Ε! σύ Πεντεκοτταρά, θά σέ κάνω βασιλιά.

Κι' αυτός πάλι τής λέει.

—Νά χαθής παληαλεπού, εγώ δέν έχω σπίτι νά καθίσω και ρούχα νά φορέσω πού θά μέ πής;

Σηκώνεται λοιπόν και πάει στο βασιλιά και του ζητάει δυό χιλιάδες δραχμές δανεικές. Και τής δίνει ό βασιλιάς δυό χιλιάδες δραχμές. Τis παίρνει αυτή και πάει και του φωνάζει ρούχα του Πεντεκοτταρά, τόν στολίζει και του λέει:

—Πάμε στο βασιλιά, θά σέ κάνω γαμπρό.

Τής λέει αυτός.

—Πού θά μέ πās, αν ζητήση ό βασιλιάς νάρθη στο σπίτι μου, πού θ'ά τότε μπάσω; Έγώ δέν έχω σπίτι.

—Πάμε, του λέει εκείνη, και μή σέ μέλει.

Πάνε λοιπόν στο παλάτι, και τόν οτεφανώννει με τη βασιλοπούλα. Αφού καθίσανε πέντε ξη μέρες, ζήτησε ή άλεπού νά πάνε στο σπίτι του Πεντεκοτταρά. Σηκωθήκανε λοιπόν νά πάνε. Η άλεπού πήγαινε μπροστά. Απαντάει δυό τρείς ανθρώπους πού φυλάγανε δυό χιλιάδες κοτόπουλα. Τους χαιρετάει και τους λέει.

—Τό βλέπετε αυτό τ' άσκέρι πού έρχεται; Και τους δείχνει τη συνοδεία πού συνόδευε τόν Πεντεκοτταρά με τη βασιλοπούλα.

—Τό βλέπουμε, είπαν εκείνοι.

—Έρχεται, τους λέει, νά σās σκοτώση και νά σās πάρη τά κοτόπουλα; αλλά θά σās ρωτήση πρώτα κι' αφού σās ρωτήση τίνος είναι, νά πητε του Πεντεκοτταρά και νά διαλέξετε τά καλλίτερα νά του δώσετε τότες δέ θά σās πειράξη.

Έφτασε λοιπόν τ' άσκέρι, τους χαιρέτησε και τους ρώτησε τίνος είναι τά κοτόπουλα;

—Του Πεντεκοτταρά, άπάντησαν εκείνοι, και διάλεξαν και δώσανε τά καλλίτερα.

Η κυρά Μαριά έφυγε και πήγαινε πάντα μπροστά. Απαντάει πιδ κάτω μερικούς άλλους πού φυλάγανε δυό χιλιάδες βόδια και τους λέει.

—Βλέπετε αυτό τ' άσκέρι πού έρχεται;

—Τό βλέπουμε, είπαν εκείνοι.

—Γιά σās, τους λέει, έρχεται νά σās σκοτώση; αλλά θά σās ρωτήση πρώτα; θά σās πη τίνος είν' τά βόδια; κι' έσεις νά πητε του Πεντεκοτταρά;

και νά διαλέξετε τó καλλίτερο νά του δώσετε.

Έφτασε λοιπόν τ' άσκέρι και τους ρωτάει τίνος είν' τά βόδια;

—Του Πεντεκοτταρά, λένε αυτοί, και διάλεξαν τó καλλίτερο και τó δώσανε.

Κι' ή άλεπού τράβαγε τó δρόμο της. Έκει άπάντησε πάλι κάτι άλλους πού φυλάγανε κάνα δυό χιλιάδες πρόβατα. Τους χαιρετάει και τους λέει.

—Ωρα καλή.

—Καλώς την άλεπού, είπαν εκείνοι.

Τους λέει τά ίδια και σ' αυτούς:

Έφτασε λοιπόν τ' άσκέρι, τους χαιρέτησε και τους είπε.

Τίνος είν' τά πρόβατα;

—Του Πεντεκοτταρά, είπαν εκείνοι, και διάλεξαν τó καλλίτερο άρνι και δώσανε.

Τώρα προχώρησε ή κυρά Μαριά κι' έφτασε σ' ένα περιβόλι. Σ' αυτό τó περιβόλι βρίσκονταν ένα παλάτι. Και σ' αυτό τó παλάτι ζούσαν σαράντα δράκοι.

Βρίσκε τή μητέρα τών δράκων και τής λέει.

Βλέπεις εκείνο τ' άσκέρι πού έρχεται; Και τής δείχνει τη συνοδεία του βασιλιά πού συνόδευε τόν Πεντεκοτταρά με τη βασιλοπούλα.

—Τό βλέπω, τής λέει ή δράκαινα.

—Έρχεται νά σκοτώση τά παιδιά σου, τής λέει, και θά σκοτώση και σένα και θά σās πάρη τó παλάτι; μόν' νά πās νά βρής τά παιδιά σου και νά τούς πής νά μην έρθουν πιά εδώ.

Έτσι σηκώθηκε κι' έφυγε. Πήγε ή δράκαινα, βρῆκε τά παιδιά της, και τους είπε τó περισστικό κι' ούτε γύρισαν πιά πίσω.

Έφτασε ύστερ' από λίγες μέρες κι' ό βασιλιάς εκεί. Σεργιανίζει τó περιβόλι, τó παλάτι, όλα, και λέει.

—Μπά! ό γαμπρός μου έχει περισσότερα από μένα.

Έπειτα ανεβαίνει άπάνω στις κάμαρες; βρίσκει χρήματα άπ' εδώ, χρήματα άπ' εκεί.

—Μπά! λέει πάλι ό βασιλιάς, νάχη ό γαμπρός μου περισσότερα χρήματα από μένα!

Υστερ' από λίγες μέρες έφυγε ό βασιλιάς με τ' άσκέρι, κι έμεινε ό Πεντεκοτταράς με τη γυναίκα του, τη βασιλοπούλα.

Μιά μέρα του λέει ή άλεπού του Πεντεκοτταρά:

—“Αν ψοφήσω, τί θά μου κάνης.

—Θά φτιάξω μαλαματένιο μνήμα νά σέ βάλω, τής είπε ό Πεντεκοτταράς.

Πέρασε καιρός, ψόφησε ή άλεπού, και είπε ό βασιλιάς.

—Πάρτε την, πετάτε την άπ' τó παράθυρο νά πάη κάτω, νά πάη νά χαθεί. Και την πετάξανε και πάει.

— Βλέπετε εκείνο τ' άσκέρι πού έρχεται;

ὁ κῆπος τῶν

φανέλλες. Δυὸ - τρεῖς μάλιστα εἶναι τόσο φτωχοὶ ποὺ δὲν ἔχουν οὔτε παπούτσια. Τί νὰ κάνω;>

Η ΑΠΑΝΤΗΣΙ ΜΟΥ

Μοῦ γράφει ἓνας σκαπανέας ἀπὸ κάποιο χωριὸ τῆς Θεσσαλίας: «Μόλις ἔπιασε τὸ κρύο ἐδῶ στὸ χωριὸ μου ἡ μητέρα μου ἔδγαλε τὶς μάλλινες φανέλλες ἀπὸ τὸ σεντούκι καὶ μοῦ ἔδωσε μιά γιὰ νὰ τὴ φορέσω. Ἐγὼ τὴν φόρεσα καὶ πηγαίνω στὸ σχολεῖο ζεστός - ζεστός! Εἶμαι πολὺ στενοχωρημένος ὅμως γιατί δὲν ἔχουν ὅλοι οἱ συμμαθηταί μου ζεστές

Καὶ τοῦ ἀπαντῶ: Ἐγὼ ἂν ἤμουνα στὴ θέσι σου δὲν θὰ ρωτοῦσα καθόλου. Θὰ παρακαλοῦσα τὴ μητέρα μου νὰ ψάξῃ στὰ σεντούκια μας καὶ νὰ μοῦ δώσῃ ὅ,τι ρούχα δὲν μᾶς εἶναι ἀπολύτως χρήσιμα. Καὶ θὰ τὰ μοίραζα στοὺς συμμαθητάς μου. Ὁ Χριστὸς μας εἶπε: «Ὁ ἔχων δύο ἱμάτια νὰ δίνη τὸ ἓνα». Τὸ ἴδιο νὰ κάμῃς κι' ἐσύ.

Ο ΜΕΓΑΛΟΣ ΣΚΑΠΑΝΕΑΣ

ΜΙΚΡΑ - ΜΙΚΡΑ

— Τὸ δῶδεκα εἶναι προνομιοῦχος ἀριθμὸς. Δωδεκα εἶναι: οἱ μῆνες, οἱ ἀστροὶ τοῦ Ἡρακλέους, οἱ υἱοὶ τοῦ Ἰακώβ, οἱ Ἀπόστολοι, οἱ Καίσαρες, οἱ ὥρες τῆς ἡμέρας κλπ. . . .

— Οἱ τετραελασιπῆγες ἔχουν μεγάλο βάθος. Ἡ πιὸ βαθύα ἀπ' ὅλες βρίσκεται στὴν Καλιφορνία καὶ φθάνει τὰ 3840 μέτρα. Ἡ πρώτη τετραελασιπῆγ ἀνασκάφηκε στὶς Ἡνωμένες Πολιτεῖς στὰ 1859. Εἶχε βάθος 23 μέτρων.

— Στὴν τοῖα τοῦ Παν-Πανα ὑπάρχει μιά πύλη πολὺ περὶερη. Ἀπ' αὐτὴν μποροῦν νὰ μπουν μόνο τὰ «κακοποιὰ πνεύματα», ὅχι ὅμως καὶ τὰ ἀγαθὰ. Ὅταν ὁ μὴς μπουν μιά φορά ἀπὸ κεὶ δὲν μποροῦν νὰ ξαναβγούν. Ἐτοί ἡ πύλη αὐτὴ εἶναι σὰν παγίδα γιὰ τὰ «κακοποιὰ πνεύματα», βεβαίως, πάντα σύμφωνα μὲ τὴς ἀντιλήψεις τῶν Κινέζων.

— Τὸ μεγαλύτερο τηλεσκόπιο τοῦ κόσμου θὰ εἶναι τὸ τηλεσκόπιο τοῦ ἀστεροσκοπείου τοῦ ὁρους Παλομάρ στὴν Καλιφορνία, σὲ ὕψος 1700 μέτρων. Τὸ κρύσταλλο τοῦ τηλεσκοπίου αὐτοῦ θὰ ἔχη διάμετρο πέντε μέτρα. Τὸ ὄργανο μαζί μὲ τὸν μηχανισμό τοῦ θὰ ζυγίσῃ 500 τόνους. Τὸ τηλεσκόπιο αὐτὸ θὰ ἐπιτρέπῃ νὰ διακρίνονται πάντα στὸ φεγγάρι ἀντικείμενα ὅγκωδη σὰν εἶναι μεγάλο αὐτοκίνητο.

Ὁ μικρὸς Σκαπανέας
Θεόδωρος Νικολάου

Διασκευή ἀπὸ τ' ἀγγλικά

11.

(Συνέχεια)

Δὲν ἤξερε τί ν' ἀπαντήσῃ σ' ὅλες αὐτὲς τὶς ἐρωτήσεις, κι' ὅμως σὲ μίαν ὥρα θὰ ἔδλεπε τὸν πρῶτο τοῦ ἐλέφαντα!

Εἶναι ἀλήθεια πὼς ἡ Χιονάτη θά- ναι μαζί μου, συλλογίστηκε, κι' ἔτσι θά ναι πολὺ πιὸ εὐχάριστα. Μὰ γιὰ σκέψου ἂν οἱ ἐλέφαντες εἶναι πολὺ ἀγριοὶ καὶ μὲ τὰ γουρουνάκια καὶ μὲ τὶς ἀρκουδες!

Δὲ θάταν ἀράγε καλλίτερα νὰ προφασίζονταν πὼς εἶχε πονοκέφαλο καὶ πὼς δὲν θὰ μπορούσε νὰ πάῃ στὰ Ἐξῆ Πεύκα στὶς ἔξῃ τὸ πρῶτ;

Μὰ σκέψου πάλι ἂν εἶναι μιά ἔ- ξοχη ζεστὴ μέρα, καὶ δὲν ἔπρεπε κα- νέναν ἐλέφαντα στὴν παγίδα, κι' αὐτὸς θά μινε ἔτσι στὸ κρεβάτι ὅλο τὸ πρῶτ, χάνοντας τόσο ἀδίκαια τὸν και- ρό του. Τί νὰ κάνῃ;

Καὶ τοῦ ἤρθε μιά φαεινὴ ἰδέα: Θὰ πῆγαινε πολὺ σιγὰ στὰ Ἐξῆ Πεύκα, νὰ ρίξῃ μιά κατιά, μὲ μεγά- λη προσοχή, μέσα στὸν πολὺ βαθὺ λάκκο, νὰ δῇ ἂν ὑπῆρχε κανένας ἐ- λέφαντας μέσα. Κι' ἂν ὑπῆρχε, τότε θὰ

γύριζε πάλι σπῆτι τοῦ καὶ θά πεφτε στὸ κρεβάτι. Μὰ ἂν δὲν ὑπῆρχε ἐ- λέφαντας μέσα στὸ βαθὺ λάκκο, δὲν θὰ γύριζε πάλι στὸ σπῆτι τοῦ καὶ δὲ θά μινε ὅλη τὴν ἡμέρα στὸ κρεβάτι μὲ δυνατὸ πονοκέφαλο.

Αὐτὸ κι' ἔκαμε.

Στὴν ἀρχὴ συλλογίζονταν πὼς δὲν θὰ ὑπῆρχε ἐλέφαντας στὸ λάκκο, κι' ὅσοι συλλογίζονταν πὼς θὰ ὑπῆρχε, κι' ὅσο πλησίαζε, τόσο πιὸ σίγουρος ἦταν πὼς θὰ ὑπῆρχε, γιὰ- τί ἀκούγε τώρα νὰ «ἐλεφαντιαῖζῃ» μέσα στὸ λάκκο.

— Παπποῦ μου, παπποῦ μου, παπποῦ μου! εἶπε ὁ Γουρουνάκης κι' ἤθελε νὰ τὸ βάλῃ στὰ πόδια. Μὰ μιά κι'

ἔφτασε τόσο κοντὰ τοῦ φάνηκε πὼς ἔ- πρεπε νὰ δῇ πὼς ἦταν ἐπιτέλους ἔ- νας ἐλέφαντας. Ἐτοί σούρθηκε στὴν ἀ- κρὰ τοῦ λάκκου καὶ κοίταξε.

Κι' ὅλη αὐτὴ τὴν ὥρα ἡ Πούφ προσ- παθοῦσε νὰ βγάλῃ τὸ πιθαράκι ἀπὸ τὸ κεφάλι της. Μὰ ὅ- σο περισσότερο προσπαθοῦσε τόσο

περισσότερο κολλοῦσε.

— Νὰ πάρῃ ἡ ὀργή! φώναξε μέσα ἀπὸ τὸ πιθαράκι. Βοήθεια! Ὁχι!

Ἀρχισε νὰ τὸ χτυπᾷ σὲ ὅ,τι εἴ- ρισκε, μὰ ἐπειδὴ δὲν μπορούσε νὰ δῇ σὲ τί τὸ χτυποῦσε, τὸ πιθαράκι δὲν ἔσπαξε. Προσπάθησε τότε νὰ σκαρφαλώσῃ ἔξω ἀπὸ τὸ λάκκο, μὰ ἐ- πειδὴ δὲν μπορού- σε νὰ δῇ τίποτ' ἄλ- λο παρὰ τὸ πιθα- ράκι, κι' οὔτε καν πολὺ πιθαράκι, δὲν κατῶρθωσε νὰ βρῇ τὸ σωστὸ δρόμο.

Τότε, ἀπελπισμένη, σηκώσε τὸ κε- φάλι μαζί μὲ τὸ πιθαράκι, κι' ἔδγα- λε μιά μεγάλη φωνή, μιά φωνή ἀπὸ ἀπελπισία καὶ παράπονο. Κι' ἴσρια τὴν στιγμή ἐκείνη ὁ Γουρουνά- κης ἔσκυβε ἀπάνω ἀπὸ τὸ λάκκο.

— Βοήθεια! φώναξε ὁ Γουρουνά- κης. Ἐνας ἐλέφαντας! Ἐνας ἀπαί- σιος ἐλέφαντας!

Τόβαλε στὰ πόδια καὶ φώναξε βο- ῆθεια! βοήθεια, ἓνας αἰπάσιος ἀ- λούφας, βοήθεια, βοήθεια, ἓνα φου- λάφιος, φουλούφας!... Καὶ δὲν ἔ- παψε νὰ φωνάζῃ ὥς πὺ ἔφτασε στὸ σπῆτι τοῦ Πιτρη.

— Τί τρέχει; ρώτησε ὁ Πιτρης, πὺ μὸλις εἶχε ξυπνήσει.

— Ἐλ!... εἶπε ὁ Γουρουνάκης μὲ κομμένη ἀναπνοή. Ἐνας ἐλ... ἓνας ἐλελ... ἐλέφαντας!

Ποῦ;

— Νά, ἐκεῖ! εἶπε ὁ Γουρουνάκης κι' ἔδειξε μὲ τὸ χέρι.

(Ἀκολουθεῖ)

Σκαπανέων μας

ΣΤΗΝ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΤΗΣ ΠΑΤΡΙΔΟΣ

Πρωί - πρωί τη Δευτέρα ή μητέρα μου με ξύπνησε βιαστικά. «Σήκω, παιδί μου, μου είπε. Έκρηχθηκε ο πόλεμος!». Και οι φωνές των σειρήνων έπεδεβαίωσαν τὰ λόγια της μητέρας.

Σηκώθηκα βιαστικά, γεμάτος συγκίνηση κι' ένθουσιασμό. Εκεί μπροστά μου ήταν τὰ ρούχά μου, τὰ καθημερινά ρούχα του σχολείου.

—Όχι αυτά, μαμά. Τη στολή μου!

Ή μητέρα με κύτταξε στὰ μάτια και έκατάλαβε τη σκέψι μου. Με άγκάλιασε, με φίλησε, και τὰ μάτια της βούρκωσαν.

Σε λίγο, ντυμένος με τη στολή μου, παρουσιάστηκα στον Ύποτομέα μου. Ήταν κιόλας εκεί πολλοί άλλοι, Σκαπανείς και Σκαπάνισσες, Φαλαγγίτες και Φαλαγγίτισσες, που τὸ ίδιο κι' εκείνοι, χωρίς να τούς διατάξη κανείς, χωρίς να τούς πη κανείς τίποτε, είχαν σκεφθῇ μόνοι τους να φορέσουν τη στολή τους και νάρθουν στους Ύποτομείς τους, για να προσφέρουν τις υπηρεσίες τους.

Μερικούς μικρούς Σκαπανείς τούς γύρισαν πίσω, γιατί ή ηλικία τους δέν επέτρεπε ν' αναλάβουν υπηρεσία έξω από τὰ σπίτια τους. Έτρεμε ή καρδιά μου μη μου πούν κι' έμένα τὸ ίδιο. Εύτυχως με δέχτηκαν. Και μου άνέθεσαν να είδοποιήσω όλα τὰ σπίτια της συνοικίας μου για τὸ σθύσιμο των φώτων και τὸ σκέπασμα των παραθυρίων.

Με άφάνταστη χαρά, με άληθινή εύτυχία έκαμα τὸ καθήκόν μου. Ό συναγεμός, που με βρήκε στὸ δρόμο, δέν με έμπόδισε καθόλου να συνεχίσω την εκπλήρωσι της άποστολής μου. Ό πιθανός κίνδυνος έδινε στη μικρή αυτή άποστολή μου μεγαλύτερη σημασία και άξία! Τί ωραίο, τί μεγάλο πράγμα να μπορη κανείς να υπηρετη την Πατρίδα του, να κινδυνεύη για την Πατρίδα του, να πεθαινη ακόμα για την Πατρίδα του!

Την ίδια στιγμή του συναγεμού δ ίδιος δ Βασιλιάς και δ ίδιος δ Άρχηγός βρίσκονταν άνάμεσα στὸ λαὸ και περνοῦσαν άποθεούμενοι

τούς δρόμους της πόλεως. Τί ήταν δ δικός μας κίνδυνος μπροστά στὸ δικό τους; Και την ίδια στιγμή οι γενναίοι στρατιῶται μας έπρότασαν τὰ ήρωικά τους στήθη μπροστά στους ήπουλους και άνανδρους έχθρους της Πατρίδος. Τί ήταν δ δικός μας κόπος, ή δική μας προσφορά μπροστά στη δική τους μεγάλη θυσία;

Τώρα θά πάω στὸν Ύποτομέα μου και θά ζητήσω να μου άναθέσουν και άλλην υπηρεσία. Και θά έξακολουθήσω κι' έγώ, μαζί με όλους τούς άλλους συναγωνιστές και συναγωνίστριες, να προσφέρουμε στην Πατρίδα της υπηρεσίες μας, για να βοηθήσουμε κι' έμεις με τις μικρές μας δυνάμεις τούς γενναίους κι' ήρωικούς ήπερασπιστές της και να συντελέσουμε στη νέα της νίκη. Ζήτω ή Πατρίδα μας! Ζήτω ή Έλλάδα μας! Ο ΜΕΓΑΛΟΣ ΣΚΑΠΑΝΕΑΣ

Ο ΗΡΩΑΣ

Ποιὸς εἶν' ποὺ χύνεται σὰν τὸ λιοντάρι
μέσα στὸ θάνατο, μέσ' στὴ φωτιά;
Κύττα, δὲ σκιάζεται' ποθεῖ νὰ παρῇ
στεφάνι άμάραντο κι' έμπρός ὀρμῆ.

...

Γοργά στὸ χέρι του ψηλά άνεμίζει
λειπίδι άχορταγο σ' έχθρῶν ζωές,
στὸ αἶμα έβάφηκε, χτυτῆ, ξεσκίζει,
παίρνει στὸ διαβα του χίλιες πινοές.

...

Έμπρός, συντρόφια μου, θάρρος! τους
[κράζει,
ριχτήτε άπάνω του, πινοή χαμού,
έμπρός και δειλιάσαν! Νίκη! φωνάζει,
Νίκη! και χύμῃξε μ' ὀρμῇ αἰτού.

ΦΛΗΣ ΜΙΧΑΛΟΠΟΥΛΟΣ

Μια έκφραστική φωτογραφία τὸν ένθουσιασμό της Ε. Ο. Υ. κορυφῆς της εκρήξεως του πολέμου.

ΓΙΑ ΝΑΙ ΜΑΘΟΥΝΤΕ

Δευτεροστιχίς

Τά δεύτερα γράμματα τῶν κάτωθι ζητουμένων λέξεων ἀποτελοῦν ἀρχαῖον νομοθέτην.

1) Ποταμός τῆς Πελοποννήσου, 2) Ἀρχαία πόλις τῆς Σικελίας, 3) Νῆσος τοῦ Αἰγαίου, 4) Πόλις τῆς Θεσσαλίας, 5) Μία τῶν Ἑπειρῶν, 6) Ἀρχαία θεά, 7) Ὁ ἀρχηγός τῶν Ἑλλήνων κατὰ τὸν Τρωϊκὸν πόλεμον, 8) Πρωτεύουσα γειτονικοῦ τῆς Ἑλλάδος κράτους, 9) Προφήτης.

Α. Γ. ΣΑΛΛΙΑΣ

Ἑλληνοσύμφωνον

Ε — ιωι — ου — σωου — ου
— αει — ο — αο — ου.

Μεταξὺ τῶν φωνηέντων νὰ τοποθετηθοῦν τὰ κατάλληλα σύμφωνα, ὥστε νὰ σχηματισθῇ φράσις τῆς Ἀγίας Γραφῆς.

Π. ΜΠΟΥΓΙΟΥΚΟΣ
Σ. ΚΟΛΟΒΟΣ

Γεωγραφικὴ Μεσοστιχίς

Τά μεσοῖα τῶν κάτωθι ζητουμένων λέξεων ἀποτελοῦν πρωτεύουσαν Εὐρωπαϊκοῦ κράτους.

1) Περίφημος ὁροσειρὰ τῆς Ἀσίας, 2) Πόλις τῆς Εὐρωπαϊκῆς Τουρκίας, 3) Πόλις τῆς Αἰγύπτου, 4) Ποταμός τῶν Ἰνδιῶν, 5) Χώρα τῆς Ἀμερικῆς, 6) Ποταμός τῆς Εὐρώπης, 7) Κράτος τῆς Β. Ἀφρικῆς, 8) Κράτος τῆς Ν. Ἀμερικῆς.

Ι. Κ. ΣΠΕΝΤΖΟΣ

ΑΙ ΛΥΣΕΙΣ ΤΟΥ 3ου ΦΥΛΛΟΥ

Γονίως: 1) Ἰκαρία — Ὀδρυσίς, 2) Ἀλφειὸς — Νάβρις — Νάβις, 3) Ἰσθμὸς — Σικελία, 4) Μέγαρος — Ἐκατοῖς, 5) Τὰς — Ἀντινέ — Ἐξω, 6) Ἀντιμοί — Σκύλλα — Καθέως, 7) Σκύτος — Ἰσπανία, 8) Ἡρα — Ἀλβανία — Ἰνδοί, 9) Δαναός — Ἀντιόχεια, 4) Γενί.

1) Μεταξὺ, 2) Ποιητής, 3) Ἀριστοφάνης, 4) Καθέως, 5) Μωυσία, 2) Ἰσπανία.

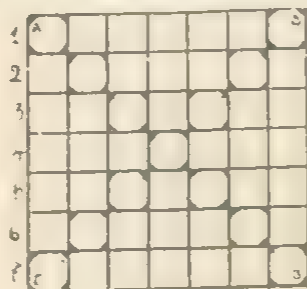
3) Ἰσπανία, 2) Ἰσπανία, 3) Ἰσπανία, 4) Ἰσπανία, 5) Ἰσπανία, 6) Ἰσπανία, 7) Ἰσπανία, 8) Ἰσπανία, 9) Ἰσπανία.

1) Ἰσπανία, 2) Ἰσπανία, 3) Ἰσπανία, 4) Ἰσπανία, 5) Ἰσπανία, 6) Ἰσπανία, 7) Ἰσπανία, 8) Ἰσπανία, 9) Ἰσπανία.

1) Ἰσπανία, 2) Ἰσπανία, 3) Ἰσπανία, 4) Ἰσπανία, 5) Ἰσπανία, 6) Ἰσπανία, 7) Ἰσπανία, 8) Ἰσπανία, 9) Ἰσπανία.

1) Ἰσπανία, 2) Ἰσπανία, 3) Ἰσπανία, 4) Ἰσπανία, 5) Ἰσπανία, 6) Ἰσπανία, 7) Ἰσπανία, 8) Ἰσπανία, 9) Ἰσπανία.

Δικτυωτὸν

Ὁριζοντίως:

1) Δέν πεθαίνουν, 2) Ἡ κληρονομία ποὺ μᾶς ἔφησαν οἱ πρωτόπλαστοι...

3) Ὁνομασία μάχης εἰς τὴν ὁποῖαν ἐδοξάσθη ὁ Ἀθανάσιος Διάκος.

4) Καλοκαιρινὸς μῆνας.

5) Διακοσμῶ (δημ.) κάνω κάτι τί ὥραϊον.

6) Κράτος τῆς Βαλκανικῆς.

7) Πολὺ νέος ἄνθρωπος.

Διαγωνίως:

Α — Β: Βασίλισσα τῆς Ἑλλάδος.

Τὴν κρατᾶτε στὰ χέρια σας.

Σ. Ι. ΜΑΡΟΥΛΗΣ

Ἑρωτήσεις

1. Ποιὰ Εὐρωπαϊκὴ πρωτεύουσα ἀρχίζει καὶ τελειώνει μὲ τὸ ἴδιο γράμμα;

2. Ποιὰ Ἑλληνικὴ πόλις λύνει τὴν ρίνα τῆς;

3. Ποιὰ πόλις τοῦ Βορρᾶ εὐρίσκεται στὸν οὐρανό;

4. Σ' ἓνα λεπτὸ νὰ βρῆτε τρεῖς πρωτεύουσας Εὐρωπαϊκῶν κρατῶν ποὺ ἀρχίζουν ἀπὸ Ρ.

5. Μὲ ποιὰ Εὐρωπαϊκὴ πόλι χαραινόμε;

6. Ποιὰ Εὐρωπαϊκὴ πόλις λέει ὅτι εἶναι γνήσιο λιμᾶρι;

7. Ποιὰ κράτη εὐρίσκονται καὶ στὴν Εὐρώπῃ καὶ στὴν Ἀσίᾳ;

Π. Ν. ΑΙΝΑΡΔΟΣ

Παρατηρητικότης

Εἶθε παρατηρητικὸς:

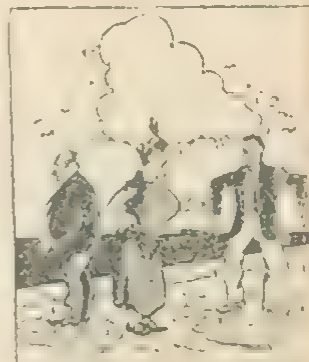
Ἄν θέλετε νὰ τὸ ἐξακριβώσετε ἀπαντήστε γρήγορα στὶς ἐξῆς ἐρωτήσεις (χωρὶς νὰ σκεφθῆτε ἢ νὰ μετρήσετε προηγουμένως).

— Πόσες λάμπες ἡλεκτρικῆς ἔχει τὸ σπίτι σας;

— Πόσα ζεύγη κάλτσες ἔχετε;

ΚΑΙ ΛΙΓΗ

ΖΗΤΟΥΣΕ ΚΑΙ ΡΕΣΤΑ...

— Ἐσεῖς σώσατε τὸν ἄνδρα μου;

— Μάλιστα, κυρία!

— Καὶ ποῦ εἶναι τὸ καπέλλο του;

Δὲν τοῦ ἀπήντησε...

Μεταξὺ δύο ἀδελφῶν:

Ὁ μεγαλύτερος:—

Ἄ Κωστάκη! Εἶσαι ὁ μεγαλύτερος γαῖδαρος τοῦ κόσμου!

Ὁ μικρότερος:—

Ἦθελα τώρα, Νίκο, νὰ σοῦ ἀπαντήσω, ἀλλὰ σκέπτομαι ὅτι εἶσαι μεγαλύτερός μου.

Ἀντελήφθη

Ὁ πατέρας: Ὑπάρχουν, κόρη μου, πολλὰ πράγματα στὸν κόσμον, στὰ ὁποῖα πρέπει νὰ κλείνουμε τὰ μάτια μας.

Ἡ κόρη: Μάλιστα, μπαμπά, κ' ἓνα ἀπ' αὐτὰ εἶναι ἡ σαπουνάδα.

Περίεργοι ἄνθρωποι!

Σκέψεις τοῦ Κουτούτσιου:

— Ἦθελα νὰ ἤξερα τί καὶ ταλαβαίνουν ἐκεῖνοι, ποὺ κάνουν τὸ γύρο τοῦ κόσμου, ἀφοῦ στὸ τέλος φτάνουν πάλι στὸ ἴδιο μέρος ποὺ ξεκίνησαν.

Δὲν ὑπῆρχε σωτηρία!

Ἕνας φιλόργυρος ἔλεγε στὸν φίλο του:

— Δὲν ξέρω πιά, ἀδελφέ, τί νὰ κάνω. Ὅταν περπατῶ λειώνω τὰ παπούτσιά μου κ' ὅταν κάθωμαι τὸ πανταλόνι μου!

Π. ΚΑΡΑΝΤΖΙΔΗΣ

ΠΑΙΓΝΙΔΙΑ ΜΕ ΤΑ ΔΑΚΤΥΛΑ

Μὲ λίγη προσοχὴ καὶ ἐπιδεξιότητα, δὲν εἶναι δύσκολο νὰ μάθετε μερικὰ ἀπὸ τὰ περίεργα παιγνίδια ποὺ γίνονται μὲ τὶς σκιὰς τῶν δακτύλων. Πρῶτα πρῶτα πρέπει βέβαια νὰ τοποθετῆτε καταλλήλως τὸ φῶς — τὰ παιγνίδια γίνονται νύκτα — ὥστε οἱ σκιὰς νὰ πέφτουν μακρύτερα ἀπ' τὰ χέρια, καὶ νὰ μὴ καλύπτονται ἀπ' αὐτὰ. Ἕνα κομμάτι χαρτί ἢ κάποιο ἄλλο ἀντικείμενο θὰ σᾶς ἐπιτρέψῃ νὰ παρουσιάσετε μεγάλη ποικιλία εἰκόνων.

Ἡ πρώτη εἰκὼν ἀρουσιάζει τὴ σκιά τοῦ κόρακα.

Μὲ τὸ δεξιὸν χεῖρ καὶ μὲ ἓν δάκτυλο τοῦ ἀριστεροῦ — ἢ οὐρᾶ — θὰ παρουσιάσετε ἓνα μαῦρο γάτο.

Ἡ τελευταία σιλουέττα εἶναι ἀπ' τὶς ὥραιότερες:

μιά κασιόκα μὲ τὸ γενάκι τῆς.

Σ' αὐτὰς τὶς τοιεῖς εἰκόνες θὰ χρησιμοποιήσετε κομμάτια ἀπὸ χαρτόνι καταλλήλως κομμένα. Καὶ θὰ παρουσιάσετε: Δυὸ ἀνθρώπους ποὺ τσακώνονται, ὃν γέρο διπλωμάτη μὲ τὸ ἐπίσημο του καπέλλο. Καὶ μιά γρηᾶ κουτσομπόλα.

Δυσκολεύονται

ΕΥΘΥΜΙΑ

ΤΟ ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟΝ ΜΑΣ

Άγαπημένα αδελφια

Ο μπαμπάς μαλώνει την μικρή Έλενίτσα, ή οποία κλαίει. Άλλά ενώ κλαίει αυτή ο αδελφός της, ο μικρός Λεωνίδας, αρχίζει κι αυτός τὰ κλάμματα.

— Έ! γιατί κλαίς τώρα σύ; τὸν ρωτᾷ ὁ μπαμπάς.

— Για νὰ ξεκουραστῇ ἡ Έλενίτσα, ἀπαντᾷ ὁ μικρός.

Τὸ ὕγρον πῦρ

Ο μικρός Τοτός ἄκουσε ὅτι τὸ «ὕγρον πῦρ» τῶν Βυζαντινῶν ἔκαε μέσα στὴν θάλασσα.

— Τί καλὰ! φώναξε τότε, θὰ πιάνανε καὶ τὰ ψάρια ψημένα!

Ὅνειρα

Ο Τάκης στὴν Αἰλικά:

— Τί ἀγενής αὐτὴ ἡ Φρόω!

— Μπα! γιατί;

— Φαντάσου: Ἐνῶ ἐγώ, ἅμα τὴν εἶδα στὸν περίπατο, τῆς ἔδωγα τὸ καπέλλο μου ὡς κάτω, ἐκείνη οὕτε κούνησε τὸ δικό της.

Τὸ ἀγνοοῖ

Ο μικρός Νίκος στὴν ἀδελφή του:

— Τί γλύκισμα ἔκανε σήμερα ἡ μαμά;

— Ἀγνοῶ!

— Πῶς τὸ εἶπες; Εἶναι καλό;

Ἀπορία...

Ἡ μητέρα, θυμωμένη, στὸν Γιώργο πού δὲν θέλει νὰ πᾶ νὰ ψωνίσει:

— Ἐλα λοιπόν, πηγαινε!

— Τί νὰ κάνω, λέει ὁ Γιώργος, νὰ ἔλθω ἢ νὰ πάγω;

Τὴν ἐπληροφόρησε!

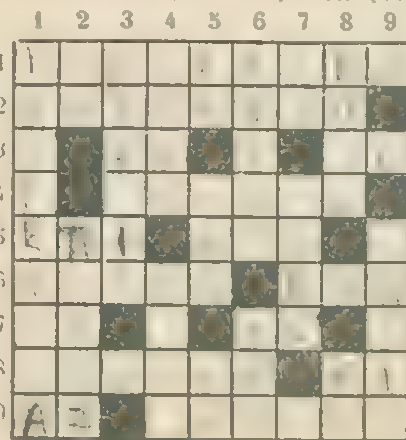
Ἡ δασκάλα: Πές μου τίς τέσσαρες ὥρες τοῦ ἔτους.

Ἡ μαθήτρια: Ἀνοιξίς, θέρος, φθινόπωρον, χειμὼν.

Ἡ δασκάλα: Πολύ καλά. Καὶ τώρα ποίαν ὥραν ἔχομεν;

Ἡ μαθήτρια: Ἐνδεκάπαρὰ εἰκοσι!

Ὅριζοντίως: 1) Ἀρχαῖος Ἕλληνας συγγραφεύς. 2) Πτηνὸν μὲ ὠραίαν ἐμφάνισιν (αἰτιατική). 3) Ὑποθετικὸν — Ἀιθῆ. 4) Λαχανικὸν (πληθυντικός). 5) Σημεῖον μιᾶς ἀπὸ τὰς τέσσαρας πράξεις τῆς ἀριθμητικῆς — Ἀφῆσε (δημ.). 6) Ἀρρώστεια — Χρονικὴ ὑποδαίρεσις. 7) Ἀριθμητικὸν καὶ πρόθεσις — Προτρεπτικόν. 8) Ἑλληνικὸν πέλαγος — Σύμφωνον τοῦ ἑλληνικοῦ ἀλφάβητου, ὁποῦ προσφέρεται. 9) Ἡ ἑξῆς ἐκ τῶν 7 ὁριζοντίως — Ὁ

μὴ δυνάμενος νὰ σωθῇ, ὁ μὴ παρέχων ἐλπίδα σωτηρίας (ὁ σπαταλῶν τὴν περιουσίαν του, ὁ ἀκόλαστος).

Καθ' ὅτι: 1) Ἐθυσίασθη εἰς τὴν Αὐλίδα χάριν τῆς πατρίδος. 2) Δικὰ σου — Ὁδυνηρὸν συναίσθημα. 3) Ὅσες φορές. 4) Κράτος τῆς Ἀσίας — Σύνορα, τὰ σημεῖα πού περιτοιοῦν ἓνα μέρος. 5) Αἰγυπτιακὴ θεοῦ τοῦ Ἡλίου — Ἀθηναῖος φύλαρχος — Ὅστις. 6) Λουλούδι (καθαρεύουσα) — Ἐπάνω. 7) Ἀρθρον — Πρῶν. 8) Μὲ αὐτὰ ὁδηγοῦν τοὺς ἵππους — Σύμφωνον τοῦ ἑλληνικοῦ ἀλφάβητου. 9) Νῆσος τοῦ Αἰγαίου πελάγους, διομασθὴ καὶ αὐτὴ διὰ τὸν Νεὸν τῆς Θεοτόκου.

Ι. ΜΑΡΚΟΜΑΝΩΛΑΚΙΣ

Ναὶ ἢ ὄχι: Ἀπαντήστε γρήγορα!

1. Ὁ Γάγγης ποταμὸς λατρεύεται ὡς Θεὸς ἀπὸ τοὺς Ἰνδοὺς. Ναὶ ἢ ὄχι;

2. Τὸν Μαραθῶνιον δρόμον εἰς τοὺς Ὀλυμπιακοὺς ἀγῶνας τοῦ 1936 ἐκέρδισεν Ἀγγλος δρομεύς. Ναὶ ἢ ὄχι;

3. Ὁ Δούναβις πηγάζει ἀπὸ τὴν Γερμανίαν. Ναὶ ἢ ὄχι;

4. Ὁ Εἰρηνικὸς Ὁκεανὸς ὀνομάσθηκε ἔτσι ἀπὸ τὸν Χριστόφορο Κολόμβο. Ναὶ ἢ ὄχι;

5. Τὸ ἀλεξικέραυνον ἐφευρέθη ἀπὸ τὸν ἀμερικανὸν Βενιαμὴν Φραγκλίνον. Ναὶ ἢ ὄχι;

Συλλαβόγριφος

Σὰν γράμμα τ' ἀλφάβητου μ' ἀναφορικὸ ἐνώσης μιᾶς νῆσο τῆς Ἑλλάδος στὴ στιγμή θὰ φανερώσης.

Ε. Ν. ΜΟΣΧΟΣ

Λεξιγρίφος

Σὲ κράτος τῆς Ἀσίας ἀλλάζω ἓνα γράμμα θὰ γίνῃ ὄρος μόνον τοῦ τῆς βίβλου ἐν τῷ ἅμα...

Α. Φ. ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΗΣ

Κρυπτογραφικόν

123456789 = Μυθολ. Τέρας.
17542789 = Ἀρχ. Στρατηγός.

456789 = Ζῶν.
95675 = Ἐρπετόν.
175489 = Εἶναι ἡ Ἑλλάς.

9456789 = Ὄνομα.
9475489 = Πολεμᾷ.
989 = Παράγγελλμα.
Γ. ΛΙΑΘΟΣ

Μεταγραμματισμός

Πόλις ἀρχαία ἑξακουστὴ κ' ἀπὸ τὸν Ὅμηρον γνωστὴ ἓνα γράμμα τῆς ἀν γάσθ αριθμὸ μικρὸ θὰ φτιάσθ.
ΝΙΝΑ ΚΩΤΤΗ

Αἵνιγμα

Ἐχει φύλλα σὰν δεινδρί καὶ δεινδρί δὲν εἶναι ἔχει ποντικοῦ οὐρὰ μὰ ποντικὸς δὲν εἶναι.

Τί εἶναι;
ΕΛ. Π. ΡΑΠΤΟΥ

Τρίγωνον

••••• 1η σειρά: Μία τῶν
••••• Δωδεκανήσων, 2α
••••• σειρά: Δρόμος, 3η
••••• σειρά: Ποταμὸς
••••• τῆς Ρωσίας, 4η
••••• σειρά: Ὁ ὁποῖος, 5η
••••• σειρά: Σύμφωνον.

Καὶ καθέτως τὰ ἴδια.

Α. Γ. ΒΑΤΙΔΗΣ

Τετράγωνον

••••• 1η σειρά: Ὁ πρῶτος ἀνθρώπος, 2α
••••• σειρά: Προσφέρονται εἰς τοὺς ἑορταζόντας, 3η σειρά: Κατοικίδιον ζῶν, 4η σειρά: Ἐπιστημονικὸν ἐπάγγελμα κυρίως τῶν γυναικῶν.

Καὶ καθέτως τὰ ἴδια.

Ν. Α. ΚΥΡΙΑΖΟΠΟΥΛΟΣ

ΟΙ ΠΕΡΙΠΛΗΓΜΕΝΟΙ ΤΟΥ Κ. ΕΥΣΕΒΙΟΥ

Ὁ θεωρῶν ἐκείν' ὀρεχτάκα μετρά γὰρ νὰ κληρὸν καὶ τὴν ἀνέμω τὸν Κ. Εὐσεβίου.

ΖΩΗ ΚΑΙ ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΜΑΣ

ΤΟ ΙΣΤΟΡΙΚΟΝ ΤΗΣ ΚΗΡΥΞΕΩΣ ΤΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ ΜΕΤΑΞΥ ΕΛΛΑΔΟΣ ΚΑΙ ΙΤΑΛΙΑΣ

Μολονότι τὰ γεγονότα τὰ προηγηθέντα τῶν ἐχθροπραξιῶν μεταξύ 'Ελλάδος καὶ 'Ιταλίας εἶναι σχεδὸν γνωστά εἰς ὁλόκληρον τὸν 'Ελληνισμόν, ἐν τούτοις καὶ διὰ τὴν ἐνημερότητα τοῦ περιοδικοῦ ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν περιήρπασιν καθ' ἣν ἐφημερίδες δὲν φθάνουν εἰς ἀπομεμακρυσμένα ἐκ τοῦ κέντρου χωρία, ὅπου ὁμως ἡ «Νεολαία», ἔχει πλῆθος ἀναγνώστων, δημοσιεύομεν εἰς ὀλίγας γραμμὰς τὸ ἱστορικὸν τῆς κηρύξεως τοῦ πολέμου ἐναντίον τῆς πατρίδος μας ἀπὸ μέρους τῆς 'Ιταλίας.

Κατὰ τὰς παρασχεθείσας ἐπισήμους πληροφορίας τὴν 3ην μεταμεσονύκτιον τῆς προχθεσινῆς νυκτός (Κυριακῆς πρὸς Δευτέραν), ὁ ἐγκαυθὼν πρεσβευτὴς τῆς 'Ιταλίας κ. Γκράτσι ἀνελθὼν εἰς Κηφισίαν, ἐπεσκέφθη τὸν πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως κ. Ι. Μεταξᾶν πρὸς τὸν ὁποῖον ἐπέδωκεν ἐκ μέρους τῆς κυβερνήσεως τῆς Ρώμης διακοίνωσιν, συντεταγμένην εἰς ὅφιν τελεσιγραφικόν, ἀσπύξας αὐτὴν καὶ προφορικῶς.

Η ΙΤΑΛΙΚΗ ΑΞΙΩΣΙΣ

Διὰ τῆς διακοινώσεως ταύτης ἡ ἰταλικὴ κυβέρνησις προβάλλουσα ὅλους ἀβάσιμον ἰσχυρισμόν, ὅτι ἡ 'Ελλάς εἴχεν ἤδη θέσει εἰς τὴν διάθεσιν τῆς 'Αγγλίας βάσεις πολεμικάς, ἐζήτηι τὴν παραχώρησιν ὅλων τῶν ἐπικαίρων σημείων καὶ βάσεων τῆς 'Ελλάδος, ἵνα χρησιμοποιήσῃ αὐτάς εἰς τὸν πόλεμον, εἰς τὸν ὁποῖον ἡ 'Ιταλία διεξάγει ἐναντίον τῆς 'Αγγλίας.

Ὁ κ. Μεταξᾶς ἀπαντῶν ἐτόνισεν ὅτι εἶναι ἐντελῶς ἀσύστατοι οἱ ἰταλικοὶ ἰσχυρισμοὶ περὶ ἐκχωρήσεως ἀπὸ μέρους τῆς 'Ελλάδος βάσεων πρὸς τὴν 'Αγγλίαν καὶ ὑπεγράμμισε τὴν ἐλλικρινῆ στάσιν τῆς πλήρους οὐδετερότητος, ἣν ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τοῦ πολέμου ἐξακολουθεῖ κρατοῦσα ἡ 'Ελλάς. Ἐδήλωσε δὲ ἐν συνεχείᾳ ὁ κ. Πρωθυπουργός, ὅτι ἡ 'Ελλάς δὲν εἶναι διατε-

θειμένη νὰ δεχθῇ τὰς διὰ τῆς διακοινώσεως διατυπωμένας ἀξιώσεις τῆς 'Ιταλίας.

Εἰς ἀπάντησιν ὁ πρεσβευτὴς τῆς 'Ιταλίας ἐγνώρισεν εἰς τὸν κ. Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως ὅτι εἶναι ὑποχρεωμένος μετὰ λύπης νὰ δηλώσῃ, κατόπιν τῆς μὴ ἀποδοχῆς τῆς διακοινώσεώς του, ὅτι ἀπὸ τῆς θῆς πρωϊνῆς θὰ γίνῃ ἐναρξίς τῶν πολεμικῶν ἐπιχειρήσεων ἐκ μέρους τῆς χώρας του ἐναντίον τῆς 'Ελλάδος.

Η ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΙΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΑΓΓΛΟΝ ΠΡΕΣΒΕΥΤΗΝ

Εὐθὺς μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ 'Ιταλοῦ διπλωμάτου, ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ἐδέχθη τὴν ἐπισκεψὶν τοῦ πρεσβευτοῦ τῆς 'Αγγλίας, πρὸς τὸν ὁποῖον ἀνεκοίνωσε τὰ τῆς ἐπιδόσεως τῆς ἰταλικῆς διακοινώσεως καὶ τὰ διαιρηθέντα μετὰ τοῦ κ. Γκράτσι, καθὼς καὶ τὴν ἀπὸ μέρους τῆς 'Ελλάδος ὑπερήφανον ἀπόρριψιν τῶν ἰταλικῶν ἀξιώσεων.

Ἐπηκολούθησε βραχεῖα συνομιλία, μεθ' ἣν ὁ 'Αγγλος πρεσβευτὴς, κατελθὼν εἰς τὰς 'Αθήνας, ἀπηύθυνεν ἀνοικτὸν τηλεγράφημα πρὸς τὸ Φόρεϊν Ὄφφισ, ἐκθέτων τὴν δημιουργηθεῖσαν ἐν 'Ελλάδι κατάστασιν. Ὁ κ. Πάλλαιρετ προσέθετεν εἰς τὸ τηλεγράφημα τοῦ ὅτι ὁ 'Ελλην Πρωθυπουργός τοῦ ἐδήλωσεν ὅτι ἡ 'Ελλάς εἰς τὸν ἀνισὸν ἀγῶνα, τὸν ὁποῖον διεξάγει ἐναντίον τῆς 'Ιταλίας, ἐπικαλεῖται τὴν ἐνίσχυσιν παντὸς δυναμένου νὰ τὴν βοηθήσῃ.

Δέον νὰ σημειωθῇ ὅτι ὁ 'Αγγλος πρεσβευτὴς, κατὰ τὴν συνομιλίαν του μετὰ τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ, διεβεβαίωσεν αὐτόν ὅτι ἡ παρασχεθεῖσα πρὸς τοὺς πρὸς τὴν 'Ελλάδα ἐγγύησις τῆς 'Αγγλίας περὶ προστασίας καὶ ἀκεραιότητος καὶ ἀνεξαρτησίας τῆς χώρας μας τελεῖ ἐν ἰσχύϊ καὶ δύναται ἡ 'Ελλάς νὰ ὑπολογίζῃ ἐπ' αὐτῆς.

Ο ΠΡΕΣΒΕΥΤΗΣ ΤΗΣ ΤΟΥΡΚΙΑΣ

Ληξάσης τῆς μετὰ τοῦ πρεσβευτοῦ τῆς 'Αγγλίας συνομιλίας του, ὁ κ. Μεταξᾶς κατήλθεν εἰς τὰς 'Αθήνας καὶ μεταβὰς εἰς τὰ 'Ανάκτορα, ἀνεκοίνωσεν εἰς τὴν Α. Μ. τὸν Βασιλέα τὰ διατρέξαντα. Μεθ' ὃ κατηυθύνθη εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν 'Εξωτερικῶν, ὅπου ἐδέχθη τὸν πρεσβευτὴν τῆς Τουρκίας πρὸς τὸν ὁποῖον ὁ 'Ελλην Πρωθυπουργός ἐξέθηκε τὰ γεγονότα. νότα.

Κατὰ τὴν συνομιλίαν τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ μετὰ τοῦ Τούρκου πρεσβευτοῦ, ὁ τελευταῖος ἐδήλωσεν ὅτι «ἡ τύχη τῆς χώρας του καὶ τῆς 'Ελλάδος εἶναι κοινή».

ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΙΚΟΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ

Τὴν 5ην πρωϊνὴν συνήλθεν εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν 'Εξωτερικῶν τὸ 'Υπουργικὸν Συμβούλιον, εἰς τὸ ὁποῖον ὁ 'Ελλην Πρωθυπουργός ἀνεκοίνωσε τὰ τῆς κηρύξεως ἐκ μέρους τῆς 'Ιταλίας πολέμου ἐναντίον τῆς χώρας μας, δώσας συνάμα τὰς δεούσας ὁδηγίας εἰς ἕνα ἔκαστον τῶν ὑπουργῶν, διὰ τὴν λήψιν τῶν ἐνδεειγμένων μέτρων.

Τὸ Συμβούλιον ἐνέκρινεν ἐπίσης τὰ διατάγματα περὶ κηρύξεως γενικῆς ἐπιστρατεύσεως, πολιτικῆς ἐπιστρατεύσεως καὶ στρατιωτικοῦ νόμου, τὰ ὁποῖα, ἀποσταλέντα εἰς τὴν «Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως» ἐδημοσιεύθησαν ἀμέσως καὶ ἐτοιχοκολλήθησαν εἰς τὰ κεντρικώτερα σημεία τῆς πρωτευούσης.

Ὁ κ. Μεταξᾶς ἐδέχθη μετὰ τὴν λήξιν τοῦ ὑπουργικοῦ Συμβουλίου τοὺς διοικητὰς τῶν Τραπεζῶν 'Ελλάδος καὶ Ἐθνικῆς καὶ τοὺς προϊσταμένους τῶν διαφόρων ὑπηρεσιῶν, πρὸς οὓς ἔδωκε τὰς δεούσας διαταγὰς.

Ὁ ἐνδουσιασμός τῶν μελῶν τῆς Ε. Ο. Ν. ἐπὶ τῇ κηρύξει τοῦ πολέμου

Ἡ κίνησις καὶ αἱ προκηρύξεις

συν μὴ μέρᾳ μαζὶ μ' αὐτά.

Ἡ 25 Μαρτίου 1821, ἡ 25 Σεπτεμβρίου 1912 καὶ ἡ ἱστορικὴ ἡμέρα τῆς κηρύξεως τοῦ πολέμου ἐναντίον τῶν δολοφόνων τῆς Θήνου καὶ τῶν τυράνων τῆς Δωδεκανήσου εἶναι ἡ φωτεινὴ χρονολογικὴ Τριάς τῆς νέας Ἑλληνικῆς ἱστορίας, ποῦ θὰ μείνῃ ἀθάνατος εἰς τοὺς αἰῶνας.

Στὶς 25 Μαρτίου 1821 μᾶς χαμογελάει ἡ Λευτεριά, τὸν Σεπτέμβριον τοῦ 1912 ἀγκάλιασε καὶ τ' ἄλλα ἀδέρφια μας τῆς 'Ηπείρου, τῆς Μακεδονίας, τῆς Θράκης, τῶν νησιῶν τοῦ 'Αρχιπελάγους, τῆς Κρήτης καὶ τὸν Ὀκτώβριον τοῦ 1940 μᾶς κάλεσε μὲ τὸ στόμα τοῦ Βασιλέα μας καὶ τοῦ 'Αρχηγοῦ μας νὰ προστατεύσουμε τὴ ζωὴ

Ἡ 28 Ὀκτωβρίου 1940 δὲν εἶναι χρονολογία ἀπὸ κείνης ποῦ χαράσσεται στὴ μνήμη τῶν ἀτόμων γιὰ νὰ σθῇ-

ο ἀδελφῶσις ἀδελφῶν μας Δωδεκανησιῶν μετὰ τὸ ἀγγελμα τῆς ἐκρήξεως τοῦ πολέμου.

Ὁ ἀρχιπελάγιος ἐκπαιδευτὴς τοῦ ἐπικρατοῦς ἀρχιπελάγιος τοῦ 1940 μᾶς ὅτι τὸν πολέμου

καὶ τὴν ἀκεραιότητα τῆς Πατρίδος μας ἀπὸ τὴν ἐπιβουλὴ τῶν δολοφόνων.

Καὶ στὴ φωνὴ τοῦ Βασιλέα καὶ τοῦ

Κεντρική Διοίκησης

Ἀρχηγοὺ τρέξαν ἀφ' ἑνὸς παιδιὰ καὶ γυναῖκες, μανάδες καὶ ἀδελφές, ἀποπρομάλληδες πατέρες ὅλα τὰ παιδιὰ τῆς Πατρίδας, ἀπὸ κάθε γωνιά τῆς καὶ τὴν πὶδ μακρινὴ μ' ἕναν ἐνθουσιασμό πὺ προκάλεσε τὸ θαυμασμό τῶν ξένων καὶ βροντοφώνησε στὰ πέτατα τοῦ κόσμου ὅτι εἴμαστε ἀντάξιοι ἀπόγονοι τῶν ναυμάχων τῆς Σαλαμίνας, τῶν Ἀθανάτων τοῦ Μαραθῶνος, ἀξιοὶ τῆς κληρονομίας τῶν Ἑθνομαρτύρων τοῦ 21 καὶ τῆς ἱερᾶς παρακαταθήκης τῶν Ἡρώων τοῦ 1912.

Ὁ πρωῒνος συναγεμὸς τῆς περασμένης Δευτέρας μᾶς τίναξε ἀπὸ τὰ σπίτια μας στοὺς δρόμους πλημμυρισμένους ἀπὸ αἰσθηματὰ ἐνθουσιασμοῦ γιὰ τὴς καινούργιες θυσίες πὺ μᾶς ἐζήτησε ἡ Πατρίδα. Μικροὶ καὶ μεγάλοι, γυναῖκες καὶ ἄντρες μὲ τὸ αἶσθημα τῆς Νίκης γερὰ ριζωμένο στὰ στήθεια πὺ τὰ φούσκωνε ὁ ἐνθουσιασμός, πετάχτηκαν στοὺς δρόμους ἀφοβα, παλληκαρίσια καὶ στ' αὐτὰ τοὺς τὸ οὐρλιασμα τῶν σειρήνων ἔφτανε σὰν ἡρωϊκὸ σάλπισμα, σὰν ἐπιτακτικὸ προσκλητήριον πρὸς τὸ καθήκον καὶ ὅλοι τρέξανε στὴς θέσεις τους. Οἱ ἄνδρες στοὺς στρατώνες. Οἱ φαλαγγίτες καὶ οἱ φαλαγγίτισσες, οἱ σκαπαεῖς

καὶ οἱ σκαπάνισσες, φορέσανε τὴν τιμημένη τους στολὴ κι' ἀπρόσκλητοι τρέξανε στοὺς ὑποτομείς των καὶ στοὺς σχηματισμούς των. Ποιὸς τοὺς φώναξε; Καμμιὰ ἀνθρώπινη φωνή! Μονάχα ἡ φωνὴ τοῦ καθήκοντος.

Ὅτε στὸ 12 δὲν εἶδαμε τέτοιο ἐνθουσιασμό. Οἱ στρατεύσιμοι γέμισαν τοὺς δρόμους ἀπὸ τὴς ὁκτὼ τὸ πρωῒ, τρέχοντας νὰ παρουσιασθῶν ὅπου τὰ φύλλα πορείας των τοὺς ὥριζαν. Τὸ φρουραρχεῖον, οἱ σταθμοὶ Λαρίσης καὶ Πελοποννήσου, τὰ ναυτάγματα τῆς φρουρᾶς Ἀθηνῶν, δὲ Ναύσταθμος καὶ τὸ Ὑπουργεῖον Ναυτικῶν, εἶχαν πλημμυρίσει μέσα σὲ δυὸ ὥρες.

Ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς καὶ ὁ Λαοφίλητος Ἀρχηγὸς ποὺ βῆκαν ἕναν περίπατο στὴν πόλι ἔγιναν ἀντικείμενα λατρείας καὶ ἀπεριγράπτων ἐκδηλώσεων. Εἰς τὴν πλατεῖαν τῆς Ὁμονοίας ὁμάδες πολιτῶν περιεκύκλωσαν τὸ αὐτοκίνητον τῶν Δύο Ἀρχηγῶν τοῦ ἔθνους καὶ ζητοῦσαν νὰ τὸ σηκώσουν στὰ χέρια!

Στὰ μάτια τοῦ Ἀνακτοῦ καὶ τοῦ Ἀρχηγοῦ κύλισαν δυὸ δάκρυα χαρᾶς καὶ συγκινήσεως. Ἦγουνται Λαοὺ γιὰ

τὸν ὁποῖον δικαιοῦνται νὰ εἶναι ὑπερήφανοι καὶ ἐπὶ τοῦ ὁποῖου νὰ ἔχουν πλήρη πεποίθησιν καὶ ἐμπιστοσύνην.

— Νὰ μᾶς ζήσης βασιλεῖ! Μᾶς ξανάχεις στὸ πλευρό σου, ὅπως μᾶς εἶχες τὸ 12 μαζὶ μὲ τὸν Πατέρα Σου.

— Ζήτω ὁ Μεταξᾶς! Ζήτω ὁ πατέρας τῶν παιδιῶν μας! Τὸ αὐτοκίνητον προχωρεῖ μὲ δυσκολίαν μεταξὺ τοῦ πλήθους πὺ ἀπὸ στιγμή σὲ στιγμή ὀγκοῦται καὶ κατακλύζει τὴν πλατεῖαν.

Συγκινητικὴ ἦταν ἡ παρέλασις τῶν Δωδεκανησιῶν τὴν ὥρα πὺ τὰ ἀντιεραπορικά πυροβολεῖα κτυποῦσαν τὸν ἔγχρο.

Ἀψφούντες τὸν κίνδυνον καὶ μὲ ἐπικεφαλὴς τὴν κυανόλευκον ἐφώνησαν:

- Τὴν πατρίδα μας.
- Τὰ νησάκια μας!
- Τὴν λευτεριά μας.

Καὶ ὁ κόσμος ἀψφῶν καὶ αὐτὸς τὸν κίνδυνον στεκότανε στὰ πεζοδρόμια καὶ τοὺς χειροκροτοῦσε μὲ τὰ δάκρυα στὰ μάτια.

Εὐλογημένη ἡ ἡμέρα τῆς 28 Ὀκτωβρίου 1940. Ξεσήκωσε σύσσωμο τὸν Ἑλληνισμό καὶ τὸν ὁδηγεῖ πρὸς νὸ πεπρωμένα, πρὸς νέους ὁρίζοντας.

Τὸ «Πιστεύω» καὶ τὰ συνδήματα τῆς Ε. Ο. Ν.

Τὴν πρωῒαν τῆς κηρύξεως τοῦ Ἑλληνικοῦ πολέμου τὰ μέλη τῆς Ἑθνικῆς Ὁργανώσεως Νεολαίας Φαλαγγίται καὶ Φαλαγγίτισσες, Σκαπαεῖς καὶ Σκαπάνισσες, προείρεζαν αὐθόρμητως εἰς τὰ κέντρα καὶ τοὺς σχηματισμούς των καὶ ἐκείθεν ἔστειλαν πρὸς τὴν Κεντρικὴν Διοίκησιν τῆς Ε. Ο. Ν. τῆς ὁποίας τὸ μέγαρον ἐν τῷ μεταξύ εἶχε σηματοδοτηθῇ καὶ διακοσμηθῇ πανηγυρικῶς.

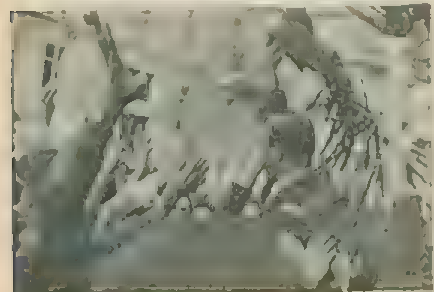
Ἡ διέλευσις τῶν μελῶν τῆς ὁργανώσεως διὰ τῶν ὁδῶν τῆς πρωτεύουσας καὶ ὁμαλῆς, ὁ ἐνθουσιασμός των καὶ αἱ παντοειδῆς ἐκδηλώσεις των, ἐπροκάλεσαν μεγάλην συγκίνησιν καὶ ἐνθουσιασμό εἰς τὰς μᾶζας τῶν πολιτῶν, οἱ ὁποῖοι ἐχειροκροτοῦν ἐνθουσιάζοντες τοὺς μελῶντας ἐπιτροπιστάς τῆς Πατρίδος.

Ἡ Κεντρικὴ Διοίκησις τῆς Ε. Ο. Ν. διενεμεῖ διὰ τῶν μελῶν τῆς χιλιᾶδας ἐνθουσιάζοντες τιμητικὰ προκηρῖς μίτση τῶν ὁποίων καὶ τὸ «Πιστεύω» τῆς ὁργανώσεως ἔχον ὡς ἐξῆς:

«Πιστεύουμε σ' ἕνα Θεὸ Σωτῆρα καὶ σὲ μιά Ἑλλάδα μεγάλη, τρισέλιξη, ἰσχυρὴ καὶ ἀκατάβλητη.

Πιστεύουμε σ' ἕνα Βασίλεα, σύμβολο ὁπέρτατο τοῦ ἔθνους καὶ τῶν ἰδανικῶν μας.

Πιστεύουμε σ' ἕνα θεόγευστο καὶ θεόγεμτο Ἀρχηγὸ σωτῆρα καὶ ὁδηγητὴ τοῦ ἔθνους, δημιουργοῦ τῆς τωρινῆς καὶ μελλοντικῆς του ἱστορίας, πατέρα τῆς ἑλληνικῆς νεότητος.

Ὁ Κ. Ε. Ν. ὁμιλοῦν ἐπὶ τῷ ἐξωτερικῷ τῆς Κεντρικῆς Διοικήσεως ἐν μέσω τῶν ἀντιεραπορικών πυροβολισμῶν τῶν Φαλαγγιτῶν.

τητος, καὶ ἀγωνιστὴ μοναδικό, τὸν Ἰωάννη Μεταξά.

Πιστεύουμε σὲ μιά λυτρωτικὴ ἰδεολογία, τὴν ἰδεολογία τοῦ Ἑλληνισμοῦ, ὅπως τὴν ἐκφράζει ἡ 4η Αὐγουστοῦ.

Πιστεύουμε σὲ μιά ἱστορία τριῶν χιλιᾶδων πεντακοσίων χρόνων, στὴν Ἑλληνικὴν ἱστορίαν, τὴν λαμπρότερη ἱστορίαν τοῦ κόσμου, ποτὲ μὴ διακολλημένη ἀπὸ τὸν ἄνθρωπον, ὅμοια γιὰ τὴν τῶν τῆς ἐθνικῆς, ὁμοία σὰν τὸν Μαραθῶνα, τὴν Σαλαμίνα, τὴς Θερμοπύλης, τὴς Πλαταιῶν, τοῦ Γρανικοῦ, τῆς Πριόνης, τῆς Ἡρακλείου Πύλης, τῆς Ναουσας, τοῦ Μεσολόγγι, τοῦ Ἀρκάδι τοῦ Μιζιῶν, τὴν Κρήνην καὶ σὲ μιά ἀδάσμητη καὶ ἀκατάβλητη Φυλὴ.

Πιστεύουμε σὲ μιά παράδοσι τοῦ μᾶς ἔθνους, νὰ τὴν συνεχίσουμε, σὲ μιά παράδοσι τοῦ δημιουργηθέντος καὶ ἐξηγήθητος μέσα ἀπὸ ἀγωνιστὴν πολιτιστικῆς ζωῆς, πρὸς μὲν τὸν ὁ Μαραθῶνα καὶ οἱ Σαλαμίνας τοῦ Σοῦ καὶ τὴν Κίσαρο, τὴν Ἀισορραχίαν καὶ τὸ Ζακύνθο.

Πιστεύουμε σ' ἕνα σύμβολο, τὸν Διπλὸν Πέλεκυ καὶ σὲ μιά δυναμικὴ ἐνότητα, πὺ σφουρηλατεῖ τὸ μέλλον τῆς Φυλῆς κάτω ἀπ' τὴν πνοὴν καὶ καθοδήγησι τοῦ Ἰωάννη Μεταξά, τῆς Ε. Ο. Ν.

Πιστεύουμε ὅτι ἡ Ἑλλάς, ὁ Ἑλληνικὸς Λαός, ὅπως ἔχει νὰ εἴη καὶ νὰ ἐργάζεται, ἔχει καὶ νὰ ἀγωνίζεται καὶ νὰ θυσιάζεται, ἔχει νὰ παύσῃ καὶ νὰ λησῇ, καὶ πρὸ πάντων νὰ μὴ λησῇ, ἔχει νὰ ἀγαπᾷ ὅπως ἔχει καὶ νὰ μισῇ.

Πιστεύουμε σὲ μιά γαλανόλευκην Σημαία, πὺ φέλλει νὰ σηκωθῇ ἀνγλὰ, πανγῆλᾳ καὶ σὲ μιά ἀγία γῆ φωτοδοτρία καὶ ζωοδότρια καὶ ἀκολουθοῦμε ἕναν Ἀρχηγό, τὸν Ἰωάννη Μεταξά.

Ἐκτός τοῦ ἀνωτέρω δημοσιευθέντος «Πιστεύω» τῆς Ε. Ο. Ν. ἐκκυκλοφόρησαν καὶ αἱ κάτωθι προκηρῖς.

Δὲν μᾶς τρομάζει ὁ ἀγὼν. Εἴμαστε βέβαιοι γιὰ τὴν νίκη.

Μιά νύχτ' εἶδον οἱ μανάδες, οἱ γυναῖκες καὶ οἱ ἀδελφεὲς στοὺς στρατιώτες μας, τοὺς αὐτοὺς καὶ τοὺς ἀεροπόρους: «Ἢ τὰν ἡ ἐπιτάξ: «Πολεμεῖτε καὶ τιμημένοι νὰ γυρίσετε».

Δὲν μᾶς τρομάζει τίποτε. Τὸ αἷμα μᾶς τὸ ἡρωϊκὸ θὰ κοκκινίσῃ γιὰ ἄλλη μιά φορὰ τὴν ὁμογενή μας Πατρίδα γῆ.

Μὲ μιά ψυχὴ, μὲ μιά θέλησι, μιά πίστι, ἐμπρός γιὰ τὸν ἀγὼνα καὶ τὴν νίκη. Ε. Ο. Ν.

Ἐνωμένος καὶ πειθαρχημένος ὁ Ἑλληνισμός, ἰσχυρὸς ὡς ποτὲ ἄλλοτε, μὲ ὁδηγούς τὸ Βασίλειον καὶ τὸν Μεταξά του, θὰ βαδίσῃ θριαμβευτικὰ γιὰ τὴν νίκη. Ε. Ο. Ν.

Δὲν μᾶς τρομάζει ἡ δύναμις τοῦ ἀγρίου κατὰχτη. Ὁ Θεὸς βοηθεῖ τοὺς θαρραλέους. Ε. Ο. Ν.

Δὲν μᾶς τρομάζουν οἱ μηχανές. Ὅχι, γιατί ἔχουμε κι' ἐμεῖς τὰ μέσα νὰ τὴς ἀντιμετωπίσουμε. Κυρίως, γιατί ἡ ψυχὴ καὶ τὸ ἀνέμια πάντα νικῶν. Ἡ συμπαθεία τοῦ πολιτισμένου κόσμου εἶναι μαζί μας. Οἱ ἐπιβρομὲς καὶ οἱ βαρβαροὶ εἶναι στιγματοσμένοι. Ε. Ο. Ν.

Ἡ στιγμή ἔφθασε! Τὸ Ἑλληνικὸ ἔθνος θὰ ἀμυνθῇ καὶ διὰ τὴν γῆν καὶ διὰ τὴν θάλασσαν του καὶ διὰ τὸν οὐρανόν του! Ε. Ο. Ν.

Οἱ γυναῖκες καὶ τὰ κορίτσια τῆς Ἑλλάδος θὰ ἀναδειχθῶν ἀξίες ἀπόγονοι τῶν Σπαρτιατισσῶν καὶ Σαυλιτισσῶν. Ε. Ο. Ν.

Δὲν νικῶν μὲ τὴς μηχανές! Μὲ τὴν ψυχὴ κερδίζεται ἡ νίκη. Ε. Ο. Ν.

Ἄλλοι πολεμοῦν γιὰ νὰ σφύσουν τὴν ἐλευθερίαν, ἐμεῖς πολεμοῦμε γιὰ τὴν ἐλευθερίαν. Ε. Ο. Ν.

Θὰ πολεμήσουμε γιὰ τὴν ἐλευθερίαν πὺ κερδίσαμε μὲ τὸ αἷμα μας. Ἐμεῖς δὲν ἐλευθερώκαμε μὲ νίκης ξένων ὁπλῶν. Ε. Ο. Ν.

Μία εἰκὼν τῆς φρενίτιδος τοῦ πλήθους καὶ τῆς Ε. Ο. Ν. ἐμπροσθέν τῆς Κεντρικῆς Διοικήσεως.

ΖΩΗ ΚΑΙ ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΜΑΣ

Σχηματισμοί Πρωτευούσης

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΑ ΤΟΥ ΑΡΧΗΓΟΥ

Ο Αρχηγός της Κυβερνήσεως και Γενικός Επιθεωρητής της Ε.Ο.Ν. κ. Ι. Μεταξάς απίστευτα προς τόν Συνταγματάρχην κ. Κλεάνθη Μπουλαλάν την κάτωθι επίστολήν:

«Αρμοδίως μοι ανεφέρθη παρά της Ε.Ο.Ν. ότι προσέφερεται υπέρ ταύτης 150 αντίτυπα (300 σώματα) του βιβλίου σας «Ο πόλεμος και οι ιδέαι».

Η προσφορά σας αύτη, ήτις εξαιρετικώς ένγεντο αποδεκτή παρά της Ε.Ο.Ν., θα γίνη άφορμή ώστε οι Φαλαγγίται μας, εις τους οποίους πρέπει να στρίψωμεν την προσοχήν μας και την προσπάθειάν μας, διότι οδοί θα είναι οι αύριανοί φρουροί των Ιδανικών της Έλληνικής μας Πατρίδος, εκ της αναγκάσεως τούτων πολλά θα αποκομίσουν και θα ώφεληθούν.

Διά την προσφοράν σας ταύτην έκφραζω τας θερμάς μου εύχαριστίας και τά συγχαρητήρια μου.

Ο Αρχηγός της Κυβερνήσεως και Γενικός Επιθεωρητής της Ε.Ο.Ν.

Ι. ΜΕΤΑΞΑΣ.

Τό Σάββατον παιδιά της Έθνικής Όργανώσεως Νεολαίας, Σκαπανίς και Φαλαγγίται του 10ου Υποτομείου της Υποδιοικήσεως Περιφερειακής Διοικήσεως Ε.Ο.Ν. Αρρένων Πρωτευούσης περιήλθον τά καταστήματα και τας οικίας της περιοχής του 10ου Αστυνομικού Τμήματος Αθηνών και Παγκρατίου και εξέτισαν από τους καταστηματαρχάς και τας οικοκυράς όσα άχρηστα χαρτιά έχουν. Η κατά περιοχή περίσσεια αχρηστού χαρτου έχει άρχισει πρό καιρού, θα συνεχισθή δε κανονικώς εις όλόκληρον την πόλιν. Τό έξ αύτης έσοδον διατίθεται υπό της Ε.Ο.Ν. διά

τάς υκτερινάς της Σχολάς και διά τό Στρατόπεδόν της.

Τό κήρυγμα του Αρχηγού διά την έντατικήν καλλιέργειαν είχε βαθύτατην άπήχησιν εις όλους τους Φαλαγγίτας της Αττικοδιοικήσεως. Παντού ένγένοντο συγκεντρώσεις εις τας όποιας οι Διοικηταί των Σχηματισμών άνέπτυξαν τό μέγεθος της σημασίας του κήρυγματος και εξέτισαν από κάθε Φαλαγγίτην να εργασθώ διά τόν Έθνικόν αυτόν σκοπόν.

Η ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΗΣ ΥΠΟΔΙΟΙΚΗΣΕΩΣ ΘΗΛΕΩΝ ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΗΣ

Την παρελθούσαν έβδομαδα έγιναν συγκεντρώσεις εις όλους τους Υποτομείς, τά δε μαθήματα διεληχθήσαν κατονικώς. Επειδή τά σχολία λόγω της άπογραφής ήσαν κλειστά, οι Υποτομείς είχαν μεγάλην κίνησιν. Έπίσης ήρχισαν αι προετοιμασίαι διά την έορτήν της 7ης Νομβρίου.

Πολλές Φαλαγγίτισσες έλαβαν μέρος εις την άπογραφην και είναι πολύ εύχαριστημέναι διότι μπόρσαν να βοηθήσουν εις τό μεγάλο έργον.

Οι 9ος και 13ος Υποτομείς είχαν μίαν ώραν ένμνησιν. Να καλέσουν τους κηδεμόνας των Φαλαγγισσών και των Σκαπανισσών και να κανονίσουν τας ώρας της ήμέρας συγκεντρώσεως εις τους Υποτομείς.

Τά παιδιά του 18ου Υποτομείου κατά την συγκεντρώσιν της Κυριακής έκαμαν μίαν ώραν πορείαν έως την Ζωδόχον Πηγήν, όπου παρηκολούθησαν την λειτουργίαν.

Την Κυριακήν όλοι οι Υποτομείς παρηκολούθησαν έν σώματι την λειτουργίαν εις τους ναούς της περιοχής των με επί κεφαλής τους Λογίτας και τους βαθμοφόρους των.

Την παρελθούσαν έβδομαδα αι Υποτομαρχαί, αι Φαλαγγίτισσαι και μέλη του Έ-

πιτελείου της Υποδιοικήσεως έδόθησαν εις την άπογραφην του πληθυσμού, εργασθείσαι μετ' ένθουςιασμού.

Εις την περιοχήν του 3ου Υποτομείου Φαλαγγίτισσαι έδόθησαν τους άναλαφθήτους διά την καλήν συμπλήρωσιν των δελτίων των.

Ηρχισαν αι τακτικά συγκεντρώσεις εις τό εργοστάσιον «Λαίης», αττινές έφέτος θα γίνωνται κατά Πέμπτην.

Εις όλους τους Υποτομείς γίνονται μεγάλαι προετοιμασίαι διά τόν έορτασμόν της 7ης Νομβρίου, επτείου της ίδρύσεως της Όργανώσεώς μας.

Η ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΗΣ ΥΠΟΔΙΟΙΚΗΣΕΩΣ ΒΟΡΡΑ

Εις τόν 10ον Υποτομέα ήρχισεν έρανός, τά χρήματα του οποίου θα διατεθούν διά την «Νέαν Έλλην».

Οι Υποτομείς μένουσιν όλην την ήμέραν άνοικτοί και τά συμβούλια των βαθμοφόρων Φαλαγγισσών και Σκαπανισσών είναι συχνά.

Η ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΗΣ ΥΠΟΔΙΟΙΚΗΣΕΩΣ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

Παρεδόθησαν τά μάλλινα, τά όποια έπλέξαν αι Φαλαγγίτισσαι εις τό Στρατόπεδον «Ιωάννης Μεταξάς» διά τους φρουρούς των συνόρων μας.

Άνεγνώσθη η Ήμερησία Διαταγή του Αρχηγού εις τας συγκεντρώσεις των Υποτομίων, αι Φαλαγγίτισσαι δε και αι Σκαπανίσσαι δικοστον την άνάγκωσιν με χειροκροτήματα και ζωηκραυγας.

Αι αίδουσαι και οι τόποι συγκεντρώσεως πλημμυρίζουν από Φαλαγγίτισσας και Σκαπανίσσας, που προσέρχονται με μεγάλον ένθουςιασμόν.

Κινήσις Περιφερειακών Διοικήσεων

ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ

ΚΟΡΙΝΘΟΣ.— Η Υποδιοικήτρια Ε.Ο.Ν. Θηλέων Κορινθίας περιώρυσεν όλους τους Σχηματισμούς και ήλθεν εις έταφην μετ' όλων των στελεχών της Όργανώσεως της Περιφέρειας.

Από του προσεχούς μηνός θα λειτουργήσιν υκτερινή Σχολή άποφίτων του Δήμου. Εις την Σχολήν ενεγράφησαν πολλαί Φαλαγγίτισσαι εξακολουθούν δε άφάραι έγγραφαι.

Την ένγενή ταύτην προσπάθειαν της Υποδιοικήσεως εύχαριστως θα βοηθήσουν, κληθέντες να διδάξουν, πολλοί Δημοδιδάσκαλοι και Καθηγηταί βαθμοφόροι της Ε.Ο.Ν.

Η «Ημέρα των ένόπλων δυνάμεων» έωρτάσθη σιμνώς και μεγαλοπρεπώς υπό των Υποδιοικήτων Αρρένων και Θηλέων.

Εμάλη τροπάριον εις τό Ηρώων των πεσόντων χοροστατούντος του Σέβασμιωτάτου Μητροπολίτου Κορινθίας Μιχαήλ, και κατετίθησαν δάφνιστοι στέφανοι υπό των δύο Διοικήτων.

Τό έορτάς έπηκολούθησε δεξιώσις εις την Υποδιοικήσιν Θηλέων τών κ. κ. Αξιωματικών των ένόπλων δυνάμεων.

ΠΥΡΓΟΣ.— Η «Ημέρα των ένόπλων δυνάμεων, έωρτάσθη μετά πάσης έπισημότητος υπό της Περιφερειακής Διοικήσεως Ε.Ο.Ν. Θηλέων Ηλείας. Αι Φαλαγγίτισσαι παριυρέθησαν εις την γενόμενην δοξολογίαν και κατέθεσαν στέφανους εις τά μνημεία των Πεσόντων.

Τό άπόγευμα της ίδιας ήμέρας αι Φαλαγγίτισσαι μετά των βαθμοφόρων των παρηκολούθησαν τους ποδοσφαιρικούς αγώνας της Ε.Ο.Ν., τους οργανωθέντας υπέρ της Βασιλικής μας Αεροπορίας και της «Νέας Έλλην».

Ιδρυθή και ήρχισεν εύδοκιμως λειτουργία σχολής κατετίθησαν στέφανοι, εκ των οποίων προθύμως προσεφέρθησαν να δώσασουν ειδικά έκπαιδευτά. Εις την Σχολήν φοιτούν δοκιμοί βαθμοφόροι της Περιφέρειας.

κής Διοικήσεως Θηλέων, αι όποιαί είχαν φοιτήσει εις τό Θερμόν Στρατόπεδον της Διοικήσεως.

ΑΡΓΟΣΤΟΛΙΟΝ.

— Η «Ημέρα των ένόπλων δυνάμεων» έωρτάσθη ένθουςιαώς υπό των Περιφερειακών Διοικήσεων Αρρένων και

Κατάθεσις στέφανου υπό των Φαλαγγισσών Μυτιλήνης.

Θηλέων Κεφαλληνίας. Μετά την δοξολογίαν ένγενοντο καταθέσεις στέφανων, έπισκέψεις εις στρατώνας και παρλάσεις.

Τό άπόγευμα της ίδιας ήμέρας έτετέθησαν κολυμβητικοί αγώνες της Ε.Ο.Ν. μετέξι των Σχηματισμών Κεφαλληνίας και Ιθάκης. Τα άποτέλεσματα των αγώνων έχουν ως έξης:

100 μ. έλευθερά, Βαγγελάτας Παναγής Κρανιάς. 200 μ. προσθία, Νιφόρατος Λιωνάκης. Κρανιάς. 200 μ. έλευθερά, Μπονίκος Δασκαλάς. 200 μ. προσθία, Κουτούρας Παναγής, Πάλλης. 50 μ. προσθία, Καπάτου Μαρία, Κρανιάς. 50 μ. έλευθερά, Λούση Ρουμπίνα, Πάλλης.

ΜΥΤΙΛΗΝΗ.— Υπό της Περιφερειακής Διοικήσεως Ε.Ο.Ν. Θηλέων Λέσβου έωρτάσθη μεγαλοπρεπώς η «Ημέρα των ένόπλων δυνάμεων».

Από της 9ης π. μ. της 6ης Οκτωβρίου οι Σχηματισμοί Ε.Ο.Ν. Θηλέων Μυτιλήνης είχαν παραταχθή πρό του αγάλματος της «Έλευθερίας».

Την 10.30 π. μ. κατετίθη στέφανος εκ μέρους της Ε.Ο.Ν. και έπηκολούθησε σιγή ένός λεπτού. Έπειτα η μουσική ήπαιάνισε τόν Ύμνον της 4ης Αυγούστου και τόν Έθνικόν Ύμνον.

Την 11.30 π. μ. αι Φαλαγγίτισσαι και αι Σκαπανίσσαι με επί κεφαλής την Διοικήτριά των έπισκέφθησαν τους στρατώνας, όπου έγιναν ένθουςιαώς δεκταί από τους στρατιώτας, όπαξιωματικούς και αξιωματικούς.

Ο Περιφερειακός Διοικητής Λέσβου έκπεωρσεν πρό ήμερών τους Σχηματισμούς Μανδραβίου, Σκαμιάς, Κλειούς και Κάτης.

Οι Σκαπανίς Νίκος και Τάκης Αμανίτης, προσέτεραν εις την Ε.Ο.Ν. ένα πόνγκ και 30 τόμους παιδικών βιβλίων. Έπίσης η βιβλιοθήκη της Ε.Ο.Ν. Μυτιλήνης έπλουτίσθη με 40 νέα βιβλία, τά όποια έδωκαν διάφοροι πολίται.

ΗΠΕΙΡΟΣ

ΙΩΑΝΝΙΝΑ.— Η πρώτη Έτετέλης της Περιφ. Διοικήσεως Ε.Ο.Ν. Θηλέων Ιωαννίνων έπισκέψθη και έτιθέωρσθη πρό ήμερών τους Σχηματισμούς Θηλέων Βήροσσας, Δελ-

ΖΩΗ ΚΑΙ ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΜΑΣ

Κίνησις Περιφερειακῶν Διοικήσεων

Εινακίου, Πωγωνιανῆς, Δολιανῶν καὶ Λαχα-
νοκάστρου.

Ἐπ' εὐκαιρίᾳ ὁμίλησε πρὸς τὰς Φαλαγγι-
τίσας, συσθεσάσας ἐργασίαν καὶ πίστιν εἰς
τὰς ἀρχὰς τῆς 4ης Λυγούστου. Ἀπὸ παντοῦ
ἔμεινεν ἀπολύτως ἱκανοποιημένη ἐκ τῆς συν-
τελουμένης ἐργασίας.

ΠΡΕΒΕΖΑ.— Τὴν προπαραλθούσαν Κυρια-
κὴν ἀφίχθησαν ἐνταῦθα αἱ Φαλαγγίτισσαι τῆς
128ης Φάλαγγος Φιλιππιάδος. Τὰς Φαλαγγι-
τίσας ὑπεδέχθησαν θερμότερα αἱ συναγωνί-
στριαὶ τῶν Πρεβέζης καὶ τὰς ὡδήγησαν εἰς
τὰ ἀειθέατα μέρη τῆς πόλεως.

Αἱ Φαλαγγίτισσαι Φιλιππιάδος ἐπιστρέψαν
εἰς τὴν πόλιν τῶν κατενθουσιασμένοι ἀπὸ τὴν
ὥραιαν ἐκδρομὴν τῶν.

ΑΡΤΑ.— Ὑπερδιακόσιοι Φαλαγγίται διετέ-
θησαν διὰ τὴν ὁμηρίαν τῆς ἀπογραφῆς στὴν
πόλιν καὶ τὴν ὁπαύσαν καὶ ἐργάσθησαν με-
ἀρυσίον καὶ ζῆλον διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τῆς.

Τὴν ἰδίαν ἡμέραν εἰς δόλους τοὺς Φαλαγ-
γίτας καὶ Σκαπανεῖς ἀνεπτυχθῆ ἡ παραβολὴ
τοῦ «Σπορέως» ἀπὸ τῶς βαθμοφόρους καὶ
ἐξητήθη ὥστε οἱ οἱ νέοι γίνοντι κήρυκες τῆς
ἐντατικῆς καλλιέργειας τῆς γῆς.

ΛΑΡΙΣΑ.— Συνεχίζεται ἡ συγκομιδὴ τοῦ
βάμβακος τοῦ σπαρέντος ὑπὸ Φαλαγγιτῶν καὶ
Σκαπανέων. Ὑπολογίζεται ὅτι μέχρι τῆς σι-
γῆς ἔχουν συγκεντρωθῆ περὶ τὰς χίλις ὀ-
κάδας βάμβακος.

— Τὴν Κυριακὴν 8ην Ὀκτωβρίου ἡ ἐνταῦ-
θα Διοίκησις ἐξώρτασε μεγαλοπρεπέστατα καὶ
ἐπιθλητικώτατα τὴν «Ἡμέραν τῶν ἐνόπλων
δυνάμεων».

Τὴν 9ην πρωΐνῃ οἱ Σχηματισμοὶ τῆς Ε.
Ο. Ν. μετέβησαν συντεταγμένοι εἰς τὸν χώ-
ρον «Ἀλκαζάρ», ὅπου εὐρίσκεται τὸ Ἡρώον.

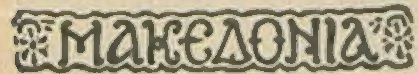

Φαλαγγίται τοῦ 4ου Λόχου Θλαμπούρου
τῆς 169ης Φάλαγγος θερρίζοντες.

καὶ κατέθεσαν στέφανον. Εἰς τὸν πανηγυρικὸν
τῆς ἡμέρας ἐτονίσθη ἡ σημασία τῆς ἑορτῆς
καὶ ἐξητήθησαν αἱ ὁμηρίαι, τὰς ὁποίας προσ-
έφεραν καὶ προσφέρουν αἱ ἐνόπλοι ἐθνικαὶ
δυνάμεις εἰς τὴν Χώραν μας.

Μετὰ ταῦτα εἰς τὰ Ἡρώα καὶ εἰς τὸ 4ον
Πεζικὸν Σύνταγμα κατετέθησαν στέφανοι.

Μετὰ τὴν ἐνθουσιασμόν ἐξώρτασθη ἐπίσης ἡ
«Ἡμέρα τῶν ἐνόπλων δυνάμεων» εἰς τὰς Ὑ-
ποδιοικήσεις Βόλου, Ἐλασσόνης, Φαρσάλων,
Τυρνάβου καὶ Βελιστίου.

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ.— Εἰς τὸ 1ον Τάγμα τῆς
Α 137 Φάλαγγος Ε.Ο.Ν. Θεσσαλονικῆς ἐγεί-
ντο τὸ ἀπόγευμα τῆς 26ης τρέχ. συγκέντρω-
σις τῶν Φαλαγγιτῶν καὶ ἡν ὁμίλησαν ὁ Δι-
οικητὴς αὐτοῦ περὶ τοῦ Ἀιμνηστοῦ Στρατη-
λάτου Βασιλέως Κωνσταντίνου.

Λόγω τοῦ ἐποήμου τῆς ἡμέρας, ὡς Ἐθνι-
κῆς ἑορτῆς, ἡ Χορωδία τῆς Φάλαγγος ἐπα-
λιν ἐθνικά ἄσματα, ἀπηγγέλλησαν ὑπὸ Φα-
λαγγιτῶν ἐθνικά ποιήματα καὶ ἐπηκολούθη-
σαν ἐθνικοὶ χοροί.

Εἰς τὴν συγκέντρωσιν παρέστησαν αἱ ἀρχαὶ

τῆς περιφέρειας, οἱ πρόκριτοι τοῦ Συνοικι-
ομοῦ Καλαμαριάς καὶ πάντες οἱ κάτοικοι.

— Κατὰ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τῶν ἐργα-
σιῶν τῆς Διεθνούς Ἐκθέσεως Θεσσαλονικῆς,
ὥπως καὶ καθ' ἀπασας τὰς ἡμέρας ἀπὸ τῆς
ἐνάρξεως αὐτῆς, πυκνὰ πλῆθη κόσμου πάσης
τάξεως παρήλασαν πρὸ τοῦ προτύπου στρα-
τοπέδου τῆς Ε.Ο.Ν., ὅπου ἰδρῆθη πρωτοδου-
λίᾳ τῆς Περιφ. Διοικήσεως Ε.Ο.Ν. Θεσσαλο-
νικῆς εἰς τὴν εἰσοδὸν τῆς Ἐκθέσεως καὶ
ἀπεθαύμασαν τὸν τρόπον καὶ τὰς λεπτομε-
ρείας τῆς λειτουργίας τοῦ.

Ἰδιαίτερος προσέεικε τὴν προσοχὴν τῶν
μουριῶν ἐπισκεπτῶν ἡ ὑποδειγματικὴ τάξις,
τὸ παράστημα καὶ ἐν γένει ἡ αὐστηρὰ πει-
θαρχία τῶν Φαλαγγιτῶν καὶ Σκαπανέων, οἱ
ὅποιοι ἀπετέλουν τὴν φρουρὰν τοῦ Στρατο-
πέδου.

— Ἡ Ἐθνικὴ Ὀργάνωσις Νεολαίας Θεσα-
λονικῆς, οἱ Φαλαγγίται καὶ Σκαπανεῖς τῆς
Περιφερειακῆς Διοικήσεως Ἀρρένων Θεσσα-
λονικῆς καὶ αἱ Φαλαγγίτισσαι καὶ Σκαπανί-
σσαι τῆς Περιφερειακῆς Διοικήσεως Θηλέων
Θεσσαλονικῆς ἐξώρτασαν ἐπιθλητικώτατα τὴν
μεγάλην Ἐθνικὴν ἑορτὴν τῆς Μακεδονικῆς
Πρωτεύουσας, τῆς 26ης Ὀκτωβρίου.

ΔΡΑΜΑ.— Ὁ Περιφερειακὸς Διοικητὴς Ε.
Ο. Ν. Δράμας μετέβη εἰς Κἀτὰ Νευροκόπιον
καὶ ἐπεθεώρησε τοὺς Σχηματισμοὺς τῆς ἐκεί
ὑποδιοικήσεως, κατόπιν δὲ ὁμίλησε πρὸς
τοὺς συγκεντρωθέντας βαθμοφόρους.

Ἐπίσης ἐπεθεώρησε τὴν 243ην καὶ 281ην
Φάλαγγα.

— Τὴν 5ην Ὀκτωβρίου ἀφίκετο ἐλ' Ἀθη-
νῶν ἀντιπροσωπεῖα κομιζοῦσα δῶρα διὰ τοὺς
ἀκρίτας τῆς παραμεθορίου.

Τὴν 8ην Ὀκτωβρίου καὶ ὦραν 8ην πρωί-
νῃ ἡ ὁμάς τῶν Ἀθηνῶν μετὰ βαθμοφόρων
τῆς Περιφερειακῆς Διοικήσεως Ε.Ο.Ν. Δρά-
μας ἀνεχώρησε διὰ Κἀτὰ Νευροκόπιον.

Τὴν ἰδίαν ἡμέραν ἐγένετο συγκέντρωσις ἀ-
πάντων τῶν τμημάτων τῆς πόλεως μας εἰς τὸ
Μέγαν Στάδιον. Πρὸς τοὺς Φαλαγγίτας ὁμίλη-
σεν ὁ Περιφερειακὸς Διοικητὴς περὶ τοῦ προο-
ρισμοῦ τοῦ Στρατοῦ καὶ τῆς διοργανώσεως
αὐτοῦ μετὰ τὴν 4ην Λυγούστου 1936. Μετὰ
ταῦτα ἡ Περιφερειακὴ Διοίκησις κατέθεσε
στεφάνους εἰς τὸ μνημεῖον τοῦ Ἀγνώστου
Στρατιώτου καὶ εἰς τὸν ἀνδριάντα τοῦ Μακε-
δονομάχου. Τὴν 10.30 ἐτέλεσθη ἐπίσημος δο-
ξολογία παρουσίᾳ τῶν Ὑποδιοικήσεων, Πολι-
τικῶν καὶ Στρατιωτικῶν Ἀρχῶν, ὡς καὶ πολ-
λοῦ κόσμου.

Τὴν 11.30 οἱ Φαλαγγίται ἐπισκέφθησαν τὰ
συντάγματα Πεζικοῦ καὶ Πυροβολικοῦ καὶ
κατέθεσαν στέφανον εἰς τὸ Ἡρώον τοῦ 26ου
Συντάγματος.

ΕΔΕΣΣΑ.— Μετ' ἐξαιρετικὴν μεγαλοπρέπει-
αν ἐξώρτασθη ὑπὸ τῆς Περιφερειακῆς Διοική-
σεως Ε.Ο.Ν. Πέλλης ἡ «Ἡμέρα τῶν ἐνόπλων
δυνάμεων». Παντοῦ ἐγένοντο ὁμίλια, δοξολο-
γία καὶ κατετέθησαν στέφανοι εἰς τὰ μνημεῖα
τῶν Πλοούντων. Ἀντιπροσωπεῖα τῆς Περιφε-
ρειακῆς Διοικήσεως ἐπεσκέψθη διάφορα ἀκρι-
τικά φυλάκια καὶ διένειμε γλυκίσματα καὶ
500 κούτια σιγαρέττων εἰς τοὺς γενναίους
φρουρούς τῶν συνόρων μας. Ἐπίσης οἱ Φα-
λαγγίται ἐπεσκέφθησαν διάφορους στρατιω-
τικὰς ἐγκαταστάσεις.

— Τμήμα τῆς Περιφερειακῆς Διοικήσεως
ἐπεσκέψθη τὴν Ἐκθεσὶν Θεσσαλονικῆς. Οἱ
Φαλαγγίται οἱ μετασφόντες τῆς ἐκδρομῆς ἔ-
μειναν κατενθουσιασμένοι ἀπὸ τὴν ἐπισκεψὶν
τῆς ἐκθέσεως καὶ ἰδίως ἀπὸ τὸ περίπτερον
τῆς Ε.Ο.Ν.

— Πρὸ ἡμερῶν ἐξερράγη εἰς Ἐδεσσα πυρ-
καῖα. Εἰς τὸν τόπον τῆς πυρκαϊᾶς προσέτρε-
ξαν ἀμέσως ὑπὲρ τοὺς 60 Φαλαγγίται, οἱ
ὅποιοι ἐργάσθησαν μετ' αὐτοθυσίαν διὰ τὴν
κατάσβεσιν τοῦ πυρὸς. Ἡ πράξις αὕτη τῆς
Νεολαίας ἐνεποίησε βαθυτάτην αἰσθησὶν εἰς
τὴν κοινωνίαν τῆς Ἐδέσεως.

ΚΑΤΕΡΙΝΗ.— Ἐπ' εὐκαιρίᾳ τοῦ ἑορτα-
σμοῦ τῆς 28ης ἑπτετίου ἀπὸ τῆς ἀπελευθερώ-
σεως τῆς πόλεως Κατερίνης ὑπὸ τοῦ Ἑλλη-
νικοῦ Στρατοῦ, ἀπασα ἡ δύναμις τῆς Ε.Ο.Ν.
Περίας συμμετείχε ἐνθουσιωδῶς εἰς τὸν ἑορ-
τασμόν, ἀποτίσασα φόρον ἐγγνώμοσύνης εἰς
τοὺς ἡρωϊκοὺς ἀπελευθερωτάς.

Οἱ Φαλαγγίται καὶ αἱ Φαλαγγίτισσαι κα-
τέθεσαν στέφανους εἰς τὰ μνημεῖα τῶν πε-
σόντων.

— **ΛΑΓΚΑΔΑΣ.**— Πρωτοβουλία τῶν Λόγων
τῆς Ε.Ο.Ν. τῶν χωρίων Εὐαγγελισμός καὶ
Ἀνάστασις, τῆς περιφέρειας Λαγκαδᾶ, ἐκτί-
σθη εἰς τὸ χωρίον Εὐαγγελισμός παρεκκλη-

σιον, τοῦ ὁποίου τὰ ἐγκαινία ἐτελέσθησαν
τὴν παρελθούσαν ἑβδομάδα.

Τῆς τελετῆς ἐχοροστάτησεν ὁ Παισιολ.
Ἀρχιμανδρίτης Θεσσαλονικῆς κ. Κ. Πλατῆς,
παρέστησαν δὲ ὁ Περιφ. Ὑποδιοικητὴς Λαγ-
καδᾶ μετὰ τοῦ ἐπιτελείου του, οἱ πρόεδροι
καὶ τὰ συμβούλια τῶν περὶ κοινοτήτων καὶ
πληθὺς κόσμου. Ἡ φιλαρμονικὴ τοῦ Δήμου
Λαγκαδᾶ, ἀποτελούμενη ἐξ ὀκτακλήρου ἀπὸ
Φαλαγγιτῶν τοῦ Ταγματός Ε.Ο.Ν. Λαγκαδᾶ,
ἐπαίσεις κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἑορτῆς διά-
φορα μουσικά τεμάχια.

Μετὰ τὸ πέρας τῆς θείας λειτουργίας παρε-
τίθη γέφυρα ἐκ μέρους τῆς ἑορταζούσης Κοι-
νότητος πρὸς τιμὴν τῶν ξένων, μετὰ τὸ πέρας
τοῦ ὁποίου ἐχορεύθησαν ἐθνικοὶ χοροί.

ΣΕΡΡΑΙ.— Ἡ καθιερωθεῖσα ἀπὸ μέρους
τοῦ Ἀρχηγοῦ «Ἡμέρα τῶν ἐνόπλων δυνά-
μεων» ἐξώρτασθη εἰς τὴν πόλιν μας ὑπὸ τῆς
Ε.Ο.Ν. μετὰ πάσης μεγαλοπρεπείας.

Τὴν παραμονὴν ἐγένοντο ὁμίλια εἰς ἀπαν-
τα τὰ σχολεῖα τῆς πόλεως. Τὸ ἀπόγευμα τῆς
ἰδίας ἡμέρας παρουσία τοῦ κ. Γενικοῦ Ἐπο-
πτοῦ Ε.Ο.Ν. καὶ τῶν λοιπῶν Ἀρχῶν τῆς πό-
λεως τμήματα τῆς Ε.Ο.Ν. Ἀρρένων καὶ Θη-
λέων ἐστάσαν τὸ Ἡρώον τῆς Μερσαρίας.

Μετὰ τὴν στέμιν τοῦ Ἡρώου ἐγένετο πα-
ρελάσις πρὸ τοῦ κ. Γενικοῦ Ἐποπτοῦ, εἰς τὴν
ὁποίαν συμμετείχε καὶ ἡ ἐξ Ἀθηνῶν ἀφίχθει-
σα ἀντιπροσωπεῖα τῆς Ε.Ο.Ν. Πρωτεύουσας
διὰ τὰ μοῖρασις ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς ἑορτῆς
διάφορα δῶρα εἰς τοὺς Ἀκρίτας τῶν συνό-
ρων μας.

Τὴν πρωίαν τῆς 6ης Ὀκτωβρίου ἐτελέσθη
εἰς τὸν Μητροπολιτικὸν Ναὸν πανηγυρικὴ δο-
ξολογία χοροστατούσης τοῦ Θεσσαμονιτάτου
Μητροπολίτου Σερρών.

Μετὰ τὴν δοξολογίαν τμήματα Ἀρρένων
καὶ Θηλέων τῆς Ε.Ο.Ν. μετέβησαν εἰς τὰ
τρία Σύνταγματα τῆς πόλεως μας, γενόμενα
ἐνθουσιωδῶς δεκτὰ ὑπὸ τῶν κ. κ. Ἀξιωματι-
κῶν καὶ τῶν ὁπλιτῶν τῶν Συνταγμάτων, τῶν
ὁποίων ἐστάσαν τὰ Ἡρώα.

Τὸ ἀπόγευμα τῆς ἰδίας ἡμέρας εἰς τὴν Ἀθ-
σχην τῆς Φαλαγγιτίσσης ἐγένετο ἑορτὴ τῶν
Περιφερειακῶν Διοικήσεων Ἀρρένων καὶ Θη-
λέων.

ΧΑΝΙΑ.— Τὸ παρελθὸν Σάββατον ἐγένετο
συγκέντρωσις ὁλοκλήρου τῆς δυνάμεως τῆς
Ε.Ο.Ν. Θηλέων εἰς τὸ Γυμναστήριον τῆς πό-
λεως. Μετὰ τὴν προσεσχὴν καὶ τὴν ἀναφορὰν
ἐγένισαν διάφοροι γυμναστικοὶ ἀσκήσεις καὶ
ἐπηκολούθησαν παιδιὰ καὶ ψυχαγωγία καθ' ὁμάδας.

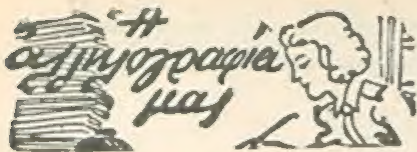
Τὴν ἐπομένην συγκεντρώθησαν εἰς τὸ Γυ-
μναστήριον ἡ 248 καὶ 249 Φάλαγγες Θηλέων
καὶ ἐν σώματι μετέβησαν εἰς τὴν ἐκκλησίαν.

— Ἐξακολούθησαν τὰ μαθήματα οὐλαίου
ἀνωτέρων καὶ κατωτέρων στυλεῶν τῆς Ὀρ-
γανώσεως. Ἐπίσης ἤρχισεν λειτουργοῦσα ἡ
Νυκτερινὴ Σχολὴ τῆς Περιφ. Διοικήσεως Θη-
λέων.

ΡΕΘΥΜΝΟΝ.— Ἡ ὁμάς βόλλευ τοῦ Τα-
γματός Ε.Ο.Ν. Ἀκουμίων συνητήθη πρὸς ἡ-
μερῶν εἰς τὴν πόλιν μας μετὰ τὴν ἐκκλησίαν.
— Ἐξακολούθησαν τὰ μαθήματα οὐλαίου
αἱ ἀντιπαλοὶ ὁμάδες ἀνεδείχθησαν ἰσοπαλοί.
— Αἱ εἰσφορὰ ὑπὸ Φαλαγγιτῶν καὶ βα-
θμοφόρων διὰ τὴν «Νέαν Ἑλλην» συνεχίζον-
ται μετὰ τὴν ἰδίαν προθυμίαν.

Ἀπὸ τὸν ἑορτασμόν τῆς 6ης Ὀκτωβρίου
ὑπὸ τῆς Ε.Ο.Ν. Ρεθύμνης.

Χειρόγραφα και φωτογραφίες δημοσιεύονται ή μη δεν επιστρέφονται.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΑΝΔΡΕΑΝ ΒΟΥΛΗΝ. Δυστυχώς δεν έγκρι-
νται.— **ΠΑΝΑΓ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΝ.** Οι
πνευματικές ασκήσεις σου έδόθησαν στον αρ-
μόδιον συντάκτην. Πολύ φοβούμαι ότι θα σου
τις απορρίψει κι αυτές ως επώλυ γνωστές.
Και πράγματι έτσι είναι. Νά η πρώτη: «Έχω
ένα βαρελάκι κι έχει δυο λογίων κρασάκι. Τι
είναι;» Μά ποιος δεν το ξέρει αυτό το αίνιγμα;
Τό δεύτερο: «Ασπρος κάμπος, μαύρα βόδια»
Γνωστότατο — το βιβλίο. Στείλε μας κάτι δικό
σου, πρωτότυπο.— **ΠΑΣΧΑΛΗΝ ΚΟΥΒΑΡΙ-**
ΔΗΝ. Ακατάλληλον διά την «Νεολαίαν».—
ΕΛΛΗΝ ΚΥΡΙΑΚΑΚΗ. Σκαπάνισαν, «Η-
ράκλειον Κρήτης. Δημοσιεύουμε έδώ το ποιημα-
τάκι σου:

Νά το τό μικρό καράβι,
πλέει μέσα στα νερά
της Έλληνικής θαλάσσης,
πυλουν τόσο ομορφιά.

Νά κι' ο φάρος εκεί πέρα
τό φωτίζει μέ χαρά
και το φέγγει και πηγαίνει
στό λιμάνι, που ζητά.

Σάν θα φθάση στο λιμάνι
από στόματα πολλά,
θα ακούση «Καλώς ήρθες»
στά δικά μας τά νερά.

Σοι σημειώνω απλώς τα σφαλματάκια: «Νά
το τό κακόχοι, της Έλληνικής θαλάσσης»
αντιποιητικός τύπος, εκεί το φέγγει και πη-
γαίνει, τό καί δεν είναι αλληλογραφικό, «θα-
κούση» χασμωδία. Μη βιάζεσαι να δημοσιεύης
τά ποιηματάκια που γράφεις. Διάβαζε τα στούς
γονείς σου, στ' αδελφία σου — αν έχεις — στούς
συγγενείς και φίλους του σπιτιού σας. Αργό-
τερα, που θα γράψης καλύτερα, τά δίδεις να
δημοσιευθούν.— **ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΧΟΝΔΡΟΚΩ-**
ΣΤΑΝ. Το πεζογράφημα «Ο Μπαρμπα - Στά-
σης» δεν έγκρινται, δυστυχώς. Προσπάθησε να
γράψης κάτι τραγικό και όμως έπιτυχές τό
αντίθετο. Διάλογος αβύσσος, αλλά και κακο-
γραμμένος: «—Και μήπως είμαι έγω κανένας
γιατρός ή μήπως μοιράζω χρήματα στον κό-
μο;» να φύγης γρήγορα κακόμοιρο και κατη-
ραμένος.— Γιατρός δεν είσαι, κύριε, αλλά
μπορείς λίγα χρήματα να δώσεις σ' ένα τούτ
τρείς δυστυχισμένους, τούς άρραγούς να σώ-
σης.— Λοιπόν λίγα χρήματα θέλεις και έπι-
μένεις βρωμέρι κι έγω γιά χρήματα κλωτσιές
θα σου δανείσω... Πάρε λοιπόν και πήγαινε
στό διάβολο! Λότα και άλλα τέτοια λένε οι
ήρωες του πεζογραφημάτος σου. Σοι σημειώ-
νω και τούτο: δίνεις καλές κλωτσιές, δεν
δανείζει, έπειδή εν τούτοις περιπτώσει θα
τις ξαναπάρη πίσω, πράγμα που — φυσί-
κα — κανένας δεν έπιθυμεί. Από τό ποιήμα
σου «Η Όρρανή».

Σέ μία γωνιά άκουμπισμένη,
έάν τό βλέμμα σου γυρίσης,
μία όρρανή θα άπαντήσης
μέ' θει χλωμή και μαραμμένη.

Χαρά ποτέ στο πρόσωπό της
δεν έχει. Είναι σ' αυτήν ξένη,
μόν' ένα δάκρυ πιά της μένει
γιά να δροσίς» τό μαγουλό της.

ΤΟ ΣΠΙΤΙ ΤΟΥ ΜΠΟΥΡΛΟΤΙΕΡΗ

(Συνέχεια από την σελίδα 135)
μπουρλοτιέρη πετούσαν άστρα-
πές. Τίποτ' άλλο. Έτσι έζησε
γιά λίγη ώρα στην άτμόσφαιρα
ένος ήμιθέου κι' αυτή μάς ζω-
γραφίζει στις άναμνήσεις της
από την Έλλάδα.

...

Στην πρόσφατη του σπιτιού του
μπουρλοτιέρη όληρχε και όπαρ-
χει άκόμη και τώρα ένα τερά-
στιο δωμάτιο μέ τζάκι στον τοί-
χο. Αίτλια ήταν τό όπνοδυμάτιο
του. Στο πρώτο πέρασε τά μετα-
πολεμικά χρόνια της ζωής του.

Πρόσεξε τις χασμωδίες: γωνιά- άκουμπισμένη,
θα - άπαντήσης. Ο 2ος στίχος της 2ας στρα-
φής είναι έλλιπής και ο 4ος μέ τό πιά δροσίς»
δυσχερής. Τό «Στό χαράκωμα» έμφ είναι
ακρίβως, κάνει την έντύπωση άποσπασματος.
Όλοκληρώσε το και ξαναστείλε το.— **Μ. Γ.
ΘΕΟΔΩΡΑΚΗΝ.** Τό «Στον Πατριάρχη Γερ-
μανόν» πολύ μακρύ. Δημοσιεύουμε έδώ τό «Έλ-
λάδα! Έλλάδα!»:

— Τι θέλεις άγεράκι άπαλό,
κι' έλο γλυκύος σκοπούς μάς φιθυρίζεις;
Σάν τί τραγουδί δροσερό
θές να μάς πής και άδिका πασιζεις;

— Στη χώρα που τραγουδία μουμουρίζω
και στον γλυκό της τόν γαλάζιο ούρανό!
Τί φταίω γ'ώ άν άδικα πασιζώ
σάν τ' άπειρα τά κάλλη της δεν μπαίνουν σέ
[σκοπό;

— **Β. ΚΥΡΙΑΚΟΠΟΥΛΟΝ.** Κάτω Άλυσσόν
Πατρών. Δυστυχώς ή φωτογραφία του σχηματι-
σμού σας είναι πολύ σκοτεινή και δεν μπορεί να
δημοσιευθεί.— **ΣΕΒΑΣΤΗΝ ΧΑΒΡΙΔΟΥ.** Ό-
ρεσιδιά. Τά ίδια μέ τά άνωτέρω συμβαίνει
και μέ τόν ίδιον σας σχηματισμόν. Αποστέμει
διά την ή δημοσίευσήν μιας τόσοσ παραστατι-
κής φωτογραφίας.— **ΝΙΚ. ΚΑΡΑΓΙΩΡΓΗΝ.**
Καλό. Θα δημοσιευθεί.— **ΦΩΤΗΝ ΘΕΩΔΡΑ-**
ΤΟΝ. Τό θέμα σου «4 Αδούστου 1936» έχει
έλλείψεις.— **Θ. ΚΩΣΤΑΒΑΡΑΝ.** Ο διαγω-
γισμός προκηρύσσεται άδιακρίτως. Διά τά λοι-
πά άποστέλλετε στην Κεντρική Διοίκηση. Πάν-
τως σάς άπευθυμίζω, ότι έχουν δοθή σάφεις
όδηγία διά τό μακρύ. Και δή έπαυλημμένους.

Πολλαι σελίδες του περιοδι-
κού έτυπώθησαν πολύ πριν ή
έκδηλωσή ή έναντίον της Έλ-
λάδος Ιταμής και άνανδρος
έπίθεσης της Ιταλίας. Καθ' ήν
στιγμήν κλείει και ή τελευταία
σελίς, ούδεις γνωρίζει ποία θα
είναι ή εξέλιξις των γεγονό-
των. Εύχόμεθα και πιστευόμεν
ότι όταν θα κυκλοφορή τό ανά
χείρας τεύχος της «Νεολαίας»
αι λόγαί των Έλλήνων θα έ-
χουν προσθέσει νέας χρυσές σε-
λίδας εις την ύπέροχον πολε-
μικήν Ιστορίαν της Πατρίδος.

— **ΜΙΧ. ΠΑΝΤΟΥΒΑΚΗΝ.** Έξυπνο τό θέμα
του διηγήματός σου «Τό ζήτημα». Περιέχει
δωμάσιον καλά στο μυαλό σου και γράφε
άπ' αρχής. Άσπινε τόν χαρακτήρα των ήρώων
σου να φαίνεται από τάς πράξεις και τά λόγια
των. Άπόφευγε περιγραφές χαρακτήρων όπως
αυτή: «Έίσαμε που πήγαμε στο δημοτικό ήταν
παίδι, που έπαινε στο ποτήρι. Φρόνημο, εργα-
τικό, τακτικό κι' ό,τι χάρη θές την έχει. Λέμε
είναι να τό πιής στο ποτήρι, γιά κάτι που
είναι άπλό, άραιό». Τό ή θι κ ό τό θαυμάζωμε
τό ηλιόδοιο κλπ. Όπως λέμε: —είναι τόσο
διορφο μωράκι, που σούρχεται να τό φας. Η
να τό πιής στο ποτήρι (όλιγώτερον άνθρωποφα-
γικά έκδηλώσεις). Δεν λέμε όμως ποτέ είναι
τόσο τακτικό παίδι, που σούρχεται να τό φας.
Και ο μικρός ήρωας του διηγήματός σου ή-
ταν φρόνημος, εργατικός, τακτικός κλπ. συν-
πώς ο κατάλληλος, όχι γιά φάγωμα ή πιώσιμο,
άλλ' άξιος θαυμασμού. Γιά τό ζήτημα του δη-

μοσιδγραφικού δελτίου ν' άποστέλλης στο 'Υψ.
πουργείο Τύπου, έπίσης στην Κεντρική Διοί-
κηση δσον άφορά τ' άποτελέσματα του διαγω-
γισμού γιά τή συγγραφή θεατρικού έργου και
διηγήματος. Γιά τό ποιήμα σου τό άφιερώνω
στην Νίκη Περσάκη, σού άπαντήσαμε ήδη.—
ΒΑΣ. ΒΑΚΑΛΟΠΟΥΛΟΥ. Οραιοτάτο τό πα-
ραμύθι. Τό πάθημα του ηλιάρη παπάς. Θα δη-
μοσιευθί όσοι τό έπεξεργασθή ο άρμόδιος συν-
τάκτης της σελίδος «πιά τά παραμύθια του Έλ-
ληνικού λαού». — **ΑΝΔΡΕΑΝ ΚΑΛΟΔΗΜΟΝ.**
Ένδιαφέρουσα ή έκθεσίς σου «Από την ζωή
μου στο στρατόπεδον 'Ιωάννης Μεταξάς». Καλή
και ή άναμνηστική φωτογραφία, αλλά δεν είναι
δυνατή ή δημοσίευσίς της. Έλάδαμε και λαμ-
βάνομε καθημερινώς πολλές, εκ των οποίων
δημοσιεύομεν μόνον τάς όμαδικάς. Καί απ' αυ-
τές πάλι ένα μικρόν αριθμό, άνάλογον προς
τόν χώρον του περιοδικού.— **Σ. Κ. ΣΩΤΗ-**
ΡΙΟΥ. Σέ συγχαίρω γιά τό πατριωτικά αι-
σθήματα σου και την βαθειά λύπη που έννοιασε
γιά τό χαμό της «Έλλης». Τό ποιήμα σου
«Στην ένδοξον Έλλη» έχει δυστυχώς στίχους
στίχους. 'Ιδού ή τρίτη στροφή:

Δέν σ' έφοθέθη έπρόχθες κι' ήτο τρανός ο πόνος
να σέ σκοτώση ένας δειλός κι' όπουλος δόλος.

Σέ κτύπησε καταμεσής, στα γηραιά σου κύτη,
σάν τί καράβι ένδοξο, σάν τί να σου έζήτη.

Και ή τετάρτη:

Η βόξα σου όμως άξέλαστη θα μένιη στους
αϊώνες,
γιάτι έφάνηκες τρανό στους Ιερούς άγώνες.
Και έπειδή οι νικες σου μάς άφροναν έλπίδες
κι' έσύ θα να γράφης εις τις χρυσές της Ιστο-
ρίας σελίδες.

Μπορεί να γίνη αρκετά καλό, άν τό έπεξερ-
γασθής μέ προσοχή και όπομονή.— **ΙΩΑΝΝΗΝ**
ΠΑΠΑΧΡΗΣΤΟΝ. Τό ποιήμα σου είναι τόσο
πρόχειρο γραμμένο όστε, άν θελήσωμε να ση-
μειώσωμε πάνω σ' αυτό μερικά παρατηρήσεις,
δέν θα έξορώμε από πού ν' αρχίσωμε και πού
να τελειώσωμε. Στην περίπτωση σου, όστε τό
ισαρόν της ηλικίας δεν είναι δυνατόν να ληφθή
όν' όφιν.— **ΚΩΣΤΑΝ Χ. ΑΘΗΝΑΙΟΝ.** Η
άναπόκρισίς σου γιά τόν τορπιλισμόν της
«Έλλης» δεν παρουσιάζει τίποτε τό έξαιρετικώς
ένδιαφέρον, που να δικαιολογή την δημοσίευσί
της. Κρινόμενη εκ σχολικής έκθεσις είναι άρι-
στη.— **ΑΝΔΡ. ΚΑΛΙΤΣΗΝ.** Καλογραμμένο
και σύντομο. Θα δημοσιευθί εικονογραφημένο.
ΠΑΝΟΝ ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ. Μας γράφεις με-
ταξύ των άλλων είναι καιρός τώρα που σέ δια-
βάσω μέ όλη μου την καρδιά, εν τούτοις μάς
έστειλες τή συνεργασία σου γραμμένη στο ίδιο
χαρτί της έπιστολής σου και στίς δύο άρεις. Σέ
κάθε τεύχος τονίζουμε: σέ χωριστό χαρτί ή αλ-
ληλογραφία από τή συνεργασία.— **ΕΙΡΗΝΗΝ**
Γ. ΒΛΑΧΟΥ. τελειόφοιτον νομικής. Συγχαίρο-
μεν. Δημοσιεύομεν έδώ μέρος της έπιστολής
σας: «Επί τό θλιβερό άγγέλιμα τό τορπι-
λισμού της Έλλης»:

Καθ' όν χρόνον διαπράττεται ή εγκληματική
αυτή πράξις αντίλαμβανόμεθα περισσότερον από
άλλοτε την άνάγκη να παραμείνωμε ακλόνητοι
παρά τό κλειρόν του χαλυβδίνου Έθνικού Κυ-
βερνήτου, τόν όποιον ή θεία Πρόνοια έταξε
να διευθύνι εις τόσον κρίσιμους περιστάσεις
τάς τόχας του Έθνους.

Είς την οδοάρων αυτήν καμπήν, που διερχό-
μεθα, έπιβάλλεται όπως προσφέρωμεν άπάσας
τάς ύπηρεσίας μας εις τόν Άνδρα, όστις μο-
γεί άκατάπαυστα καταβάλλων υπερανθρώπων
δυνάμεις διά την πρόδον της χώρας.

Είναι εύλογον, ότι δσον περισσοτέρον ένι-
σχύσωμεν τό 'Υψηλόν έργον του, τόσο καλύ-
τερον είναι δι' ήμάς, διότι δεν θα δυσκολευ-
θώμεν να παραδώσωμεν Ιαχυροτέραν την χώραν
εις την μεταγενεστότεραν γενιάν.

Είναι κολλοσιαίον τό έργον, που έπετείλεον
έντός της τετραετίας, άν αναλογισθώμεν πόσον
έξηνηλθήμεν περίλαβε την χώραν εκ των κοι-

γερμίζε τις σελίδες της Έλλη-
νικής Ιστορίας, άνωχ οι μάρτυ-
ρες της ζωής του, που, άν είχαν
γλώσσα, πολλά θα μπορούσαν να
πουν.

Λίγο παρακάτω από τό σπiti
είναι μία έκκλησούλα, όπου συνή-
θιζε ν' ακολουθή τή λειτουργία ο
Κανάρης. Τό στασίδι του τό-
χουν κλεισμένο μέ μία άλυσίδα.
Από τόν καιρό που έσθρεον ο
μπουρλοτιέρης, κανείς δεν κάθι-
σε. Έτσι έρεπε. Σ' αυτό θα
πλανιέται πάντα ή οκία του ά-
νθρώπου, που έβαλε κάτι παραπάνω
από μία πέτρα στην Έλληνική
έλευθέρια.

ΧΡ. ΕΜΜ. ΑΓΓΕΛΟΜΑΤΗΣ

που ως την ύστάτη του στιγμή
στάθηκαν χρήσιμα στην Έλλάδα.
Όσοι δεν ξέρουν, ρίχνουν μία
ματιά στο δωμάτιο φιθυριζοντας:

«Έδώ κοντά τό τζάκι περνούσε
τά παγωμένα βράδια ο γέρος».

Όποιος όμως ξέρει, θ' αναμνή-
τηση μία γωνιά και κεί στον τοί-
χο θα ίδω μερικά χαράγματα
που γεμίζουν συγκίνησι την ψυ-
χή. Τα χαράγματα αυτά είναι
από τό ίδιο το χέρι του μπουρ-
λοτιέρη και σημαίνουν τό καθένα
κι' ένα χρόνο της ζωής του. Άλ-
λοι κρατούν ήμερολόγια, άλλοι
μουμουρίζουν στενάχοντας: «Πά-
ει κι' αυτός ο χρόνος!» Ο Κα-
νάρης έπαυρε ένα σουγιά και
χαράξε μία γραμμή στον τοίχο.
Έχουν τά χρόνια και στή ζωή

των ανθρώπων που έκαναν τό κα-
θήκόν τους και στή ζωή των ά-
νθρώπων που δεν έκαναν τίποτα
παρά στάθηκαν μόνο εαχθος άρού-
ρης τή σημασία τους. Άλλοι τά
κλαίνι κι' άλλοι σκέπτονται πως
πλησιάζε τό μοιραίο τέλος, που
κλείνει τό δικό μας βιβλίο και ά-
νοιγει τό λογαριασμό των άλλων.

Τά χαράγματα αυτά στον τοί-
χο και μερικά λείψανα που δια-
τηρεί μ' εύλάβεια ο σύζυγος μι-
ας συγγενούς του Κανάρη, είναι
τά μόνα ένδμια του μπουρλοτιέ-
ρη: τό κανονικάλι του, ένας ναυ-
τικός σουγιάς, ένας κονδυλοφό-
ρος, ή ταμπακίέρα του, τό ρολόι
του, τά παρσάφια του, μερικά
γράμματα και φωτογραφίες είναι
ό,τι μένει από τόν άνθρωπο που

(Συνέχεια της αλληλογραφίας)

ματικών ερίδων και επομένως άδικανον να εξαασφάλιση την πρωταρχικήν ανάγκην, την άμυνάν της και πόσον ισχυρά την κατέστησε.

Κατέχεται άναπνέει μου φίλοι, όπό άπεράντου εύδαιμονίας συγχρόνως όμως και όπό εύλαβείας, διότι θα κληθώμεν να συνεχίσωμεν τό έργον Του.

Ένεκα τούτων δέν άποθαρρύνόμεθα, αλλά τούναντιόν είπερ ποτέ άλλοτε σταθεροί θα συνεχίσωμεν τά πεπρωμένα της φυλής μας.

ΕΙΡΗΝΗ ΒΛΑΧΟΥ
Τελειόφοιτος Νομικής

ΓΙΑΝΝΗΝ ΚΑΣΑΠΑΚΗΝ, Βιάννον Κρήτης. Γιά να δημοσιευθώ πρέπει ν' αλλάξω τον άον στίχο της δεύτερας στροφής καθώς και της τρίτης. Πώς γράφεις τέτοια πράγματα έξόντας τον φίλον δέσμών μας; — Κ. ΡΟΥΤΣΩΝΗΝ. Θεσσαλονίκη. Τι θέλεις νά πής με τους στίχους!

κι' οι πράξεις Σου οι μεγάλες, οι τρανές
στις σειρές της 'Ιστορίας θα όμνούν...

Πρόσεξε τό δεύτερο στίχο. Είναι κακοσυνταγμένος. Οι πνευματικές άσκήσεις έδόθησαν στον άρμόδιον συντάκτην. Θα λάβης την άπάντησιν από την οικείαν στήλην. — ΣΩΤΗΡΙΟΝ ΚΩΝ. ΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΝ, Ένταθα. Πρώτα μία διόρθωσις! Ένα όρθογραφικό λάθος, που τό κάνουν πολλοί: "Οχι έν 'Αθήναις με περίσπασμένη, αλλά ε'έν 'Αθήναις με άξεία. Τό αι θα ήταν βραχύ, έν δε είχε στό τέλος τό ες. "Άλλοι πάλι κάνουν τό συντακτικό λάθος: "Έν 'Αθήναις, αντί έν 'Αθήναις που είναι τό σωστό. Και τώρα στό ποιήμα σου: Δυστυχώς δέν είναι γιά δημοσίευσιν. 'Ιδού τό δεύτερο τετράστιχο:

Είν' μοναχό, πεντάφθοιο
και περιφρονημένο
λυώνει, χάνεται, σθώνει
άπότιστο και ξεραμένο.

Προσπάθησε νά τό άναγγείλεις με ρυθμό και θά ίδης πού θά μελλή η γλώσσα σου. Και κάτι άλλο: Γιατί δέν τόγγραψες ό ίδιος, άλλ' έβαλες άλλον νά σου τό γράψη; 'Ο γραφικός χαρακτήρ είναι γυναικείος! Τό είπαμε: Μάς ενδιαφέρει άκόμη και ό γραφικός χαρακτήρας των Σκαπανέων και Σκαπανισσών. Άλλη φορά νά μάς γράψης 'Ιδιόχειρως, άναπνέει συναγωνιστή Σωτήρη. — ΠΑΝ. Ι. ΣΤΡΑΤΙ-ΚΗΝ. Μάς γράφεις: "Είνεται παρέλασις. Μέσα στους άλλους Φαλαγγίτας βούλω κι' έγώ όπερήφανος και με τεταμένη τό κορμί, έπειδή συντελώ εις την νίαν ζωήν της γλυκειάς πατρίδος μου. Κι' έτσι όποιος έκτελει κάτι γιά την πατρίδα είναι όπερήφανος και άκόμη πού όπερήφανος όταν άνήκη στην Νεολαία. Σε συχαίρουμε. "Ως πρός τό ποιήμα, περίμενε άλλο καλύτερο. — Σ. ΣΤΑΜΟΝ. Τό ποίμα σου ε'Ο πόθος του 'Ελληνος άρχίζει άρραία αλλά τελειώνει άσχημα. Γράφεις:

Μητέρα μου, στον πόλεμο
θά πάω νά πολεμήσω
και τη γλυκειά πατρίδα μου
νά την όπερασπίζω.

Μεταλαβούν δύο τετράστιχα και άκολουθεί τό τέταρτο, που χαντάκωσε όλο τό ποιήμα:

Καλλίτερα, μαννούλα μου,
στης βάλασας τον πάτο
παρά νά ιδώ ύπόδουλο
έστω κι' 'Ελλήνων γάτο (!)

Προσπάθησε νά ξαναγράψης τό τετράστιχο αυτό, χωρίς ν' άναφέρης τον έτών έλλήνων γάτον. Πού δίδεις στο πατριωτικό ποιήμα σου μάλλον όρος σατυρικό. Τό περιμένομα — ΒΑΣ. ΖΑΪΤΙΔΗΝ. Γιά νά κάμης όμοιοκαταληξία γράφεις:

Δόξα θάνατη προμένει
και στολίζει με δαφνών (!)
τους πεόντας έν πολέμω
της 'Ελλάδος ή Ε.Ο.Ν.

Πρώτα πρота δέν στολίζουν τους ήρωας με δάφνας, αλλά τους στεφανώνουμε. Και στην περίπτωση όμως που στολίζουμε κάτι τό στολίζουμε με δάφνας και όχι με δαφνών. — Δ. ΧΡΗΣΤΟΠΟΥΛΟΝ. Γιατί δέν άπευθύνεσθι στο άρμόδιον Γραφείον της Δ. Α. Σ.; Θα σάς δώσω προθύμως τις ζητούμενες πληροφορίες. — Α. ΓΑΛΑΚΤΟΠΛΑΝΗ. Τό σημείωμά σου είναι γραμμένο σ' ένα κουρελόχαρτο! Γιαντλής έλλειψις σέβασμού πρός τό Περιοδικόν. Τό ποιήμα σου και στις δύο όψεις του χαρτιού, παρά τας έπα-

ναιλημένες μας συστάσεις νά γράφετε μόνον στη μιάν όψι. — Δ. ΜΑΡΙΩΜΕΝΟΝ. Δυστυχώς τό περιοδικόν δέν διαθέτει ειδικήν υπηρεσίαν πληροφοριών άσχετών πρός ότι άφορά την 'Οργάνωσιν. Άποταθίτε στην Διεύθυνσιν της Δραματικής Σχολής τού Βασιλικού Θεάτρου. Θα σάς άπαντήσουν σχετικώς. — ΕΥΑΓΓΕΛΙΑΝ Γ. ΒΕΚΙΟΥ, Πειραιά. Μάς γράφεις: "Έτσοτερα χρόνια τώρα διαβάδω με ήλιο τη 'Επιολολαία. Τακτική άναγνώστριά σας έν βλέπω τον καιρό ποτε νά πάρω στά χέρια μου τό περιοδικό γιά νά διαβάσω τις πολύτιμες σελίδες του. Και παρακάτω έρωτάς εάν χρειάζονται χρήματα γιά δικαίωμα κρίσεως τού ποιήματος, που μάς έσοκλείεις! 'Η έρώτησίς σου διαφεύδει την ήθλωσιν σου. Σου τό σημειώνωμεν άπλώς γιά νά έπιστοχώμε την προσοχήν σου. Πρέπει πάντοτε νά προσέχωμε στά όσα λέμε και στά όσα γράφουμε. Τό ποιήμα σου είναι γραμμένο και στις δύο όψεις του χαρτιού. 'Εξ άλλου έχει στίχους σάν κι' αούτους:

και στης πατρίδος τη φωνή,
ας δώσωμε τά χέρια
νά πολεμήσωμε γαιrol
στον πόλεμου τ' άγρία (!)

Τι θέλεις νά πής με τον τελευταίο στίχο: — ΑΘΗΝΑΝ ΓΙΑΛΑΝΤΖΙΔΟΥ. Καλλιθέαν. 'Επιστολή και συνεργασία στό ίδιο χαρτί και τό χειρότερο γραμμένα και στις δύο όψεις. — ΓΕΩΡΓΙΟΝ ΑΕΣΤΟΝ. — Θα δημοσιευθώ συντομικώς κατά τι. — ΣΠ. ΓΟΥΡΜΑΝ. Σε συχαίρουμε δι' όσα μάς γράφεις γιά τον ήρωικό θάνατο της Νίκης Περικλούς και τον άσπυρο τερπικισμό του εύδρόμου ε'Ελλήν. Οι πνευματικές άσκήσεις σου έδόθησαν στον άρμόδιον συντάκτην. Θα λάβης σχετικώς άπάντησιν από την οικείαν στήλην. Μάς ζητείς νά σου στείλωμε ένα βιβλίο με πολέμους και νά μάς στείλεις τά λεπτά όταν τό λάβης, καθώς μάς γράφεις. Σου συνιστούμε νά δια-

ΔΙΑ ΤΟΥΣ ΦΑΛΑΓΓΙΤΑΣ

Άγοράζετε τά εικονογραφημένα ταχυδρομικά δελτάρια της 'Εθνικής 'Οργάνώσεως Νεολαίας.

Φέρουν εικόνες από τό Έργον της Ε.Ο.Ν.

Πωλούνται εις πάντα τά ταχυδρομικά γραφεία αντί δραχμής 3 όμοι με την άξίαν του γραμματοσήμου.

Θάσης την 'Ιστορίαν των 'Αρχαίων 'Ελλήνων, την 'Ιστορίαν των Βυζαντινών χρόνων, την Νεώτεραν 'Ιστορίαν της 'Ελλάδος, βιβλία σχολικά, που περιέχουν πολλούς και διάφορους πολέμους και είναι κατάλληλα γιά την ηλικία σου. Μπορείς νά τά βρής πολύ εύκολα και στό χωριό σου. — ΓΕΩΡΓΙΟΝ ΣΓΟΥΡΑΝ. Δημοσιεύομε έδω μία περικυπητή της έπιστολής σου στην όποία μάς περιγράφεις πώς πέρασες στην κατασκήνωσιν τού Μεγάλου Πύκου: "Όμολογώ ότι άν και πρώτη φορά έλαβον μέρος σε μία τέτοια κατασκήνωσι, άν κι' είμαι γραμμένος από τους πρώτους εις τας τάξεις της Ε.Ο.Ν., έμεινα κατεβουσασμένος. Και τώρα σκέπτομαι και εύχαριστώ τον 'Αρχηγόν που μέσα σ' όλες τις φροντίδες γιά μάς τά παιδιά έφροντίσε στις διακοπές και μεις που δέν μπορούμε νά πάμε έξοχή μόνον μας νά περνάμε έστω και λίγες μέρες εύχάριστα σε μία διαδίκη κατασκήνωσιν. Είναι ή αλήθεια ότι στην άρχή έπληγα με δισταγμό, διότι έσολογίζομεν άν θα μού ήτο δυνατόν νά άναπαυθώ στη ζωή, την όποία έφάρμοζεν ή κατασκήνωσις. "Αλλά εύθως έξ άρχής τά πάντα γύρω μου παρουσίασαν μία τέτοια ζωή που μού νά είπω καλύτερη από εκείνη που περνούσα στό σπίτι μου. 'Η κατασκήνωσις μας έμοιαζε με στρατιωτικό στρατόπεδον από τό όποιον δέν έλειπε ούτε ή σημαία μας, ούτε τό καζάνι με τό σουσιό, ούτε ό σολπιγκής γιά τό προσκλητήριο, έγερτήριο, σιωπητήριον κλπ. ούτε ό γιατρός και τό άνορθωτήριον ούτε και οι τιμορίες. 'Ετοι μέν' στην φυγή μου γεννιέται ή ιδέα ότι ό 'Αρχηγός από τώρα μάς προετοιμάζει στρατιωτικές πειθαρχήμας και άφωσιωμένους εις την πατρίδα.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΚΡΙΤ. ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΓΕΩΡΓΙΑΝ Π. ΚΑΝΑΚΗ. Θα προτιμώσαμε τό άρθρο σου νά είχε περισσότερο πατριωτικόν παλμό και λιγώτερο πολιτικό χρώμα. "Όπως τό είπαμε κι' άλλες φορές, άρθρα

πολιτικού περιεχομένου δέν δημοσιεύομε παρά μόνο των ύπευθύνων και άρμόδιων αμτακτών του περιοδικού. — ΝΙΚΟΛ. Σ. ΚΡΗΤΙΚΟΝ. Καλογραμμένη ή περιγραφή σας, αλλά παράκαιρη, άπό άναφέρεται σέ γεγονός που έγινε... πέρσι.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΠΝΕΥΜ. ΑΣΚΗΣΕΩΝ

Β. ΑΥΓΟΥΣΤΙΝΟΝ. Θα δημοσιευθώ μερικά. — ΕΛΠ. ΖΑΧΑΡΙΟΥΔΑΚΗ. Τό 7x7 έχει πολύ λίγες λέξεις. Τό άλλο είναι καλοόμοιο, αλλά όχι δημοσιεύσιμο. — Ι. Κ. ΠΑΝΑΓΟΠΟΥΛΟΝ. Έγκρίνεται. — Γ. Κ. ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥΣ. Γιατί βάλατε τόσα μαύρα τετραγώνια στό ίδιο μέρος; — Κ. ΚΟΛΙΑΚΟΝ. Δέν παρουσιάζει ένδιαφέρον τό δικτυώτον. — Γ. ΣΤΡΟΥΖΑΝ. Γ. ΚΟΥΛΗΝΤΟΥ (!) Άπορρίπτονται. — Γ. Ν. ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΟΥ. Ν. Ε. ΝΑΖΟΠΟΥΛΟΝ. Γνωστό. — Ν. Α. ΗΑΙΛΑΔΗΝ. Έγκρίνεται. — Π. Γ. ΠΟΛΙΤΗΝ. Νά προτιμάτε άπλά τετράγωνα σταυρόλεξα. Οι άλλες άσκήσεις γνωστές. — Α. ΜΑΤΘΑΙΟΥ. Ι. ΕΡΜΙΑΔΗΝ. Ο. ΡΕΝΤΣΟΝ. Δέν υπάρχει λόγος νά στείλετε και ό τρεις μαζί τά άσκήσεις σας. 'Ο καθένας μπορεί νά όπογραφή τις δικές του. — Α. ΜΟΥΣΤΑΚΟΠΟΥΛΟΝ. Οι λύσεις είναι πολλές φορές δυσκολότερη δουλειά από την σύνθεσι άσκήσεων. Συγχαρητήρια γιά τις έπιτυχείς λύσεις σας. Πιθανόν νά δημοσιευθώ μερικές άσκήσεις σας. — ΜΑΡ. Κ. ΓΚΙΩΝΗ. Γνωστό τό σήνυμα. Περιμένουμε κάτι πρωτότυπο. — Ι. Α. ΣΑΡΤΖΕΤΑΚΗΝ. Καλά. Θα δημοσιευθώ. — Ε. Π. ΡΑΠΤΟΥ. Έγκρίνεται ή Μαγ. εικόν. — Α. ΜΟΥΣΤΑΚΟΠΟΥΛΟΝ. Έλήφθησαν όπ' έσιν. — ΙΩ. ΝΙΦΟΡΟΠΟΥΛΟΝ. Άπορρίπτονται. — ΣΤ. Γ. ΣΠΗΛΙΟΠΟΥΛΟΝ. Έγκρίνεται έκτός του κρυπτογραφικού. Δέν έχετε αντίληψη των μηχανισμών της άσκήσεως αυτής. 'Η πρώτη λέξις — Ένοφών — θα έπρεπε νά γραφεί έτσι: 1 2 3 4 5 6 3, τό Ν που έπαναλαμβάνεται, θα γραφεί δύο φορές 3 και 3), έπομένως τό 1 3 7 1 5 4 8 είναι κατά βάσιν λανθασμένο. — Ρ. ΚΑΠΕΛΟΝ. Άνεπιτυχής ό άσκήσις σας. — Ν. ΚΑΤΑΙΒΑΤΗΝ. Άπορρίπτονται, είναι δυνατόν ή κάτω με τό τοίμημά της νά έταξε όλόκληρο παποδοτό του Νίκου; — Α. Ν. ΜΟΣΧΟΝ. Έλήφθησαν οι νέες άσκήσεις σας. "Ο κ. Μ. Ε. Ματσάκης μάς παρεκάλισε νά σάς συχαρώμε, όπως και τον άδελφό σας, γιά τις άριστες σας κατασκευές. Τό κάνουμε άπ' έδω. — Π. Ι. ΠΑΠΑΝ. Όλα καλά, αλλά ή λέξις σκακοκίβλα δέν μπορεί νά δημοσιευθώ σε σταυρόλεξο της 'Νεολαίας, γιατί είναι έντελώς άγνωστη στους άναγνώστες μας. — Α. ΜΟΥΣΤΑΚΟΠΟΥΛΟΝ. Έγκρίνεται. — Ε. ΣΟΥΛΟΥ. Γνωστό τά άσπία, τά άλλα άνεπιτυχή. Γράφεται σε κανονικό σχήματος χαρτί άλλη φορά. — Ι. Α. ΣΑΡΤΖΕΤΑΚΗΝ. Έγκρίνεται (έκτός του «34» που είναι γνωστό) τό σταυρόλεξο (ΑΙΣΑΣ). — Σ. Α. Ε. Τι είναι αυτό που μάς στείλατε; Σταυρόλεξα; Άλλά τότε πού είναι τά σχήματα και οι λύσεις; Άκατανόητον. — Δ. ΚΥΡΙΑΚΙΔΗΝ. Μαλεγκήκατε σε μεγάλες δυσκολίες και δέν τά καταφέρατε. Σας, όφελι, άθρα (άντι ούς, όφελι, άθρα) είναι λέξεις που δέν μπαίνουν σε σταυρόλεξα γιατί δέν άρκει τό γεγονός ότι σημειώνεται ότι είναι ανόρθογραφα. Προτιμάτε μικρότερα σταυρόλεξα, εύκολα σχήματα και κυρίως γνωστές και όρθογραφημένες λέξεις. — ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗΝ — ΒΟΥΛΑΝ — ΧΑΡΙΛΑΟΝ — ΧΡΗΣΤΟΝ — ΒΛΑΧΟΝ. Χαριτωμένο τό σήνυμα, αλλά τί όπογραφή είναι αυτή; — ΒΑΣ. ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΝ. Κακοί οι στίχοι της άσκήσεως. ΣΠ. ΓΟΥΡΜΟΝ. Θα δημοσιευθώ. — ΡΟΥΤΣΩΝΗΝ. Έγκρίνεται τό κρυπτογραφικόν. — ΙΩ. ΡΑΛΛΗΝ. Γιατί τόσο δύσκολες λέξεις; ΝΗΡΙΟΝ, ΡΩΠΙΖΩ, ΝΗΝΕΜΟΣ, ΤΗΚΕ, ΑΗΜΑ... — Κ. Ν. ΔΟΥΑΓΚΕΡΗΝ. Και σεις τά ίδια: ΖΩΓΡΩ, ΙΝΩ κλπ. Έγράψαμε έπανειλημμένως: λέξεις εύκολες και κυρίως γνωστές στό παιδιά. — Σ. ΡΟΥΣ. — Σ. ΚΟΥΚ. Θερμά συχαρητήρια γιά τις λύσεις. Είσαθε από τους έλαχίστους που μάς έστειλαν λύσις τού δύσκολου παιχνιδιού τού κ. Ματσάκη 'Ετά βάσιμα. Γ. ΑΣΤΡΟΠΕΛΕΚΗΝ. Είναι καλά τά σχήματά σας, αλλά θα προτιμώσαμε μεγαλύτερους ρόμβους (με 5 και 6 γράμματα ή μεσαιά λέξις). — Γ. Χ. ΚΑΤΣΙΚΑΡΗΝ. "Οχι τά σταυρόλεξα (ΕΛΟ, ΗΧΑΙ). Τό τρίγωνον καλό. — Δ. Φ. ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΗΝ. Τρίπολην. Έλήφθησαν όπ' έσιν, έκτός του σταυρόλεξου (ΙΟΙΣ). — Η. Σ. ΝΟΤΑΡΑΝ. Θα δημοσιευθώ όρισμένα. — Α. ΜΟΥΣΤΑΚΟΠΟΥΛΟΝ. Καλή ή πυράσις και ό άσπής. Οι λύσεις σωστές. — Ν. ΝΑΖΟΠΟΥΛΟΝ — Δ. ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΟΥ. Νά προτιμάτε εύκολες λέξεις και όχι τέτοιες: ΡΕΛΛΑ. 'Η Άκροστιχίς καλή. — ΙΩ. Κ. ΠΑΝΑΓΟΠΟΥΛΟΝ. Έγκρίνεται τό ένα κρυπτογραφικόν.

Τόποις: «ΠΥΡΣΟΥ» Α. Ε.

